

Mircea :

- a) am introdus lucrarea 72 a)
 b) Am refăcut **numărătoarea documentelor** (dispăruse !) si mă tem să nu fi comis greșeli !
 Revezi totul .
 c) Dacă faci *Plan doc.*, atunci refă sumarul cu metoda ta .
 d) Imparte acest fișier în **două fișiere** :
 I. 1-73- Sinteze , Memorii , Documentare
 II. 74-86 Sub guvernări (1928.-mai 1930) renumerotat de la 1 (am creat fișierul) [OK]

MONARHIA Sinteze , Memorii, Documentare -I -**Ferdinand / Mihai /Carol //****1918-1940**

MONARHIA Sinteze , Memorii, Documentare -I -.....	1
Ferdinand / Mihai /Carol //.....	1
1918-1940.....	1
1.) Iuliu Maniu : "Cauzele prăbușirii fostului regim",București,1940 (broșura).....	6
☐ Carol :Restaurația,guvern.....	6
☐ Carol : guv."personal" / "Camarila".....	7
☐ Carol : lovitura de stat.....	7
☐ Carol :desființarea partidelor ; FRN/ PN.....	7
☐ Carol -Garda de Fier.....	7
☐ Basarabia -Bucovina -Ardealul.....	7
☐ Carol Maniu :31 aug.'40.....	8
☐ Abdicarea regelui Carol;Antonescu.....	8
2.) M.I.Costian:"Regele Carol II și Partidele politice" [Bucur.,'33].....	8
☐ Ionel Brătianu :înlăturarea lui Carol . (pag.9-26).....	9
☐ Consiliul de Coroană -I-.....	9
☐ Consiliu de la Sinaia - II -.....	10
☐ Parlamentul ratificării : înlăturarea lui Carol ; moștenitor-Mihai ; Regența.....	10
☐ Legea succesiunii.....	10
☐ Legea Regenței.....	10
☐ Preludiile reînțoarcerii.....	11
☐ Reînțoarțerea lui Carol, 8 iunie'30.....	11
☐ Consil.de Min., 7 iun.'30.....	11
☐ Guvern GGMarinescu, 7 iun.'30.....	12
☐ Restaurația : Regele Carol, 8 iunie'30.....	12
☐ PROCLAMAȚIA către Țară a lui Carol II ,8 iun.'30 (pag.54-55).....	12
☐ Guvernul Iuliu Maniu ,14 iun.'30 (pag.56-60).....	13
☐ Crizele din guv. și Carol II.....	13
☐ Guvernul Vaida și alegerile din 1932. Criza Maniu-Vaida (pag.128-134).....	14
☐ Previziuni :Carol ! (pag.172-181).....	14
3) Teodor Cudablu,"Scăderile morale ale partidelor politice de azi",1935.....	15
☐ Carol > PP = dizidența Goga.....	15
☐ Greșala actului din '26.....	15
4) Mitiță Constantinescu,"Naționalismul economic și Doctrina partidelor politice din România",.....	15
5) Ilie Moscovici, extrase din art. "Mișcarea Socială".....	16
a) "Putea să fie democrație..." [guv.Maniu].....	16
b)"În plin haos..." [guv.Iorga].....	16
c)"Alegeri naționale -în criză" [guv.Vaida].....	16
6) Vint.Brătianu, "Memoriul " prezentat C.C.PNL, 23 sept 1930.....	16
☐ Regența -guv.Maniu.....	16
☐ Chestiunea constituțională. (p.24-28).....	17
☐ Regim constituțional-parlamentar , prin partide.....	17
☐ Regii Carol I , Ferdinand I și prerogativele regale.....	17
☐ NU! Dictaturii, guv.personal, răspunderii regale.....	17
7) P.P.Negulescu, "Partidele politice",[1923],1926.....	18
☐ Capit.IX.Postulatele regimului partidelor. (p.258-259).....	18

▫ Stat constituțional-regim partide - monarhie.....	18
8) M.Manoilescu, "Rostul și destinul burgheziei românești", 1941.....	18
9) M.Manoilescu, "Partidul unic", [1937],1941.....	18
▫ Funcțiunile partidului unic : Cucerirea puterii. (p.63-70).....	18
▫ Unificarea politică a națiunii. (p.70-76).....	19
▫ Principiul șefului . (vezi fișiere Dictatura și Corporatism).....	19
10) M.Manoilescu, "România,stat corporativ",1933.....	19
▫ Prefață (p.3-6).....	19
11) ZECE ANI DE DOMNIE ai MSR CAROL AL II-LEA.....	20
▫ "Regionalism,autonomie și suveranitate de stat" (p.25-28).....	20
12.) C.Argetoianu (consilier regal,președ.Senat)/'40.....	20
▫ "Pe marginea unui bilanț" (p.31-33).....	20
13.) GGMironescu ,consilier regal /'40.....	21
▫ "Restaurația " (,p.37-41).....	21
14) Gigore Gafencu, "Politica noastră externă" (p.69-70).....	21
15) Aurelian Benteoiu, "Orientări în ideologia Frontului Renașterii Naționale".....	21
16) Andrei Rădulescu, (prim.președ. al Curții de casație).....	21
▫ "Constituția Regele Carol al II-lea "(Vol I ,p.89-103).....	21
17) Ștefan P.Mihăileanu,(consilier la Înalta Curte de casație).....	22
▫ "Evoluția legislației în ultimii 10 ani" (p.179-225).....	22
▫ Motivația moral-politică a schimbării regimului.....	22
▫ Constituția nouă	23
▫ Desființarea partidelor.....	23
▫ Consiliul de Coroană.....	23
18.) Camil Petrescu, "Sensul Restaurației " (p.333-337).....	23
▫ Structura Europei în 1930 :.....	23
▫ Structura Europei în 1940 (iunie) :.....	24
▫ 10 ani de domnie glorioasă.....	24
19.) Iul.M.Peter, (fost primar general al Capitalei).....	24
▫ Constituția din'38.....	24
20) Nichifor Crainic (acad.,prof.la Facult. de teologie Bucur.),"Regele și Biserica " (p.31-42).....	25
21) Teofil Sidorovici, "Straja Țării " (p.117- 141).....	25
22) Gh.Ionescu-Sisești , "Criza tineretului". 1940 [Vol.II,Pag.211-230].....	26
23) N.I.Mavrocordato:Restaurarea satului. (vezi fișier Țărănism).....	26
24) I.M.Lazaru:Zece ani de legislație muncitorească. (fișier Proletariat).....	26
25) D.C.Georgescu:Creșterea populației României.(fișier Economie).....	26
26) Gh.Taşcă:Factorii economici ai întregirii naționale. (fișier Economie).....	26
27) George Strat:Gîndirea economică românească în anii1930-1940.....	26
28.) M.GH.Romașcanu: Primul an de activitateal Minist.Ec.Naționale.(nefișat).....	27
29)Costin.C.Kirițescu :Criteriul omenesc în orientarea politicii economice a României.....	27
Atenție L.D. aici se temină vol."Zece ani de domnie..." ,1940.....	27
30.) Familia domnitoare a României cu fotografiile , Calendarul PNȚ,1936.....	27
31.) C.Moisil, "Însemnele Regalității Române" ["Enciclopedia României" Vol. I] (p.83--)...	27
▫ Coroana.Datează de la încoronarea primului rege,Carol I, 10 mai 1881,.....	27
▫ Bastonul de mareșal.(în locul buzduganului).....	27
▫ Mantia regală.Primul rege care a întrebunțat mantia ,a fost Ferdinand.....	27
▫ Pavilionul Regal (drapelul),la fel ca al armatei,tricolor.....	27
▫ Cifra regală.Inițiala numelui regelui,cu care se marchează obiectele aparținînd suveranului sau Casei regale.Carol I a avut 2 C,în formă de X,Ferdinand,2 F Carol II,la fel ca Carol	27
▫ Ordine regale :Steaua României (de pe vremea lui Cuza,1864).....	27
▫ Ordine militare :Mihai Viteazul (1916).....	27
▫ Ordine culturale Meritul cultural (1931).....	27
32) Paul Negulescu,"Constituția României" [Enciclopedia României] ,1938, (p.177-178).....	28
▫ Manifestul regelui (21 febr.'38) publicat odată cu Constituția,21 febr.'38.....	28
▫ Manifestul IPSS Patriarhul Miron Cristea (președ.Consil.de min.).....	28
33) I.C.Filitti,I.V.Gruia, "Administrația centrală a României",1938.....	28
▫ Regele, este organ moderat, sintetizează posibilitățile de coordonare și legăturile care există între cele trei funcțiuni constituționale.Atribuțiile regale :.....	28
▫ Manifestări de gîndire privind rolul regelui:.....	28
34.) Gral.I.Manolescu,Teofil Sidorovici, "Cercetășia ",1938.....	29
▫ Cercetășia a fost prima formă de educație extrașcolară.....	29
▫ Străjeria.....	29
35) C.Enescu, "Viața politică a României sub Ferdinand I " ,1938 [Enciclopedia României, Vol. I]	

.....	29
36) Cezar Petrescu , "Domnia Regelui Carol al II-lea " ,1938 [Enciclopedia României ,Vol.I].....	30
▫ Restaurația	30
▫ Rezistența partidelor la apelul regal , '30-'38.....	30
▫ M.S.R. Carol II.....	30
▫ Agonia vieții de partid. (p.963-967).....	30
▫ Guvernul Miron Cristea	31
37) C.I.C.[Dinu] Brătianu, "Memoriu adresat lui Carol II " [? 1938].....	31
▫ Momentele cînd Suveranii au făcut apel la PNL.....	31
▫ Desființarea partidelor.....	32
38) Iuliu Maniu,C.I Brătianu, "Memoriu" adresat Regelui Carol II (febr.?mart.? 1938).....	32
39.) C.I.C.Brătianu, Scrisoare către Carol II ,27 iunie,1940.....	33
40.) Iuliu Maniu, Scrisoare către I.Antonescu,4 dec.1940.....	33
▫ Regimul carlist.....	33
41.) Iuliu Maniu , "Memoriu " adresat lui Hitler și Mussolini ,28 dec.1940.....	33
▫ " Hotărîrea arbitrară dela Viena dată de cei doi miniștri ai Axei,la 30 august,la Viena,a fost o lovitură catastrofală dată unității naționale a poporului românesc și unității geografice ,politice și morale a Transilvaniei. [...].	33
42.) Iuliu Maniu , Scisoare către Antonescu, 6 iul.1941.....	34
▫ Dar regimul național-legionar s-a mărginit a se supune Dictatului dela Viena [...].	34
43.) Ion Antonescu, Răspuns lui Maniu și Brătianu, toamna 1943, retro '34-40.....	34
▫ în 1940,armata țării era dezorganizată,neinstruită și neîarmată.....	34
44.) C.I.C.Brătianu,"Către cetățenii României Mari " , 7 sept.'1940.....	35
▫ Domnia lui Carol.....	35
▫ Cedarea teritoriilor.....	35
45.) Alex.Vaida -Iuliu Maniu , Întrevederi ,28 febr.,2 mart.,1943, retro '40.....	35
46.) Gh.Tătărescu, Scrisoare către Mircea Cancicov,ca răspuns lui Iuliu Maniu , 4 apr.'43.....	36
47.) Grigore Malciu ,Scrisoare către Maniu, 21 nov.1943, retro '37-'38.....	36
48.) C.Gr.C,Zotta,N.Tulceanu, "Partidele politice din România.Istoricul și programele lor.",1934.....	37
▫ Partidul Național Agrar, (președ.O.Goga) (p.44-49).....	37
49.) C.Gr.C,Zotta,N.Tulceanu,"Partidele politice din România.Istoricul și programele lor.",1934.....	37
▫ Partidul Național Liberal (președ.Const.I.C.Brătianu) (p.54-62).....	37
50.) Proiectul de Program al P.Ț.,aprobat la Congresul din 20-21 nov.1921.....	37
▫ Puterea executivă este încredințată Regelui.....	37
51.) Legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice.....	38
52.) Congresul PNȚ, Moțiunea. Alba Iulia,martie 1928.....	38
53.) Guvernul Iorga, "Proclamația către țară " ,19 apr. 1931.....	38
54.) Programul de imediată guvernare a PNȚ,[președ.I.Mihalache]20 nov.1937.....	38
55.) Manifestul electoral PNȚ, [președ.Iuliu Maniu] 29 nov.'37.....	39
▫ Colaborarea cu Coroana.....	39
▫ Reacțiunea opiniei publice.....	39
56.) Gh.Tătărescu,Expunere radio,13 dec.'37.....	39
57.) Iuliu Maniu,Discurs electoral ,Sibiu,17 dec.'37.....	40
58.) Iuliu Maniu >Miron Cristea, ?ian./ febr.'38.....	40
▫ Carol.....	40
59.) Dinu Brătianu,Scrisoare către membrii PNL, ? ?mai '38.....	41
60.) Prefectura Poliției Capitalei,Buletine informative,vara 1938.....	42
61.) Armand Călinescu, [Ministr.de Interne] Rostul FRN,.....	42
▫ Semnificația mișcării pentru FRN :.....	42
▫ Ideile de bază ale FRN.....	42
62.) P.P.Negulescu, "Destinul omenirii " , Bibl.de filozofie rom.....	43
▫ Totalitarism.....	43
▫ Monarhie constituțională versus totalitarism.....	43
63.) Gh.Tătărescu , "Mărturii pentru istorie",.....	44
a) Tătărescu / '30.....	44
▫ Restaurația și partidele.....	44
▫ Dictatură-partid.....	44
▫ "Guvern de dictatură " . (p.122-127).....	44
▫ "Guvern personal " . (p.127-133).....	45
▫ "Guvern de concentrare" . p.133-138).....	45
▫ Necesitatea partidelor.....	45
b) Tătărescu "Evacuarea Basarabiei și a Bucovinei de nord" , (p.225-241).....	46
▫ Ultimatumurile sovietice ▫ Consiliile de Coroană ▫ Guvernul Tătărescu.....	46

c) Tătărescu , Memoriu , Politica externă [retro'sept.'39-iul.'40] , Poiana -Gorj ,1 mai 1943	46
▣ Ultimatumurile sov. ▣ Consil de Coroană ▣ Cedarea.....	46
d) Gh.Tătărescu, Discurs la Giurgiu,17 dec.1944.....	47
64.a) Paul D.Quinlan , <i>Regele playboy,Carol al II-lea de România</i> , Humanitas, 2001.....	47
64.b.) Carol al II-lea , "Între datorie și pasiune" , Însemnări zilnice,Vol.2,.....	47
▣ Asasinarea lui Armand Călinescu	47
▣ Desemnarea lui Argeșanu ca prim ministr.....	48
▣ Consecințele asasinării lui Călinescu.....	48
▣ Guvern Argetoianu.....	48
▣ Guvern Tătărescu.....	49
▣ Voevodul Mihai -senator de drept.....	49
▣ Îngrijorări sit.externă.....	49
▣ Opoziția anticarlistă /FRN.....	50
▣ Iuliu Maniu	50
▣ Dinu Brătianu.....	50
▣ Tătărescu	50
▣ Lucru cu guvernul.....	51
▣ "Petit comité" & Duduia.....	51
▣ Consilierii regali.....	51
▣ Îngrijorări externe, legionarii !.....	51
▣ Guvern Tătărescu.....	52
▣ Zdruncinarea alianțelor ! Spre Germania !.....	52
▣ 10 ani dela Restaurație.....	52
▣ Duduia și Urdăreanu.....	52
▣ Decorații și daruri în aur.....	52
▣ Reconcilierea cu legionarii.....	53
▣ Partidul Națiunii - organizare autoritară.....	53
▣ Primul ultimatum sovietic.....	53
▣ Remaniere guvernamentală	53
▣ Al doilea ultimatum sovietic, evacuarea , Herța !.....	54
▣ Remanierea guvernamentală.....	54
▣ Gîndul Abdicării !.....	54
▣ Criză continuă.....	54
▣ Politicienii români.....	54
▣ Preludii la Cadrilater și Ardeal.....	55
▣ Guvernul Gigurtu-Manoilescu.....	55
▣ Gîndul abdicării.....	55
▣ Tratatative pentru Ardeal.....	55
▣ Presiunea legionarilor.....	55
▣Tratatativele cu bulgarii și ungurii . (vezi fișier Polit.ext.).....	55
▣ Tratatative pentru remanierea guvernului.....	55
▣ Consiliul de Coroană: Ardealul, Cadrilaterul.....	56
▣ Dictatul de la Viena.....	56
▣ Degringolada politică.....	56
▣ Preludiile abdicării.....	56
▣ Primul Consiliu de Coroană : dictatul de la Viena.....	56
▣ Degringolada politică.....	57
▣ Gîndul abdicării.....	57
▣ Al doilea Consiliu de Coroană.....	57
▣ Degringolada internă	58
▣ Criză guvernamentală.....	58
▣ Abdicarea !.....	58
▣ Antonescu.....	58
* Notă	59
** Notă :.....	59
▣ Abdicarea.....	59
▣ Felonia lui Antonescu	59
▣ Regele Mihai.....	59
▣ Plecarea în exil.....	60
▣ În pribegie.....	60
65.) Constantin Argetoianu, "Memorii.Pentru cei de mîine,amintiri din vremea celor de ieri,"	61
▣ Argetoianu - Prințul Carol.....	61
▣ Înălțurarea de la Tron.....	61

▣ Partidele - printul Carol.....	62
▣ Boala regelui.Criza dinastică.Culise.....	63
▣ Averescu -Ferdinand- prințul Carol.....	64
[LD : Extrag aici câteva posibile note, de folosit la timpul potrivit ...].....	64
* Notă -.....	64
* Notă -.....	64
* Notă.....	65
* Notă Guv.PNL..pînă la 10 apr.'27,nu a luat nici o măsură oficială.....	65
▣ Familia regală (p.250-252).....	65
* Notă : [apr.'27-'28-'40].....	65
▣ Preludiile Restaurației	65
66.) Nicolae Iorga, "România contemporană dela 1904 la 1930. SUPT TREI REGI,.....	66
▣ Prințul Carol II , copilăria , adolescența (p.392- 398 și urm.).....	66
▣ Prințul Carol ,"Caraiman".....	67
▣ Regența (1927-'30) (p.407-408;414-416; 430-431;).....	67
▣ "Carliștii " (434- 437).....	67
▣ Restaurația.....	68
▣ Demisia Iorga / guv.Vaida (p.460-462).....	68
67) N.Iorga, DOI ANI DE RESTAURAȚIE.....	68
▣ Restaurație.....	68
68) Armand Călinescu, "Însemnări politice",1916-1939,Humanitas,1990.....	69
* Notă.[ian.-febr.'27]-.....	69
* Notă [20 iul-sept.'27]-.....	69
* Notă Prințul -Lupeasca- prncipesa Elena -.....	70
* Notă Restaurația.....	70
* Notă Principesa Elena.....	70
* Notă . Maniu - Vaida -Mihalache-Carol.....	70
▣ Carol : oamenii dictaturii !.....	71
* Notă. Carol -Lupeasca.....	71
* Notă .Tătărescu și Călinescu -oamenii regelui în PNL și PNȚ-.....	71
* Notă Prințul Nicolae.....	72
▣ Rotativa : Culisele politice , oct.-nov.'37.....	72
Atenție LD ! Călinescu va face campania electorală și alegerile încă cu...PNȚ	72
▣ Guv.Goga - Călinescu . 23 dec.'37.....	72
▣ Preludiile și prepararea dictaturii regale.....	72
▣ Lovitura de stat : 10 febr.'38.....	73
* Notă Dizolvarea Partidelor.....	74
▣ Călinescu - Carol.....	74
69.) Grigore Gafencu , "Jurnal", iunie 1940 -iul.1942.....	74
* Notă .Demisia lui Gafencu de la Externe :orientarea spreGermania -.....	75
▣ Orientarea spre Germania -Tătărescu , Gigurtu.....	75
▣ Partidul Națiunii - regim totalitar	75
▣ Cedarea Basarabiei și nord-Bucovina.Evacurea.....	75
▣ Degringolada internă.Guvern Gigurtu.....	75
70 .) Nichifor Crainic, "Zile albe,zile negre",Memorii (I),Ed."Gîndirea",.....	75
* Notă. "Cuvîntul", "Crai Nou".....	76
* Notă "Cuvîntul".....	76
* Notă . Restaurația.....	76
* Notă . Elena Lupescu - Francmasoneria - Oculta.....	76
* Notă .Camarila - "Calendarul ".....	77
▣ Guv.Goga + Călinescu	77
▣ Asasinarea lui Codreanu.....	77
▣ Asasinatele politice.....	77
▣ Guvernul Gigurtu + 3 legionari.....	78
▣ Orientarea spre Germania.....	78
▣ Consiliul de Coroană.....	78
▣ Căderea guv. Gigurtu.....	79
▣ Carol - Antonescu - legionarii.....	79
▣ Abdicarea lui Carol.....	80
▣ Anunțarea abdicării	80
▣ Proclamarea regelui Mihai.....	80
[L.D.Atenție ! leagă cele 2 episoade : restaurație și abdicare ,.....	81
cu rolul inversat al lui Crainic !].....	81

Crainic/: Antonescu.....	81
▫ Are loc un Consiliu de miniștri ,cu fostul cabinet Gigurtu,dar fără acesta ,.....	81
71.) N.Carandino, "De la o zi la alta",Memorii,Cartea Românească,1979.....	81
* Notă .Armand Călinescu.....	81
72.a) "Din luptele tineretului român".1919- 1939.(Culegere de texte).....	82
▫ Monarhia ."În fruntea neamurilor,deasupra elitei,se află monarhia.....	82
▫ Memoriu către Rege și oamenii politici.....	82
▫ Dictatura regală.....	82
72 b) Constantin Papanace, Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,.....	83
▫ Legiunea -rezervă a Regelui în perspectiva diplomatică.....	83
▫ Legiunea - rezervă regală pentru viitor.....	83
▫ Regele ,camarila față de Gardă.....	83
▫Cercul prigoanei se strânge.....	84
▫29/30nov.:Asasinarea Căpitanului	84
▫Prima mișcare autoritară decapitată.....	84
▫Testamentul Căpitanului :să fie răzbunat !.....	84
73.Articole diverse din presă despre Dinastie (1919- 1928).....	85
a) Graba încoronării.....	85
b) Scrisoarea falsă a Regelui Ferdinand către IICBrătianu.....	85
c) Acte și corespondență relativă la renunțările la Tron ale lui Carol.....	85
Carol / 1918.....	85
▫ Renunțarea I . (f.5).....	85
▫ Renunțarea II (f. 9).....	86
▫ Renunțarea III.....	86
▫ Renunțarea IV.....	86
d) Călătoria lui Carol prin lume (1920).....	86
▫ Călătoria Prințului Carol prin lume...(f.114).....	86
* N.Filodor , în timpul războiului, fusese ministrul României la Atena.....	86
e) Dr.Lupu, demisia din PNȚ , pe motive "dinastice" ,1.febr.1927	86
f) Presa străină la moartea lui Brătianu, despre Prințul Carol ,nov.'27.....	87
▫ Raport . Consulatul României la Copenhaga , 26 nov.'27.....	87
▫ Comentarii de presă	88
g) Manifestul -Apel , Carol II , 1928.....	88
73.h) Pamfil Șeicaru , "Curentul" , 3 febr.'28.....	89
▫ " D.General Machiavel ".....	89

1.) Iuliu Maniu : "Cauzele prăbușirii fostului regim",București,1940 (broșura)

[LD: Oare , în epocă, **regimul instaurat de Crol** , nu a fost resimțit ca o reîntoarcere cu peste 70 de ani ,realizînd **înlăturarea "formelor fără fond"** , pentru care a militat **conservatorismul din România** ? Citite sub acest unghi, **Constituția'38 și legile** ce au urmat,dau această impresie și certitudine.**Enciclopedia și "Zece ani de domnie"** , prin vocile cele mai autorizate, **au clamat** acest deznodămînt .**Solidaritatea în jurul instituțiilor create** , toate motivațiile, argumentele, conduc către aceeași apreciere .În fond, **dacă** nu ar fi survenit dezastrul teritorial din '40... nu aceasta ar fi fost **împlinirea destinului României "tradiționale"?!** Cea dorită de **Iorga și atîția mari cugetători ....** Poate fi pus pe seama lui Carol întregul **eșafodaj legislativ și instituțional**, atît de exemplar articulat și aplicat ? Meditează asupra acestei **"chei"** ,în aprecierea **originalei dictaturi carliste** .]

Maniu / '40

▫ Carol :Restaurația,govern.

Este necesar să se stabilească **adevărul** cu privire la **evenimentele** care au culminat cu **abdicarea Regelui Carol II.El (Maniu) a fost** ,de la început [1926] ,**contra înlăturării principelui Carol** de la Tron,**pentru revenirea lui în țară**, pentru a satisface opinia publică și a asigura continuitatea dinastică.**Instituția Regentii** nu inspira **suficiente garanții**, pentru a conduce țara pînă la majoratul Principelui moștenitor.

[1930] De aceea ,în calitatea lui de **președ. a Consil. de miniștri** ,a fost **favorabil ideii revenirii lui Carol**, însă "în anume **condițiuni bine stabilite** și de la început **puse în execuțiune"**.

Curînd,**după cîteva săptămîni**,a constatat că **acele condiții nu se respectă** :

"[...] **încoronarea Regelui Carol II împreună cu Regina Elena**,fixată pentru luna **septembrie 1930** ,s-a amînat fără termen. În loc de aceasta,**sfidînd morala creștină**,el **și-a compromis**

domnia cu o viață [Elena Lupescu] împotriva căreia nu am încetat să protestez timp de 10 ani de zile ."

[...]Convingându-mă că în asemenea condiții "nu pot purta răspunderea revenirii la tron a lui Carol și a domniei sale, **am demisionat,[oct.'30]** mărginindu-mă la o **atitudine protestatară** , manifestată cu toată energia ,fără întrerupere."

Maniu/ '40

▣ **Carol : guv."personal" / "Camarila"**

[1932]În **toamna '32**,după repetate insistențe ale Regelui,a primit din nou **președinția Consiliului**, dar " **în anumite condițiuni** acceptate de Suveran". Nici de data asta, condițiile **n-au fost respectate** ,în **ian.'33 a demisionat**. Din acel moment ,**Regele Carol "a recurs la diverse expediente și manopere** cu scopul de a introduce și consolida un **regim personal**,grupînd **în jurul său elemente iresponsabile și politicieni neprevăzători ,terorizați sau ademeniți prin favoruri."**

[1933-1937] Pentru instaurarea regimului personal,**Regele a urmărit cu persistență " distrugerea autorității puterilor constituite** în stat și **izolarea oamenilor politici** care [...]

se bucurau de încrederea țării." În același scop,"el s-a năzuit a **destrăma partidele politice**",considerîndu-le obstacole serioase în calea planurilor sale.

Maniu /'40

▣ **Carol : lovitura de stat**

[1938] După ce a reușit să injghebe un regim personal, prin **lovitura de stat din febr.'38**, **a înlăturat Constituția** pe care jurase și a otcroiat **altă Constituție**,prin care

"a suprimat toate drepturile națiunii,**sporind prerogativele regale** ", pentru a da frîu liber **"înclinărilor sale autocratice și pasiunilor sale personale"**,

exploatate de o clică de favoriți fără scrupule.

În cadrul acestui **regim autocratic** :

/ Țara a fost aruncată în mîinile "plutocrației exploatoare",care **a călcat în picioare**

" toate considerațiunile de dreptate socială" ;

/ **"a pauperizat țara"** ; **"a jefuit** fără milă banul public".

/ **Justiția** a fost transformată "într-o instituție **dependentă de puterea executivă"** ;

/ În politica externă,printr-o **politică "incoerentă**,care a deșteptat neîncredere la toate statele", ducînd la **" izolarea totala a țării"**.

Maniu / 40

▣ **Carol :desființarea partidelor ; FRN/ PN**

[**P.N.Ț.**] "Atît eu personal ,cît și partidul național țărănesc ,**am reacționat în mod public** și continuu cît timp nu am fost împiedicați prin **forța baionetelor"**. Prin diverse **memorii** ,adresate personal Regelui,prin numeroase **declarații si interviuri,communicate** și Curții Regale,am atras atenția că "dacă regimul nu va fi grabnic schimbat,va veni distrugerea autorității purtătorului Coroanei și prăbușirea țării". **La fel a procedat și I.Mihalache ,cît a fost președ. P.N.Ț.**

-Pe **15 dec.'38**,,împreuna cu fruntașii ardeleni,a prezentat Regelui un **Memorand** , pentru **"a trezi conștiința adormită a Suveranului** ,privind pericolul ce pîndește țara"

,în care scriam că **conflictul dintre Rege și țară să înceteze**.

Dar **Regele "a refuzat** să primească delegația"și ,în aceeași seară ,**[dec.'38?]**

"a decretat dizolvarea partidelor și a înființat **formațiunea ridicolă intitulată <Frontul**

Renașterii Naționale >. "Numeroși credincioși ai PNT ,printre care și **Virgil Madgearu** ,

care au fost ținuți **arestați fără judecată** [FRN/P.Națiunii] În loc să realizeze o uniune națională ,

Carol a decretat constituirea Part.Națiunii și și-a luat **rolul de șef de partid politic**,

micșorîndu-și autoritatea,creindu-și "o nouă ficțiune politică".

Maniu / '40

▣ **Carol -Garda de Fier**

"În deosebi,în urma **omorîrii din ordin și fără judecată** a lui **Corneliu Codreanu [nov.'38]**

și a altor condamnați politici ,scoși din închisoare și împușcați mișelește și a **exterminării** ,

tot fără judecată , a **celor care au atentat** la viața fostului primministru **[sept.'39]** și a cîtorva **tineri**

aleși la întîmplare , după bunul plac al comandanților de jandarmi și al prefectilor ,

între Suveran și națiune s-a săpat o prăpastie de neînlăturat"

Zadarnic a încercat, pe calea unui **Memorii prezentat Suveranului** ,să ridice protestul și să ceară pedepsirea celor vinovați de acest măcel."**Glasul nostru a răsunat din nou în pustiu**".

Maniu / '40

▣ Basarabia -Bucovina -Ardealul

"Este dureros să amintim că trei ,patru zile în urmă a intervenit **ultimatum-ul sovietic și pierderea Basarabiei** .Nici după acest eveniment tragic ,**Regele Carol II n-a înțeles** să strângă în jurul Tronului forțele vii ale națiunii.**În audiența colectivă a unui număr de 12 foști miniștri** ,în frunte cu șeful PNL, d. **C.I.C.Brătianu** si cu mine, **Regele Carol II a respins** soluția unui guvern de **uniune națională**, cu toate că i s-a atras atenția asupra gravității situației provocate de **rușinoasa cedare a Basarabiei și Bucovinei** și a primejdiei pierderii altor părți din teritoriul național ."

"Faptul că **Basarabia și Bucovina au fost cedate fără a se schița cea mai mică rezistență** și faptul că **Suveranul acceptase să se trateze cu Ungaria** , au produs în opinia publică românească o **dezagregare sufletească ,o descurajare în armată și totala dispariție a încrederii țării și armatei în Suveran**".

/ **"Regele devenise un obiectiv al criticii și ironiei generale**.Prestigiul lui se măcinase complet."

În această situație **Maniu a fost chemat ,pentru prima oară, la Consiliul de Coroana.**

N-a putut participa la ședința din 30 august,[LD:Atenție !?!] dar

Mihalache,Popovici,C.I .C .Brătianu,au susținut cu tărie necesitatea rezistenței și apărării Ardealului.

Maniu / '40

▣ Carol Maniu :31 aug.'40

Pe 31 august,a fost chemat în **audiență** ,a arătat Regelui "**marea greșală** pe care a făcut-o impunând țării prin **lovitura de stat un regim dictatorial** și asumându-și el însuși răspunderea politică pentru actele de guvernămînt." I-a arătat că ,la vremea cînd a refuzat să participe la formarea guv. Miron Cristea [febr.'38],acesta a fost motivul:

"nu voiam să fiu complice la catastrofa care era de prevăzut că avea să se abată asupra Dinastiei." Cu acest prilej, a expus regelui gravitatea situației și faptul că întreaea opinie publică **"îl invinovățește** pentru situația în care a ajuns țara prin **pierderea provinciilor."**

Ca încheiere i-a spus :<**Nu văd cum M.V.își va putea salva tronul și țara.**>

"Sunt convins că a înțeles că **nu-i altă cale decît abdicarea** abdicare cerută zgomotos de opinia publică în **manifestațiile aranjate de P.N.Ț**

în București și în Cluj,în trei zile consecutive."

[Consiliul de Coroana] După audiență,în ședința din 31 august, "m-am rostit **împotriva hotărîrii arbitrajului de la Viena și am contestat guvenului personal al Regelui și Consiliului de Coroană dreptul de a reprezenta țara și a face cesiuni teritoriale ,susținînd ideea rezistenței cu orice preț."** "Am cerut **tragerea la răspundere a celor vinovați** de acest dezastru,

între cari opinia publica îl așeza în primul loc pe **Regele Carol II."**

Maniu / '40

▣ Abdicarea regelui Carol;Antonescu

[sept.'40] Avînd **viziunea clară că Regele Carol nu mai are autoritatea și prestigiul să domnească** , **"în perfectă înțelegere** cu d. C.I.C.Brătianu, am declarat d-lui

general Antonescu, care între timp fusese **însărcinat cu formarea guvernului**,și care cunoștea de mai înainte vederile mele , că **primul lucru** pe care trebuie să-l facă este **să propună Regelui să abdice**, declarîndu-i că **nu voi da sprijin nici unui guvern ce s-ar forma sub domnia Regelui Carol."** **Acestea au fost împrejurările care au dus în mod fatal la abdicare** ,

si "socotesc că sunt **neavenite interpretările subiective sau unilaterale** puse în circulație."

Astfel, "**este o eroare să se creadă că Regele Carol II a fost silit să abdice** din cauza orientării politicii sale externe spre Anglia și Franța ,pe care a avut-o,sau **din cauza unei greșeli de o clipă."**

"Cauza abdicării este concepția sa generală de domnie personală , fără ideal,fără moralitate și fără busolă sigură ,în continuă oscilație oportunistă ,practicată prin manevre și abilități ,

care au săpat **prapastia între Coroană și Țară** și cari au trebuit să ducă la falimentul și distrugerea politicii sale " [...]"**Suprema poruncă** ,după 10 ani de grea încercare ,trebuie să fie ,pentru noi toți:

<Să ne întoarcem la Dumnezeu și la Națiune !>"

Astfel facînd,vom putea servi Patria,Dinastia și pe M.S.Regele Mihai I

Maniu / 1940

2.) M.I.Costian:"Regele Carol II și Partidele politice" [Bucur.,'33]

[LD: Costian spune (in introducere)ca nu era in scris in nici un Partid,și,invocîndu-l pe Gusti, că va fi obiectiv. În realitate,lucrarea lui este **apologia lui Carol** .

Îl fișez pentru documente și pentru că **interpretările** lui

pot fi considerate **ca fiind ale lui Carol** ,pentru cele mai multe episoade.

AtentieLD : În diferite momente, balanța înclină spre Carol și sprijinitorii lui.
După 10 ani de domnie, **istoria validează justețea viziunii lui Ferdinand-Ionel Brătianu (1926)**
și a lui Vintilă Brătianu , cu rezervele lui Maniu (1930)]

Costian/ 4ian.'26

▣ **Ionel Brătianu :înlăturarea lui Carol . (pag.9-26)**

Dupa Război și Unire,**Regele Ferdinand** a făcut **un apel** la toți factorii politici,să treacă peste "pasiunile " de partid și să se concentreze pe reconstrucție și consolidare.

"Egoismul"conducătorilor de partid a facut această **"unire " imposibilă**, pornind o luptă crâncenă pentru putere,care a dus la **dezbinarea poporului**.(Vezi fișier **Etică**) **Ionel Brătianu**,care se ocupase mult de prințul moștenitor **Ferdinand** ,captîndu-i încrederea, a căutat să folosească aceeași metodă și cu **prințul moștenitor Carol**.

Dar s-a lovit de **voinea și discernămîntul prințului !**

"Atunci Ionel Brătianu,îmbătăat de succesele sale politice,a îndrăznit să viseze ceea ce făcuse tatăl său: **tatăl înlăturase pe Cuza-Vodă din domnie,el,fiul,Ionel Brătianu,s-a gîndit să facă la fel** și să înlătore de la tron pe Prințul Carol,pe care vedea că nu va reuși să-l influențeze așa cum dorea."**Prințul Carol vedea cum întreaiga viață politică românească e în mîinile lui Brătianu și era dezgustat** de metodele lui de conducere .

Regele Ferdinand,bătrîn și bolnav,nu renunța la liberali...

Relațiile Carol -Brătianu s-au înrăutățit și ,în 1925,**Brătianu a "împins îndrăzneala** dincolo de orice limită", instituind anchete judecătorești(etc,etc,etc.)**Prințul călătorește la Londra,Milano,Veneția ...**

și Brătianu ,cu "insolență",insistă să se întoarcă...**Hiott** pleacă să-l aducă ...vine înapoi cu o **Scrisoare,în care Prințul renunța la tron și la prerogativele sale** ,deoarece ,dezgustat de politicianismul din țară,își da seama că, **intre El și poporul său ,stătea ...Brătianu [!!!]**

Ionel Brătianu,"marele actor",se prefăcea că nu cunoaște răspunsul prințului...stătea la Florica ... aștepta ..

Costian / '33

▣ **Consiliul de Coroană -I-**

31 decembrie '25.Castelul Peleş, **Consiliul de Coroană**.

/ Dimineata,**Regele primea in audiență** pe I.Brătianu,Iul.Maniu,Alex.Vaida -Voevod, g-ral C.Coandă,N.Iorga,I.Mihalache,g-ral Averescu,patriarhMiron Cristea,M.Orleanu,gral Prezan, cărora le comunica conținutul **Scrisorii**.Unii din șefii de partide i-au atras atenția asupra gravității actului.**Iorga** s-a oferit să meargă la Veneția după Prinț,dar **Regele** nu a acceptat.

"Probabil că făgăduise <cuiva> că va primi renunțarea și pentru El cuvîntul dat era sfințit".

Mihalache a arătat că renunțarea este "nulă",fiind o renunțare la o succesiune nedeschisă,insistînd să nu se grăbească ...**Regele a fost neînduplecat**.

/ La ora 5 p.m.,s-a deschis **Consiliul,sub președinția Regelui**,

cu participarea **Reginei Maria**.Regele a citit **Scrisoarea** de renunțare. Și a spus că s-a hotărît s-o primească. Apoi au vorbit consilierii:

Cel mai tînăr,**Mihalache** : "[...]Dacă Majestatea Sa în astfel de împrejurări este hotărîtă irevocabil să primească renunțarea Principelui,

declar în numele partidului pe care-l reprezint că **mă alătur acestei hotărîri"**

Iuliu Maniu: "[...] Dreptul de a decide [...]aparține în primul rînd Maj. Sale Reg.[...]De aceea nouă ne-ar ramîne să luăm cunoștință de declarația irevocabilă a M.S.R. de a primi renunțarea la succesiune[...] Cu toate acestea îmi permit a exprima părerea că **ar fi bine**[...]să se facă un **demers solemn și oficial pe lîngă Alteța Sa** ca să revie asupra acestei renunțări și pînă la venirea acestui răspuns **să se suspende Consil.de Coroana**.[...]"

Prof.Iorga: a exprimat **aceleași păreri ca și Iul.Maniu**,făcîndu-i un **portret elogios prințului**.

A avertizat de pericolul ca,în anume împrejurări să fie nevoie de "Regență" care nu aduce bine Țării si Dinastiei.

Al.Vaida,de acord cu cele spuse de Maniu și Iorga,cerînd cu insistență **un nou demers** pe lîngă Prinț.... **Regele l-a întrerupt,spunindu-i că e zădarnic**. Vaida a avertizat și asupra faptului că ,mai tîrziu, **Prințul ar putea să producă tulburarea vieții de Stat**.

Patriarh Miron Cristea : Biblia ne învață să **iertăm greșelile omenesți**,recomandînd această învățătură. "Întrucît însă M.S.R. a luat această hotărîre,,ca Părinte și ca Rege,ca slugă plecată a Coroanei,**este acum ,ca și întotdeauna , de părerea Regelui**".

Sfinția Sa a încheiat **dînd binecuvîntarea Sa hotărîrilor luate**.

General Averescu:de cițiva ani este **de părerea Regelui**,constată că nu s-a înșelat.

Regretă că hotărîrea nu s-a luat acum 6 ani Îl înțelege pe Rege,ca părinte,ca Suveran.

Gener.Prezan: îl cunoaște de mic și-l iubește pe Prinț,Regretă,dar dacă interesele țării

reclamă, **trebuie să se respecte voința M.S.R.** care "[...]
ȘI ACUM ,CA ȘI ÎN TIMPUL RĂZBOIULUI, DĂ DOVADĂ CĂ PUNE INTERESELE ȚĂRII MAI
PRESUS DE SINE, DE FAMILIA SA ȘI DE ORICE."

Ionel Brătianu (a vorbit ultimul) : în numele Guvernului , "oricare ar fi părerile altora, **Guvernul va executa fidel hotărârea Regelui**".

Regele ,cu lacrimi în ochi, a strâns mâna consilierilor ,mulțumind pentru devotament ...

Consiliul s-a terminat .

"Două ore de grele încercări pentru sufletul chinuit al bătrânului Rege ,pe care

intrigile unui ambițios, reușise Să-l aducă la cea mai crudă hotărâre "

/ Seara ,Guvernul a dat urmatorul **Comunicat**:

"A.S.Regală Principele Carol ,Moștenitorul Tronului ,comunicînd în scris M.S.Regelui

renunțarea Sa irevocabilă la succesiunea Tronului și la toate prerogativele ce decurgeau din această calitate și din cea de **membru al Familiei Regale**,

M.S.a s-a văzut nevoit să primească această renunțare și să convoace ,pentru azi ,**Consiliu de Coroană**. În acest Consiliu ,**MSR a comunicat Înalta Sa hotărâre** și a făcut apel la toți frunțașii țării prezenți ,de a-L ajuta în executarea ei și la **proclamarea A.S.Principelui Mihai ,ca Moștenitor al Tronului.**" "[...] în acest comunicat ,Guv. are grijă să lase să se înțeleagă că Regele e cel care a hotărât să se primească renunțarea Principei ,deși toată lumea știa că e **opera indirectă a lui Ionel Brătianu**" ... a fost convocat și Parlamentul ,pentru 4 ian.'26.

Costian / '33

▣ **Consiliu de la Sinaia - II -**

/ **Consiliul "intim" ,la Sinaia** ,(3 ian.'26) la care a participat :Regele, Regina Maria,Principesa

Elena,Ionel Brătianu,George Mârzescu(Justiție)

,Al.Constantinescu,Miron Cristea,în care s-a hotărât definitiv ca **Principele Mihai**,în vîrstă de 4 ani, să fie **proclamat Moștenitor al Tronului**.

S-a desemnat o **REGENȚĂ** compusă din : **Principele Nicolaie,Gh.Buzdugan** (Prim presed. Al Curtii de Castie),și **Patriarh Miron Cristea**.,care să conducă Țara în timpul minorității,

/ Brătianu a convocat **Consil de Mln. pe 3 ian.'26** pentru a lua măsuri de siguranță,întrucît s-au produs în țară manifestații pentru Prinț.

Costian / '33

▣ **Parlamentul ratificării : înlăturarea lui Carol ; moștenitor-Mihai ; Regența.**

/ Parlamentul,întrunit la **4 ian.'26** (mai întîi separat,apoi în ședință comună).Zeci de mii de cetățeni s-au adunat în Dealul Mitropoliei.Brătianu a convocat ,în prealabil ,majoritatea cerîndu-i concursul .

În parlament, **Brătianu a citit Mesajul Regal (Scrisoarea +hotărîrea)**

Citînd Legile și cerînd Parlam. să proclame pe **Mihai,prinț moștenitor și REGENTA**.

Au luat cuvîntul:

Iorga : "Un proiect al Guvernului se discută ; nu se poate face astfel cu un act al Suveranului îndurerat ,care ni s-a prezentat în Consil.de Coroană [...] Cu atît mai hotoarît însă trebuie să ne ridicăm ,în cazul cînd și noi împărtășim durerea,pe care ca Părinte o suferă inima Regelui și înțeleg **a sprijini cu lealitate Coroana împotriva unui Guvern care,preocupat de răzbunările sale și ale complicilor săi ascunși**, (aplauze prelungite,strigăte <Jos Brătianu!) **n-a prevăzut nimic**, [...]n-a cutezat să ia răspunderea asupra-și ,descoperind încă odată pe Suveran.[...]

Dintre **faptele rele ale Guv.Brătianu,cea mai condamnabilă e cea de astăzi**,

prin toate drepturile pe care le sfărîmă,pe care le jicnește,prin toate greutățile pe care le trezește și toate amenințările ce le provoacă".

Mihalache: Actul guvernului expune țara și Coroana la framîntări și Part.Țărăn. își declină răspunderea pentru consecințele acestui act.

Averescu :Va vota fără nici un fel de rezervă proiectele de lege.

Iuliu Maniu: Nu găsește oportună instituirea Regenței,cît timp Regele este în viață.

Partidul său nu va lua parte la dezbateri.

Dr.Lupu: dacă partidul său a primit hotărîrea Regelui privind renunțarea ,**nu poate să primească votarea în pripă a înființării Regenței**."Băgați de seamă ,se va zice că ați făcut o Regență de partid și va fi rău pentru țară."

...Cu toate aceste îndreptățite protestări,**Legea este pusă la vot si votată numai de liberali.**

▣ **Legea succesiunii**

Art. unic." **Adunările Naționale Constituante primesc renunțarea A.S.Pr. Carol** la succesiunea Tronului și la toate drepturile,titlurile și prerogativele ,de cari,în virtutea Constituției și Statutului Familiei Regale ,se bucura pînă astăzi **ca Principe Mostenitor si membru al Familiei Domnitoare**. Pe temeiul art.77 din Constituție ,ele constată că

sucesiunea Tronului României ,revine astfel de drept **A.S.Principelui Mihai**,s coborâtorul direct și legitim în ordine de primogenitură bărbătească ,al Regelui Domnitor".

▣ **Legea Regenței**

Art.unic." **Reprezentatiunea Națională** ,întrunită conform art.79 din Constituție ,**primește Regența** instituită de M.S.Regele Ferdinand I pe temeiul art. 83 din Constituție, pentru a exercita **puterile Regale si tutela A.S.R.Moștenitorul Tronului** în cazul când acesta ar fi chemat să domnească în timpul minorității Sale.

Reprezentanța Națională primește numirea **celor trei persoane** ,care să compună această Regență:A.S.R.Principele **Nicolaie**,I.P.S.S.Dr.**Miron Cristea** și **Gheorghe Buzdugan** ,actualul prim președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție"

/ Costian explică și argumentează de ce **legile respective sunt lovite de nulitate**.

Apoi descrie **măsurile severe luate de Brătianu** (cenzura) și declararea chestiunii capitol"închis", iar cine ar fi ridicat-o,se făcea vinovat de atentat la siguranța statului.

Costian conchide că **P.N.L. a pierdut enorm** prin acest act,

simpatiile îndreptându-se spre P.N.Ț. care,printre altele,**promitea readucerea lui Carol pe tron.**

Costian / '33

▣ **Preludiile reîntoarcerii**

/ In **iul.'27**,la moartea lui Ferdinand ,**Carol** a vrut să se reîntoarcă , dar a fost **împiedicat de Ionel Brătianu**.

/ În **toamna '27, Mihai Manoilescu** a fost dat în judecată pentru că luase contact cu Carol.

Procesul,terminat cu achitarea lui M.M. , a dat prilej admiratorilor să se cunoască ,să se adune,să treacă la acțiune.Printre cei mai **activi:Manoilescu,Precup,mr. Nicoară**,etc cu **asentimentul Prințului Nicolaie**.

/ În primăvara '30,ei au trecut la **acțiunea finală**.

Partidele de opoziție (cu excepția P.N.L.)se pronunțau **favorabil**.Guvernul ,de asemenea(cu excepția lui Maniu , mereu ezitînd,cu "rezerve").

/ **Manoilescu** a plecat la Paris, **a discutat cu Carol**,i-a comunicat că este așteptat.La reîntoarcere,s-au pus la punct detaliile "tehnice".S-a reîntors la Paris...,înapoi...și s-a trecut la aplicare.

(Vezi detalii privind acțiunea lui Precup, Puiu Dumitrescu,Tătăranu (atașat militar la Paris),Oprîș.

Avionul,zborul ...etc...ruta,aterizarea la Cluj,venirea la Bucur.-Băneasa,**Cazarma 9Vînători**

Cotroceni...unde îl aștepta Prințul Nicolaie,care-l cheamă pe Maniu.

/ În iunie '30 atmosfera era f.încărcată.**Neînțelegeri între Regina Maria și Prințul Nicolaie** ,care voia să supună lui Carol (pe care îl considera cap al Dinastiei,după moartea Regelui Ferdinand)

diferențele din fam.reg.**Vintilă Brătianu** (după ce nu reușise să-l atragă pe Nicolaie),

a trecut de partea Reginei Maria ,pe care spera **să o impună în Regență,în locul lui Nicolae**.

- La **moartea lui Buzdugan**,fusesse numit regent "un ilustru necunoscut",consilier la Curtea de Casație, **Sarateanu**...și treburile publice mergeau din ce în ce mai rău.

-Cetățenii își îndreptau ochii spre **Prințul pribeag**,pe care-l așteptau ca pe un **Mesia**..

În cluburile politice se discuta mult.

-**Vint.Brătianu** hotărîse să convoace C C al PNL

ca să ia măsuri pentru apărarea ordinii constituționale.

Costian / '33

▣ **Reîntoarcerea lui Carol, 8 iunie'30**

/ Sosirea lui Carol,6 iun.'30.**Prințul Carol** sosise în țară,luase contact cu **Nicolae și Maniu** (" foarte surprins") pentru că doar **Iunian și Mihalache** erau la curent și-și **dăduseră asentimentul**".

Inapoierea lui Carol se făcuse "cu mult tact si abnegație de cîteva persoane devotate."

/ Maniu s-a prezentat Prințului Carol,a convocat Consil. De Min.,s-a consultat cu regenții și a dat

următorul **Comunicat: "Principele Carol a sosit în țară** și a luat contact cu Principele Nicolae și cu primul ministru.Consil .de Min. se va întruni fără întârziere pentru a aviza.În toată țara domnește cea mai perfectă liniște." (urmează un reportaj romantic al venirii lui Carol,entuziasmul general)

...**Un singur om ,izolat,clocea din umbra: Vint .Brătianu** (vezi **fisier P.N.L.**)

Costianu / '33

▣ **Consil.de Min., 7 iun.'30**

/ Întrunit ,pentru a găsi formula constituțională pentru **reintegrarea Prințului în drepturile sale:**

Maniu pledează pentru numirea **Prințului în Regență;**

Mihalache si Iunian pledează pentru **proclamarea ca Rege;**

Goga, în Cameră, pentru **alegerea ca Rege**, pentru a nu abdica în fața intransigenței liberale;
A.C.Cuza, președ. LANC, ca **să fie proclamat Rege**;

/ Guvernul examinează posibilitatea unui **Guvern de "24 de ore"**, de "uniune națională", împreună cu Iorga, Lupu, Gh. Brătianu, Goga, care să primească jurământul Regelui, apoi să-și dea demisia și noul Rege să desemneze Guvernul. Formula cade...

/ **Guvernul să demisioneze**, Regenta să se descompletze, puterile să treacă asupra Ad. Naționale (cf. art. 81 Constituție) care să proclame pe Carol, Rege. **Formula este agreiată**, inclusiv de Maniu, care o comunică Regentei. **GGMironescu este însărcinat cu formarea Guv.**

Costian / '33

▣ **Guvern GGMălinescu, 7 iun.'30**

-La ora 9,30, guv. depune jurământul în fața Regentei.
 -Prințul Nicolae le spune: "[...] sunteți chemați să realizați un vis al Regelui Ferdinand și sunteți cei mai indicați pentru aceasta"
 -Regentii Miron Cristea și Sărățeanu își dau demisia (art. 81, din Const.)
 -Puterile constit. sunt trecute asupra Ad. Naț.
 -Noul Guv. dă comunicatul de convocare ptr. Ad. Naț., ptr. 8 iunie
 Costianu / '33

▣ **Restaurația : Regele Carol, 8 iunie'30**

-Cele două Camere votează legile (pag. 41-42)
 / prin care se abrogă Actul de la 4 ian.'26
 / prin care Mihai, moștenitorul, primește titlul de "Mare Voevod de Alba Iulia"
 / prin care se desființează Regenta
 / prin care se stipulează că succesiunea se cuvine Prințului Carol
 / Se rostesc marile discursuri (vezi în volum, largi citate (pag. 43-46)
 Iorga (PND), Maniu (PNT), Goga (P.P.-Averescu) Dr. Lupu (PT) ACCuza (LANC) Minoritățile
 GGMironescu (Guvern)
 -Se votează : /485 voturi-pentru
 \1 vot contra

- **Prințul Carol este proclamat Regele României**

/prințul Carol și Nicolae pornesc de la palatul Victoria, cu un cortegiu impozant; 101 lovituri de tun însoțesc ... flori, entuziasm, urale

/Guvernul, demnitarii îl întâmpină în curtea Mitropoliei

-La ora 15,30 Carol depune jurământul. **Carol pronunță un discurs** (vezi în volum, pag. 46-50.)

"Pribegia de mai bine de 4 ani, departe de poporul în mijlocul căruia m-am născut [...]

a fost silită de unii, cari prin vorbele lor au îndurerat sufletul Marelui vostru Rege și Scumpul meu Părinte și care **a avut de scop de a rupe legătura între Mine și Români**. [...]

Pășesc astăzi cu sufletul înălțat [...] și cu o inimă în care s-a șters cea din urmă urmă de mîhnire, chiar față de aceia cari au încercat, prin acțiunea lor nechibzuită, să rupă legătura indisolubilă între Mine și tot ce simte românește. Urmînd pilda din scriptură, zic: **Nu vreau moartea celor ce au greșit, ci întoarcerea lor la matca** din care nimeni n-ar trebui să iasă.

Eu n-am venit să Mă răzbun pe nimeni, ci, cu inima caldă și iubitoare să strîng într-un mînunchi pe toți acei cari au voința și puterea de a colabora pentru propășirea Patriei. [...]

"Mai am o bucurie, pe care țin să v-o împărtășesc [...] este terminarea celui mai mare chin ce l-am avut de îndurat în anii Mei de pribegie: **însfîrșit Mi-am regăsit Scumpul Meu Fiu**, pe care voi putea, cu toată iubirea, să-L cresc în sentimentele ce au ilustrat pe strămoșii Mei: dragostea nesfîrșită de Țară.

Ștefan Cicio-Pop, (președ. Camerei) rostește un discurs. (pag. 51-52)

Evocînd cuvîntarea rostită de Carol, în 1920, la instalarea mitropolitului Vasile Suciuc, la Blaj, el spune: **"Și am proorocit, Maiestate, că vei fi un Rege mare, bun și iubitor de popor.**

Am credința, Maiestate, că **această profecție a mea se va împlini**, spre binele neamului întreg și al Dinastiei, fiindcă veniți astăzi, în clipe în care ați fost dorit, cînd lumea așteaptă dela Maiestatea Voastră mult și poate prea mult. Acum 25 de ani, îl vazuse pe un tablou în Liceul din Turnu Severin, dedesubtul căruia scria: **"<Acesta va fi Împăratul tuturor Românilor>".** [...]

Astăzi însă zic: **<Sloboade, Doamne, pe robul tău, că ochii mei au văzut împlinirea visului>**"

Costian / '33

▣ **PROCLAMAȚIA către Țară a lui Carol II, 8 iun.'30 (pag.54-55)**

"Împins de marea Mea dragoste de țară, **am sosit** în mijlocul poporului Meu, spre a fi, conform făgăduinței date, **pavăza Fiului Meu și strajă Patriei**. Cînd acum mai bine de patru ani,

mijloace, pentru mine neînțelese, au fost întrebuințate față de scumpul meu Părinte și față de Mine , să Mă silească a Mă îndepărta de țara Mea iubită , nu am putut crede o clipă , că o domnie atât de glorioasă se va sfârși atât de fulgerător. [...]
În sufletul Meu nu a rămas nici o umbră de resentiment față de acei cari, în răstimpul pribegiei, au crezut că puteau prin vorbele lor să șteargă din inima acelui popor [...] legătura sufletească ce Ne-a unit. [...] În clipele grele prin care trece țara , fac **cel mai cald apel** tuturor fiilor săi, la cea mai **sinceră și dezinteresată colaborare** pentru dezvoltarea forțelor vii.
Cer ca toți , fără deosebire de opinie politică , credință sau obârșie, să-Mi dea sprijinul cel mai larg , pentru propășirea țării prin cinste și demnitate."
 I.Costian/'33

▣ **Guvernul Iuliu Maniu , 14 iun.'30 (pag.56-60)**

-Guv. Mironescu își împlinise misiunea. Trebuia să-și dea demisia , iar Regele să însărcineze pe cineva cu formarea guv. Regele a primit demisia și a început consultările: Iorga, George Brătianu, Mih. Popovici, M. Manoilescu, GGMironescu. s.a.m.d.

Regele dorea un guv. de "concentrare națională", a tuturor partidelor.

A văzut curînd , că , deocamdată , acest lucru nu este posibil. **dr. Lupu a recomandat guv. Maniu.**

11 iunie '30. Maniu este primit în audiență. Regele i-a propus să accepte și cîțiva miniștri din afara PNȚ. **Maniu a declinat aceasta** , (a pretextat că este bolnav , dar în surdină că nu este "constitucional") , recomandînd pe g.ral Prezan.

"Refuzul d-lui Maniu de a forma Guvernul , pe motivul mărturisit , [...] denotă ca d. **Maniu** - care de la început **fusese contra proclamării Regelui**- voia să încerce o **presiune asupra Coroanei**, profitînd că partidul său este deocamdată singurul la care Suveranul putea face apel[...]"

-Prezan nereușind să facă Guv., **Suveranul a apelat din nou la Maniu**, care a și format guv., **(L.D.: din care făceau parte , totuși, Manoilescu și Iunian. Vezi din dezbateri parlamentare]**

Maniu prezintă **Declarația -Program la 14 iun.'30**

" [...] cu aceasta ocazie, **a fost executat de d. profesor Iorga**, pentru că din egoism nu a lăsat să se formeze guvernul de concentrare . Arătînd că Regele are dreptul să-și aleagă miniștrii , nu să-i primească în bloc [...] <Miniștrii pe care îi vrea Regele , îi vrea unul cîte unul. Cînd L-am văzut a doua oară pe Rege, nu-și schimbase punctul de vedere -- cine crede că și-l va schimba, va cădea într-un conflict din care va ieși zdrobit>.

Profeția d-lui Iorga s-a adevărit peste trei ani , d. Maniu fiind părăsit de partid și silit să se retragă dela șefie, din cauză că încercase să se pună în conflict cu Suveranul , pe o pretinsă chestiune constituțională".

Costian/ '33

▣ **Crizele din guv. și Carol II**

[L.D. Vezi pe larg cartea . Aici fac doar un inventar problematic, cronologic.]

Criza din oct.'30. (pag. 65-68) - retragerea lui Maniu de la guvernare; Guvern GGMironescu ; Politica PNL (pag. 69-73) - Disensiuni între "batrîni" (Vint Brăt) și "tineri" Tătărescu Franasovici, sprijiniți de Duca) privind relațiile cu Carol .

Criza din Apr.'31 (pag. 73-82) - Disensiuni între Mironescu/țărăniști și Maniu /"ardeleni"

"De altfel, **dorința MSR Carol II** , încă de la începutul Domniei sale era să poată face **un guvern de concentrare și Regele persista în această dorință** , iar evenimentele li dădeau dreptate." La 14 aprilie , Carol invita pe toți șefii de partide și le ține un **Discurs/Apel**

(vezi pag. 78/80), dîndu-le **24 de ore de gîndire** :

de cînd a urcat pe Tron dorește **guvern de " uniune națională"**

[...] de aceea **a invitat pe Titulescu**; "Sunt hotărît să întrunesc la un loc [...] maximum de forțe

[...] "Acela care , oricare ar fi motivul , se va sustrage dela această datorie imperioasă , va suporta singur răspunderea în fața Istoriei..."

"De aceea vă rog, ca **pînă mîine seara, înțelegerea dintre partide să fie desăvîrșită** , așa că acest guvern , ce-l doresc din tot sufletul și adîncul conștiinței Mele, să se poată înfăptui chiar în acea zi". [...]

"Dacă, din păcate, această Uniune Națională nu se va înfăptui, Eu unul, nu voi purta nici o răspundere , avînd conștiința că **am făcut toate eforturile** ce le poate face un Suveran în această împrejurare" **Această dorință a lui Carol nu este satisfăcută** Titulescu , după ce propune guvern "neutru", cu păstrarea Parlam. PNȚ, la dorința Suveranului ca din guv. să facă parte și Argetoianu (propunere respinsă categoric de Maniu)... Titulescu depune mandatul

/ **Guvernul Iorga** și alegerile din 1931. (pag. 83-91)

La 19 apr.'31, Regele însărcinează pe Iorga cu formarea guvernului.

Guvernul Iorga , cu Argetoianu în el, a constituit "replica pe care Regele o dădea partidelor politice, [...] o lecție pentru ele , arătîndu-le că **țara se putea conduce la nevoie și fără ele."**

Regele ține un discurs, la depunerea jurămîntului .

/ **Guvernarea Iorga-Argetoianu** (pag.92-105) (L.D. Vezi în carte sau la **Fișier Iorga**)
Criza guvernului Iorga, mai'32

/ Odată cu marile nemulțumiri din țară la adresa guvernării ,**Regele a convocat un Consil. de Min.** la **31 mai'32**, cerînd să i se arate ce intenționează să facă, pentru rezolvarea crizei, **dînd termen de 8 zile**. Miniștrii au plecat, dar **Iorga a mai rămas și l-a întrebat pe Rege** ce are de gînd să facă după 8 zile ?" **Regele a spus că va vedea și atunci d.Iorga a scris imediat demisia** ,

care a și fost **primită și Suveranul** a telegrafiat d-lui **Titulescu să vină în țară**.

În demisia sa, **Iorga a recunoscut** că sit. țării este atît de grea că **numai un guvern sprijinit pe un partid puternic, ar putea-o rezolva** .

"Cel care declarase că partidele nu fac decît rău țării, era silit, după un an de guvernare , să recunoască necesitatea partidelor în viața politică. [...] Un guvern lipsit de sprijinul partidelor politice, fatal merge la dictatură și dictatura provoacă reacțiune ."

/ **Noua încercare a lui Titulescu** (pag.118-127)

-Titulescu răspunde chemării Suveranului, deși cunoștea dificultățile , cerînd un termen de grație , pentru a se consulta cu șefii de partide. Pe 3 iunie , începe consultările și , exceptînd pe I.G. Duca , toți ceilalți și-au dat concursul de principiu. (L.D. Vezi **Fișier Etică**)

-**Titulescu înregistrează, din nou, un eșec** , și își declină misiunea.

Costian/'33

«**Guvernul Vaida și alegerile din 1932. Criza Maniu-Vaida** (pag.128-134)

Încrederea Regelui în Vaida, deranjează pe Maniu. (L.D. vezi la **Fisier PNT si la Etica**)

Guvern Maniu , criza din oct.'32 (pag.135-140)

Declanșată pe motive de politică externă, produce disensiuni între Vaida și Titulescu.

Erijîndu-se în "arbitru", Maniu cere guvernul (17 oct.'32)

(L.D. vezi la **fișier PNT, Etica și Politica externa**)

Criza din ian.'33 (pag.141-145)

[L.D. **Atentie!** Costian părăsește complect tonul "neutru" și, la fel ca în cazul Ionel Brătianu , se năpustește contra lui Maniu, pentru că a îndrăznit să dea șah la Rege.]

(Vezi și la **fișier PNT și ETICA**)

/ **Maniu crede** că, în calitate de șef de partid, are dreptul să facă orice , în numele "poporului suveran"; dar **Suveranul, șeful statului, nu poate avea aceleași drepturi**. [...]

Pornind de la această concepție, dl **Maniu** a crezut că a găsit pretextul , pentru **lupta de întronare a constituționalismului** , în faptul că , în câteva **servicii publice , au fost numite persoane desemnate de factorul constituțional** .[...] "**Maniu cerea demisionarea lor**

/Ca director general la PTT fusese numit generalul **Florescu-Banu** om f.capabil, dar avînd marele defect că nu era membru PNT!

/La CFR, funcționa dl **Mihail Ionescu** , care avea același "defect", față de dl. Vidrighin, care era "apt"

/Ca inspector general al Jandarmeriei, gral **Const. Dumitrescu**

/Ca prefect al Poliției Capitalei, colonel **Gabriel Marinescu**.

/ Desigur, **Maniu voia să-si încerce puterile**. Știa că Suveranul nu-i va ccepta demisia , pentru că asta ar fi însemnat noi alegeri, schimbare de regim, etc." Un guvern fără Parlament însemna dictatură și Suveranul nu dorește aceasta ." De aceea , **Maniu a cerut Suveranului înlocuirea primilor doi funcționari de stat** , sub pretext că **erau pensionari** (generalii ieșiți la pensie) , și **obținînd satisfacție , a prins curaj!** **Dumitrescu** , cu ocazia Anului Nou, se scuzase că nu a putut satisface anumite lipsuri materiale ale jandarmilor.

Marinescu, scrisese într-o circulară că <Sunt și rămîn prefect al poliției Capitalei **numit prin decret regal și numai prin decret regal pot fi înlocuit.**>

/ **Maniu** a considerat aceste **fraze ofensatoare** , la adresa **ministrului său de Interne**,

Ion Mihalache, cerîndu-i acestuia să ceară înlocuirea celor doi.

/ Mihalache a cerut înlocuirea, Suveranul a refuzat și **Mihalache a demisionat**.

/ **Maniu s-a simțit ofensat și solidar , și și-a dat și el demisia**

(se dau și alte amănunte privind criza -**vezi fișier Etică**)

/ **Titulescu** a propus o soluție de compromis. **Mihalache a cedat**.

/ **Maniu nu a cedat**, și-a dat demisia (12 ian.'33) iar **Regele i-a acceptat-o**.

Costian/'33

Noul guvern Vaida (pag.146--150)

/ **Titulescu** nu a mai avut rolul din crizele precedente, dar s-a ținut seama de recomandarea sa să fie numit un "ardelean", pentru a se face față campaniei revizioniste maghiare.

/ **Suveranul** s-a oprit la Vaida -Voevod

/ **Vaida**, chemat de Maniu la Bir. PNT, a refuzat să vie, dar a răspuns telegramei M.S.Regelui.

În audiență , Regele i-a expus situația . La partid, Vaida a obținut deplina libertate în guvernare .

/ Maniu,înfrint, a spus că -l va susține și ...**a plecat în străinătate.**

(L.D. Vezi amănunte la Fisier PNT si Etica)

Costian / '33

▣ **Previziuni :Carol !** (pag.172-181)

[L.D.Atentie!]

/ Pornind de la situația politică de la jumătatea anului 1933, face un **pronostic privind cristalizarea sistemului de partide** ,în sensul **concentrării în partide mari,puternice** ,care să reprezinte principalele doctrine politice,tot spectrul de opinii ,de la dreapta la stînga.

(Vezi Fisier **Sistemul de partide** .)

/ Ca și oricare pronostic,și acesta e în funcție de împrejurări ,care ,în evoluția lor ,se pot abate de la linia prevăzută și deci pot modifica în parte sau total rezultatul.

/ -"Și **nu trebuie să uităm de asemeni marea necunoscută,**

care poate răsturna orice profeție : factorul constituțional ,

prin modul **cum va uza de prerogativele** de a aduce la guvern un partid sau altul,

poate exercita **o mare influență asupra evoluției partidelor politice** .

Unii politicieni au căutat să impresioneze mulțimea ,lansînd zvonul că partidul lor ar fi cel preferat de Coroană,însă e un mijloc de propagandă rău ales și o calomnie,deoarece

Regele Carol al II-lea are deosebit simț politic și a dovedit cu fapte că **știe să domine**

partidele politice ;(Face trimitere la "Guvernul Iorga si discursurile Suveranului) ,**inteligenta** Sa pătrunzătoare ,**spiritul prevăzător** și experiența Sa ,sunt deplină chezășie că

Regele - care este al țării întregi ,nu al unui partid - niciodată nu se va sprijini pe un singur partid,neglijînd și ofensînd dorințele si dragostea unui popor,care L-a înconjurat cu nespusă iubire și vede în El speranța de mai bine a acestui neam greu încercat.**August 1933.**"

Costian / '33

3) Teodor Cudablu,"Scăderile morale ale partidelor politice de azi",1935

[L.D.Atentie!Cudablu este printre cei ce a urmat pe Goga ,la părăsirea PP si crearea PNA.]

Cudablu / '35

▣ **Carol > PP = dizidența Goga**

/ "**A afirma** deci,împotriva evidentei ,că **Regele a provocat destrămarea Part.Pop.** ,

este pe cît de **nedrept**,pe atît de **ofensator pentru DI Goga și fruntașii cari l-au urmat.**

La ce pot servi atari **afirmațiuni inexacte** este greu de spus ;în nici un caz nu folosesc celor care le răspîndesc.De altfel ,este elementar că **regele n-are interes a destrăma partidele politice** ,

interesul Său și al țării fiind ca **partidele cu caracter național să fie puternice** ca număr si foarte puternice ca forță morala ,ceea ce nu se poate avea decît cînd in jurul șefului de partid

se grupează un însemnat număr de personalități politice ,de o valoare morală notorie ,

de o cinste nepusă la indoială și cu hotărîrea de a servi Țara și Coroana ." (pag.18)

Cudablu / '35

▣ **Greșala actului din '26**

/ Sub **dinastia Regelui Carol I** , prin adoptarea **ideilor politice de care se calauzeau**

conducătorii liberali - I.Bratianu,C.A.Rosetti,M.Kogalniceanu -**P.L** si conducătorii sai ,la fel si

P.Conservator si-au aratat **increderea si devotamentul fata de Coroană.**

Gratie muncii energice si devotamentului lor s-au realizat atitea doar in 50 de ani.

Pina la marel razboi,toate partidele au stat strins unite in jurul Coroanei.

Gratie intelegerii de catre partide a "imensului rol pe care-l joace Monarhia si a concursului

neconditionat dat de guverne Coroanei", tara a izbutit sa dobindeasca un mare prestigiu peste hotre ,iar inaintea sa realizeze o infloritoare stare materiala si culturala,fata de trecut.

/ "**Realizarea intensiva a idealului national integral coincide cu domnia paminteană a**

Regelui Carol al II-lea."(enumera starea in care era tara la proclamarea lui ca Rege.Printre altele,la

punctul [:::] "**Curentele subversive** ,comunismul,iredentismul,demagogia abuziva propagata de acei cari au cultivat si intretinut ura de clasa ."

/ "**Spiritul de neprevedere si usurinta** cu carea fost privita **problema constitutională in ian.1926 de partidele politice** [...] **Regenta**,chemata **contra sentimentului national** ,

inlocuind domnia dorita de poporul intreg[...] a **stabilit imensa inferioritate a valorii politice a**

partidelor existente [...] tutelind Regenta in sfera intereselor de partid [...]"

Cudablu / '35

4) Mitiță Constantinescu, "Naționalismul economic și Doctrina partidelor politice din România",

1930, Cercul de studii al PNL (pag. 71)

Criticînd cu virulență doctrina PNȚ : "**Ordinea internă constituțională**" făgăduită în programul din 1926 ,este respectată prin "**diminuarea prestigiului Regenței și prin lovitura de Stat săvîrșită**" (cu prilejul morții regentului Buzdugan).În același timp,PNȚ "**întreține și alimentează campanii în chestiunea actului de la 4 ianuarie și în favoarea fostului Principe moștenitor, deși a depus jurămîntul de credință așezămîntului constituțional existent**".

Mitiță Constantinescu / '30, înainte de Restaurație

---

5) Ilie Moscovici, extrase din art. "Mișcarea Socială"

Moscovici / nov.'29

a) "Putea să fie democrație..." [guv.Maniu]

/Modul cum s-a făcut **complectarea Regenței** :

"Doi sau trei inși au ținut **consfătuiri**,au făcut **planuri**,au **tras sfori** și au pus la cale **intrigi**.

Nimeni n-a știut ,pînă cu 5 minute înainte de votare [...]cine va fi pentru tot restul vieții sale în capul Statului. Iar **candidaturile publice** [...]au arătat că **concepție și suflet democratic nu există în niciuna din fracțiunile partidului național țărănist**.

Candidații "democrați "ai stîngii și ai extremei stîngi"democrate",au fost:

generalul Prezan și Regina Maria"

Moscovici/apr.'31

b)"În plin haos..." [guv.lorga]

"Odată cu Restaurarea ,partidele mari au fost condamnate ,ele au trebuit să piardă monopolul vieții politice dela noi,să intre în descompunere ;partidele mici n-au fost însă capabile să se dezvolte ,partide noi democratice nu s-au format ..."

Moscovici/'mai-iun.'32

c)"Alegeri naționale -în criză" [guv.Vaida]

În 1931 ,**conflictul constituțional/personal Carol-Maniu** a dus la destituirea guv.Maniu

și formarea guv.lorga -Argetoianu.Conflictul personal era lichidat prin **înfrîngerea lui Maniu**

Conflictul constituțional ,prin instalarea unui "guvern personal",care ,vorba lui lorga ,era ...

"al Majestății Sale" și nu avea nevoie de "Constituții străine sufletului poporului românesc"...

/Eșecul sistemului inaugurat de guv."personală" ... (vezi Sist.de partid)

Problema "constituțională s-a complicat și ea.De unde la Restaurație ,toate partidele burgheze - exceptînd liberalii duciști - erau entuziasmate pentru restaurație, "la instalarea guvernului de tehnicieni ,toate partidele - minus liberalii duciști - erau în ceartă cu Regele."

/ **Național- țărăniștii**, alungați dela putere, după ce făcuseră restaurația ,

și-au văzut șeful retras la Bădăcin,într-o tăcere suspectă,creatoare de **atmosferă republicană**.

/ **Averescanii și lupiștii** se declarau **pe față republicani**.

/ **Georgiștii și extremiștii** de dreapta erau **profund nemulțumiți**.

/ **Duciștii**,după o perioadă de umilințe,văzînd că nu li se uită trecutul,au trecut și ei în opoziție...

îngroșînd numărul "republicanilor" "Se pregătea chiar formarea unui bloc "republican",pentru apărarea constituționalismului nostru"...

/ Și atunci..."**regimul personal "a fost aruncat peste bord și a fost adus la Guvern.... PNȚ**

Moscovici / '29-'32

---

6) Vint.Brătianu, "Memoriul " prezentat C.C.PNL, 23 sept 1930

Situația țării de **la retragerea de la guvern a PNL** (oct.1928),

Partea I. -Analiza

Partea II -Programul de reparație

Vintilă Brătianu / sept.'30

▣ **Regența -guv.Maniu.**

/După moartea Regelui Ferdinand,la sfîrșitul anului '28 ne găseam sub **regimul constituțional stabilit la 4 ian.'26**.Sub acest regim **a venit la guvern și dl.Maniu**,

și a funcționat sub el **pînă la moartea regentului Buzdugan**.

Felul cum a reacționat, "mai bine zis **nereacțiunea Regentei**", **față de lovitură de stat**, prin **suspendarea drepturilor și atribuțiilor ei**, arată cum a înțeles ea să-și îndeplinească îndatoririle.

"Ei au lăsat ca atribuțiile puterii regale să fie puse la dispoziția intereselor secundare de partid, aducând discreditul Instituției menite să apere prerogativele Coroanei și să asigure menținerea regimului nostru constituțional"

/Împrejurările care au dus la **desființarea actului dela 4 ianuarie**, sunt îndeplinite cunoscute.

De altfel, față de declarațiunile categorice făcute de PNL după venirea regelui Carol II acest act **nu mai poate interesa azi.** (p.3-4)

Vint-Brătianu / sept.'30

▣ **Chestiunea constituțională.** (p.24-28)

/ **Evenimentele au dus la schimbarea Domniei.** Ne găsim în fața unei noi situații de ordin superior care interesează înșăși temelii statului. **PNL**, dându-și seama de primejdiile pentru regimul constituțional-monarhic, **a luat atitudinea cunoscută.**

"Urmînd concepția modernă a monarhiei, care nu mai este socotită de drept divin,

PNL, care a slujit în trecut 70 de ani acest regim, a socotit și azi de a lui datorie să înlesnească **Coroanei continuarea operei celor doi mari Regi predecesori**, sub care România a ajuns la independență și unitate națională. PNL, printr-un **Memoriu a prezentat Regelui Carol II** care sunt **marile probleme ale României în momentul de față.** (p.25)

Vint.Brătianu/sept.'30

▣ **Regim constituțional-parlamentar, prin partide.**

/ PNL este îngrijorat că **se continuă guvernarea PNȚ** și că acest partid **"solidarizează Coroana cu politica lui dăunătoare."**

/ Oricare ar fi fost dezorientarea diferitelor **partide, se pare** că **ele ar fi revenit la credința nevoii de a păstra regimul constituțional democratic parlamentar**, sub care am trăit 70ani.

În fața zvonurilor de dictatură sau guvern personal, mai toate partidele se pronunță împotriva. **Chestiunea trebuie analizată, fiind vorba de pactul nostru fundamental.**

Pentru aceasta este nevoie **să ne reamintim fazele** prin care a trecut regimul constituțional dela 1866 pînă azi. (p.26)

Vintilă Brătianu / '30

▣ **Regii Carol I, Ferdinand I și prerogativele regale.**

a avut două faze :

- **Prima**, pînă la războiul neatîrnării - cu domnie în **cadrul monarhic constituțional**
- **A doua**, după Plevna, în același cadru, dar **cu un rol propriu și autoritate.**

În ultimii doi ani ai Domniei Sale, dobîndise **un prestigiu și o autoritate deosebită, nu atît ca Rege, ci ca Om de stat.**

/ **Partidele politice**, încrezătoare în capacitatea și experiența sa, îi lăsaseră **grija marilor interese**, încît **politica externă** era în afara preocupărilor opiniei publice, ba chiar a organelor constituționale chemate să o conducă. **De aici și neînțelegerea apărută în Consiliul de Coroană de la Sinaia, în 1914, la izbucnirea războiului.** (p.26)

/ **Ferdinand**, prin serviciile aduse și prin patriotica sa atitudine din timpul războiului unității naționale, **dobîndise și el, autoritate, dar tot a Omului de stat** care s-a dovedit a fi. (p.27)

Astăzi s-a văzut însă, (experiența războiului) că **"Statul nu mai poate face o temeinică politică, atît internă cît și externă, fără ca să fie rezemată pe întreaga conștiință publică"**

Exemplul Iugoslaviei nu este de urmat, el se întemeiază pe serviciile îndelungate ale regelui Alexandru; exemplul Angliei, țara constituționalismului clasic (chiar cu autoritatea lui

Eduard VII) unde regele domnește dar nu guvernează;

/ **Cîte odată Coroana poate fi purtată de un copil**, cum a fost la noi.

Numai că Regenta nu și-a îndeplinit misiunea.

Vint.Brătianu / sept.'30

▣ **NU! Dictaturii, guv.personal, răspunderii regale.**

În interesul țării și al Dinastiei, "PNL trebuie să-și fixeze **punctul de vedere**, cînd mulți, din interes personal **caută să împingă Coroana pe calea dictaturii**,

sau a unui regim personal." (p.27)

/ Orice partid de guvernămînt trebuie să-și dea seama de **următoarele nevoi:**

a) **Întărirea prestigiului Coroanei și ferirea ei de soluțiuni ce i-ar pune în joc răspunderea** și deci să fie **apărător al regimului constituțional monarhic**, în care **regele domnește dar nu guvernează.**

b) **Ridicarea** prestigiului și **întărirea sistemului democratic parlamentar**, mai ales în urma falsificării acestuia prin abuzul puterii executive.

c) **Desăvârșirea educației votului obștesc**, necesar apărării vieții noastre constituționale și democratice Vint.Brătianu / '30

7) P.P.Negulescu, "Partidele politice", [1923], 1926

▣ Capit.IX.Postulatele regimului partidelor. (p.258-259)

/Recurs istoric în **regimul partidelor din Imperiul austro-ungar**.

Puterea Suveranului, sprijinită pe **tradițiile monarhice** ale popoarelor înglobate în imperiul habsburgic, a păstrat, singură, **unitatea vechiului stat poliglot**, mai bine de o jumătate de veac de la adoptarea regimului constituțional.

Dacă nu intervenea războiul, această unitate fictivă ar mai fi durat.

PPNegulescu / '23, '26

▣ Stat constituțional-regim partide - monarhie.

Această constatare ne obligă să cercetăm **rolul monarhiei**, ca **formă de guvernământ**, față de **regimul partidelor** în **Statele constituționale**.

/ În țările cu regim constituțional, în care **opinia publică nu există sau este prea divizată**, ea **nu poate servi ca factor regulator al jocurilor partidelor**.

Pentru a nu se ajunge la **conflicte între tabere**, frământări violente, chiar **războaie civile**, **trebuie să hotărască un alt factor**, în numele națiunii,

cu consimțământul ei anticipat, **cu rol de arbitru** :

președintele (ales pe timp limitat) **sau monarhul** (suveran ereditar).

Acest rol al **suveranului constituțional**, s-a întâmplat ca Monarhiile să-l servească mai bine.

(p.260-261): ex. Japonia, sub formă absolutistă.

/ În România, Spania și Italia, **este practică regulat și**

opinia publică înclină să o considere normală și legitimă.

Dacă l-am compara cu monarhia britanică, ar părea o parodie.

Dar nu trebuie să-l judecăm așa aspru.

El are unele merite: **implică un minim de libertate, de lumină, de control**, de discuție contradictorie, are o valoare educativă.

El **reclamă dela suveran mult tact și o mare libertate de judecată**.

/ Dacă monarhul se înșală asupra valorii relative a partidelor,

sau **dacă se lasă aservit de unul dintr-însele**, se pot produce **tulburări grave**.

S-ar mai putea crea și **un dezacord profund** între reprezentanții oficiali ai puterii, și sentimentul național. (p.260-261)

PPNegulescu / '23, '26

8) M.Manoilescu, "Rostul și destinul burgheziei românești", 1941

În capitolul VII-appendice, într-o notă la subsol, (p.220)

Manoilescu spune că a intrat în guv.PNȚ, dintr-o situație "particulară" legată de "chestiunea dinastică"

9) M.Manoilescu, "Partidul unic", [1937], 1941

▣ Funcțiunile partidului unic.

[LD: convingerea mea este că atât **Constituția** din febr.'38, cât și **FRN** (apoi PN), cât și **Parlamentul**, pe baza cărora s-a exercitat **dictatura carlistă**, a avut ca **"model teoretic"** (nerecunoscut!) **doctrina lui Manoilescu**.

Cu adausul contribuțiilor lui Iorga, PPNegulescu și-a-

Lucrarea lui a apărut în '37 în străinătate, și abia în '41 în Română]

Manoilescu / '37

▣ Funcțiunile partidului unic : Cucerirea puterii. (p.63-70)

[L.D.atenție! Nu suflă nici o vorbă despre Garda de fier, despre Carol II, FRN, Part.Națiunii, ci dă exemple extra românești.]

/Cucerirea puterii înseamnă **luarea în stăpânire a statului**, în cuvinte mai brutale,

controlul tuturor organizațiilor esențiale ale statului.

În viitor, **partidele unice** se vor putea naște și în afară de evoluțiile -tip,(el desemna rev.naț.soc.ca cea mai desăvârșită... (vezi **fișier Corporatism**),

nu va fi necesară existența unui partid organizat militar, se vor instaura într-un mod mai puțin "eroic" și mai "burghez".

/ "S-ar putea vedea ,de ex.,într-un moment al unei crize prelungite,

provocate de **polipartidism**, un om de stat sau chiar un **șef de stat**, care -avînd puterea în mîină - ar lua **inițiativa curajoasă de a suspenda activitatea partidelor și de a le impune** -vrînd nevrînd - o **treuga Dei** (un armistițiu în mîinile Domnului)."

/"S-ar constitui atunci o "**Uniune națională**" , la care vor trebui să adere **toți adevărații patrioți**, care va fi **singura organizație politică** avînd dreptul la viață".

/ "O astfel de metodă este posibilă,deoarece un **sistem politic odată instalat,printr-o revoluție, în unele țări mari ale lumii [Germania ,Italia !] ,poate fi imitat de către țările mai mici, fără ca acestea să treacă la rîndul lor exact prin aceleași faze revoluționare."**

În toate timpurile,**rolul imitatorului a fost mai ușor decît al pionierului, și țările care au introdus liberalismul în sec.XIX nu au fost silite**

să cucerească Bastilia! (p.68)

(insertie 1939)Iată de ce credem că și în zilele noastre,

scurt-circuitele politice sunt posibile,și că ,**pentru a ajunge la partidul unic**

nu este obligator să execuți "**marșul asupra Romei**"

sau să repeți "**calvarul național socialismului**".

/Oricare ar fi drumul,odată instalat la putere,**partidul unic** va trebui să se conformeze aceluiași condiții indispensabile ,și să ia **măsuri pentru apărarea sa.** (vezi **fișier Corporatism**)

/ Uniunea Națională din **Portugalia**, a fost silită să facă ,în 1936,

o "**legiune portugheză**" de voluntari,"**soldați politici**"

gata să apere regimul cu viața lor.

/ Cazul interesant al **lugoslaviei**,în care Regele Alexandru ,la 5ian.'39,

a suspendat Constituția (pe care o dăduse în1931,dar nu a fost ratificată

niciodată!)a dizolvat Parlamentul, a impus "concediu"tuturor partidelor politice.

Manoilescu/'37, '39, '41

▣ **Unificarea politică a națiunii.** (p.70-76)

/Lichidarea celorlalte partide și **instaurarea partidului revoluționar unic**, este etapa finală.

(ex.Turciei,al Portugaliei ; ex. URSS , Italia, Germania)

1919 1936 1917 1928 dec.1933

/O adevărată unificare presupune o conștiință comună,o comunitate de ideal,

o unitate de țeluri naționale.

Interesul ,idealul național integral se poate impune fără **constrîngerea brutală a națiunii?**

Unificarea politică a națiunii constituie însăși problema de existență a **partidului unic.**

Dacă această fuziune nu este realizată ,**part.unic** devine un **instrument de dominație** brutală a unei minorități, **coalție egoistă** de învingători politici.

Într-un asemenea caz,"Partidul unic nu ar fi decît o violență dublată de ipocrizie"

/ În principiu se poate cîștiga **adeziunea quasiunanimă a unei națiuni** ,pentru un **ideal anumit**, în **țările cu partid unic**,prin mijloace surprinzător de asemănătoare.

/Cel mai puternic mijloc ,punerea în funcțiune a unei **idei forță**.O idee care să **înflăcăreze masele** , prilejul **sacrificiului** și făgăduiala **raului**,care să se constituie în **mit**.

/**Idealul** sau **mitul** trebuie să fie o idee simplă și clară,să aibă o puternică **coloratură sentimentală**,

"să exalte simțirea oamenilor,să trezească **pasiuni înflăcărate și uri violente.**" (p.77)

Manoilescu /'37, '39,'41

Partidul unic în Stat.

I) .Monopolul politic. (p.108-

II).Cele trei entități:Stat,part.unic,națiune(p.111--

III).Partidul în administr.publică (p.124--

IV) Partidul unic și corporațiile (p.125--

▣ **Principiul șefului .** (vezi fișiere **Dictatura și Corporatism**)

Manoilescu / '37. '39, '41

10) M.Manoilescu, "România,stat corporativ",1933

[**Atenție L.D.** vezi **fișier Corporatism**, pentru a vedea contextul (1932/'33) în care M.M.

(senator al Corporației industriașilor) își lansează ideea corporatistă,și sondează măsura în care

Carol II este atras de formulă.]

Manoilescu/ '33

▣ **Prefată** (p.3-6)

"Ce dorim noi? Noi voim o funcționare a statului în care interesul țării ar trece deasupra partidelor și în care **Suveranului I s-ar da dreptul să facă binele** pe care partidele i-l refuză azi.[..]

Organizarea forței gospodărești nu poate să ia alte forme decât **forma corporativă**.

Constituția învechită de astăzi trebuie să facă loc printr-o **revizuire radicală**,

unei **Constituții corporative** [...] Nimic nu este mai firesc decât ca fiecare om să -și aducă contribuția lui în stat **pe calea breslei** din care face parte.

Nimic nu este mai logic decât ca în **Parlamentul țării**, țărani să fie reprezentați prin țărani, muncitorii industrii prin muncitori industriali, industriași și comercianții prin industriași și comercianți." (p.4)

/Un asemenea regim ar fi mai democratic decât cel de astăzi.

Viața politică ar cunoaște 2 forțe mari : **Regele și Parlamentul Corporativ**.

Manoilescu / '33

11) ZECE ANI DE DOMNIE ai MSR CAROL AL II-LEA

Vol.I :Organizarea politică,juridică și administrativă

Vol.II :Biserica neamului / Educația națională / Literat. Șt. Artă

Vol III:Politica socială /Politica economică

[Atenție L.D. pentru întreg volumul omagial ,apărut la **10 ani dela Restaurație**,

câteva considerații moral-politice, care vor contrasta șocant cu ceea ce se va spune la abdicare.

La acest fișier voi reține numai aprecierile explicite despre **Carol,ca șef de stat și ca om**.

Restul,la fișiere **problematic**,pentru că au **caracter de sinteză**,afît pentru cei **10 ani de domnie**, cît și pentru întreg **interbelicului românesc**,adica al celor **20 de ani ai României Întregite**, în prag de dezmembrare.]

VOL I :

IPSS Nicodim,Un deceniu de domnie a MSR CarolI, (nefișat)

N.Iorga,Cugetarea românească și regalitatea, (nefișat)

11) Al. Vaida Voevod (consilier regal)/ '40

▣ **"Regionalism,autonomie și suveranitate de stat"** (p.25-28)

"Cînd **dezastrul doctrinelor de partid** și **efectele legii electorale** au atins apogeul [...]

Țara s-a poticnit pe priporul prăbușirii.[...]

Atunci s-a produs salvarea, datorită **marii revoluții social-național-administrative**, realizată de **M.S.Regele,Carol al II-lea**. [...]

Constituția a dat M.S.R.ceea ce I se cuvenea, iar poporului i-a deschis larg porțile colaborării.,pentru binele lui și al țării .Numai de atunci **țara este a Regelui și a națiunii**."

(explică descentralizarea pe ținuturi,conduse de rezidenți regali;rostul FRN,autonomia locală)

"Cu răbdare și cu credință ,rebuie **să zidim templul măreț al F.R.N**,pentruca el să întrecă în grandoare și putere opera Meșterului Manole, și **să vestească generațiilor viitoare**,

slava Regelui Carol al II-lea "

12.) **C.Argetoianu** (consilier regal,președ.Senat)/'40

▣ **"Pe marginea unui bilanț"** (p.31-33)

/Istoria va împărți cei 10 ani de domnie ai **Regelui Carol al II-lea**,în două perioade inegale de timp : **8 ani de pregătire** și **2 ani de acțiune directă**.

"Pregătire migăloasă,prudentă,deși unii au știut că fusese luată din clipa **Înscăunării**."

Retro' 11 iun.'30)/

...Își amintește de **prima audiență** care l-a acordat-o,**Regele Carol** i-a înșeilat în câteva cuvinte ,

exact programul pe care l-a **instaurat în febr.-mart.'38**. La graba lui Argetoianu , **Regele l-a răspuns: "< Lasă-mă să aleg eu momentul ;lasă lucrurile să se coacă ;**

trebuie să facem mai întâi **dovadă că nu este altă cale** de rezolvare,

căci **leacul,poate nu va fi pe plaul lor.>"**

Retro/ febr.'38

/Pe cît a mers regele de **încet în pregătire**,pe atît a fost de **iute în acțiune**.În **cîteva săptămîni o nouă organizare de Stat** a fost pusă pe picioare,[..] **Toți românii**,în afară de cîțiva clevetitori de profesie,și de cîțiva profesioniști ai răului,**au primit cu entuziasm noul regim**.(rezumă realizările în

diverse domenii)

Dacă **regimul politic** inaugurat în primăvara anului 1938 a putut da roadele pe care le-a dat [...] acesta este regimul care ne trebuia ."

13.) GGMironescu ,consilier regal /'40

▣ "Restaurația " (,p.37-41)

retro'8 iun.'30

/ La 8 iun.'30 ,**România** ,printr-o mișcare entuziasmată ,**a restaurat în drepturile sale** , pe **M.S.R. Dinastia** noastră a fost **consolidată**,și o eră nouă s-a deschis.

Am avut privilegiul de a prezida acest **act istoric**,în calitate de **șef de guvern**.

/...Un **zvon** persistent anunța întoarcerea în patrie a Alteței Sale,pe ziua de 5 iunie.Zvonul s-a adeverit cu o zi întârziere,în nordul Transilvaniei,pe 6 iunie. În noaptea de 6/7 ,cu un aeroplan românesc, aclamat de Regimentele 2 și 9 Vânători.A sosit la Cotroceni,unde s-a întâlnit cu **guvernul Iuliu Maniu** și alte personalități.În zorii zilei de 7 iun.,GGM a fost la regentul Sărățeanu să-l anunțe... / În **Consiliul de Miniștri** ,s-u confruntat 3 păreri :

-Unii propuneau **restaurația imediată** ,cu anularea legilor din 1926

-Alții propuneau **Prințului ,să intre în Regență**,în locul lui Sărățeanu.

-Alții ,puțini la număr,susțineau **păstrarea statu quo**,cum voia PNL.

/Pînă la urmă,s-a hotărît **restaurarea imediată**, Maniu și-a dat demisia, iar el a preluat Guv. Cum2 regenți,Patriarhul și Sărățeanu ,și-au dat demisia,

GGM a preluat atribuțiile Regenței. Apoi a trecut la pregătiri..

/Deși unii i-au cerut să interzică **manifestările anticarliste**,el le-a lăsat să se desfășoare,dar nu au avut nici un ecou.Pe 8 iun.dimineața,el a vizitat principalii șefi de partid:Vint.Brătianu, Iorga,Averescu.

/Cea mai **dramatică întâlnire** a fost cu **Vintilă Brătianu** ;

Averescu a fost sceptic că va reuși să organizeze ședința parlamentară;

El (**Mironescu**),nu a vrut să amîne.

... Între **ora 10--15,45**,s-a desfășurat **evenimentul istoric**,într-un entuziasm indescritibil.

-**Sed.de Senat** ,a abrogat Legile din 5 ian.'26,cu renunțarea la tron.

-**Sed.Ad.Deput.** a adoptat legile votate de senat

-Ambele,în tr-o singură **Reprezentanță națională**,au discutat și votat legile respective.

-Președintele reprezentanței **a proclamat rege pe MSR** .

-Regele a fost înștiințat, a sosit la parlament,a depus jurămîntul,a rostit o splendidă cuvîntare.

De atunci domnește și veghează la această unitate...

A.C.Cuza,consilier regal."**Problema clasei de mijloc românești și Constituția nouă**"

(vol.I,p-45-51)..... (fișier clasa de mijloc)

Vict.Iamandi , "După zece ani de domnie" (nefișat)

Mitiță Constantinescu "Zece ani de domnie,cei mulți înainte !" (nefișat)

14) Gigore Gafencu, "**Politica noastră externă**" (p.69-70)

/De Anul Nou ,**MSR** a lămurit polit.noastră externă într-o formulă:

"<Niciodată **apărarea națională** nu avut un înțeles mai viu și mai puternic decît azi.[...]

într-un **spirit decis de apărare a ceea ce este al nostru** și al dreptului consfințit **prin libera hotărîre a Adunărilor dela Chișinău,Cernăuți și Alba-Iulia.>**"

15) Aurelian Benteoiu, "**Orientări în ideologia Frontului Renașterii Naționale**"

(Vol I p.79-85) (vezi fișier FRN)

16) Andrei Rădulescu, (prim.președ. al Curții de casație)

▣ "**Constituția Regele Carol al II-lea**"(Vol I ,p.89-103)

[LD: Vezi obligatoriu pentru context și rațiuni **fișier Constituția**]

/ **MSRegele** înțelegînd gravitatea pericolului,călăuzit de înaltul său patriotism, și de datoria **de a salva țara**,a întocmit un **Proiect de Constituție**, pe care **nu l-a impus**,ci **l-a supus poporului** pentru "bună știință și bună învoire".

Națiunea l-a aprobat prin **plebiscit :4.297.581 pentru,** 5.483 contra
 Suveranul a sancționat, promulgat și publicat Noua Constituție la 27 febr.1938, lege de temelie a statului. Ea este **un pact între Suveran și popor**, care și-a dat consimțământul printr-o procedură folosită pretutindeni. (analizează comparativ noua constituție cu cea din 1923, și ajunge la concluzia ca nu este întru totul diferită) (vezi la **fișier Constituție.**)

/ Noua constituție a creat o situație specială [!!!] pentru Suveran.

/Este "**capul Statului**" (art.30), are **drepturi mai întinse ca în trecut.**

/la parte la **exercițiul celor trei Puteri**, fiind **simbolul unității organice.**

/Prerogative regale :

A. Legislativă:

- convoacă, închide , prorogă, dizolvă Parlamentul.
- drept complet de inițiativă legislativă (parlamentul, drept restrâns)
- dreptul de a legifera prin decrete-legi. (supuse ulterior Parlam.)

B. Executivă :

- încredințată Regelui, care o exercită prin Guvern.
- Numește, revocă, schimbă miniștrii și funcționarii publici
- decretează Regulamente de aplicare a legilor.
- grațiază , decorează, bate monedă.
- șeful Armatei, atribuie grade militare.
- acreditează ambasadorii și miniștrii plenipotențieri
 Spre deosebire de vechea Constituție,
- încheie tratate și convenții ,**
fără ca ele să fie supuse ratificării Parlam.
- declară război și face pace.**

C. Judecătorească:

- participă la legiferarea organizării judecătorești
- numește magistrații
- în numele Său se execută hotărârile justiției.

/ Obligațiile regale :

/de a **respecta** Constituția și legile națiunii române,

/de a **menține** drepturile naționale și **integritatea teritoriului.** (p.97-98)

/ Puterea executivă , Încredințată regelui, care o exercită prin **miniștri, român de 3 generații** care formează **guvernul** ajutat de **subsecretari de stat.**

/Miniștrii sunt răspunzători :

- a) din p.d.v. politic, **numai față de Rege, nu și de Parlament.**
- b) " " civil, **dreptul comun.**
- c) " " penal, **regele și parlamentul** pot cere trimiterea lor în fața justiției, judecați de Înalta curte de Casație și Justiție. (P.100)

Rădulescu/ concluzie :Constituția ,pe bună dreptate, trebuie să poarte numele de **"Constituția Regelui Carol al II-lea"** Nu este o imitație, are caractere speciale, are originalitate, este **"a noastră", este "românească"**

C. Al. Vîforeanu, "**Regele legislator**" (nefișat)

Grig. Antipa, "Însemnătatea politică și economică a Dunării.." (nefișat)

Dim. Gusti, "**Aniversarea de 20 ani a unui gând regal**" (nefișat)

Silv. Dragomir, "**Progrese realizate în Transilvania în 2 decenii de stăpînire românească**"

Traian Pop, "Inventarierea avuțiilor publice" (nefișat)

17) Ștefan P. Mihăileanu, (consilier la Înalta Curte de casație)

▣ "**Evoluția legislației în ultimii 10 ani**" (p.179-225)

/Domnia Regelui Carol, se poate împărți în două faze, din acest p.d.v.:

- Primii 8 ani**, prin realizarea principiilor enunțate în **Proclamația dela 8 iunie '30** (la Restaurație)
- Ultimii 2 ani**, prin **așezarea tuturor așezămintelor, cf. Noii Constituții.**
 (vezi fișierele problematice :Justiție, Economie, etc)

Mihăileanu/

▣ **Motivația moral-politică a schimbării regimului.**

/Dacă grație inițiativelor și străduințelor depuse de organele cu răspundere ale țării , s-au putut culege roade pe toate țărmurile de activitate,

opera de consolidare a Statului întârzie să se înfăptuiască :

-Nici chemarea adresată de **Suveranul Țării** la cealaltă parte a Domniei ;

-Nici apelurile repetate ,în parlament,la deschiderea sesiunilor,adresate tuturor partidelor, prin mesajele regale...nu-i dăduseră putința să vadă renăscând

acel **spirit de armonie și solidaritate**, care duce la consolidarea temeinică a unui Stat.

/Lipsa aceasta de **armonie și solidaritate**,întârziind opera de consolidare ,primejduind însăși existența statului,prin **frământări și discordii**,a făcut simțită **nevoia unei schimbări** a însăși principiilor de bază din trecut,penruca ,**întărind ideea de Stat**,să dea siguranța că ,în viitor, **acțiunea lui va fi respectată**, descătușînd viața publică de **interesele strîmte de partid**, așezîndu-se,astfel,**o bază morală** mai temeinică pentru **viața de Stat**.

Mihăileanu/

▣ **Constituția nouă .**

/Pentru aducerea la îndeplinire a acestui comandament,**Suveranul** a dat țării **Constituția**. (M.O.27febr.1938),întărîndu-se autoritatea Statului ,prin **mărirea prerogativelor Capului** lui, expresie și **întrupare a tuturor puterilor Națiunii**, atît pe teren **legislativ**, cît și pe cel **executiv**. (p.201-202) (vezi **fișier Constituția**)

Mihăileanu/

▣ **Desființarea partidelor.**

Pentru a asigura încheierea vieții politice, prin Noua Constituție,**partidele politice au fost desființate**,și s-a creat **FRN**, transformat apoi în **P.N.și Garda Națională**. (p.220-223) (vezi **fișier FRN**)

Mihăileanu/

▣ **Consiliul de Coroană.**

Tot ca o consecință a schimbării vieții politice,prin desființarea organizațiilor bazate pe ideologii adverse din trecut,în vederea **unificării politice a națiunii**, pentru ca **Regele** să aibă **un for competent și de autoritate** ,pe care să-l poată consulta, asupra problemelor de Stat de o însemnătate excepțională, s-a creat prin **Legea Consiliului de Coroană**,(31 mart.'38),alcătuit dintr-un **număr limitat de membri** ,desemnați de Rege,**numiți prin decret-regal**,aleși dintre **demnitari și foști demnitari** ai Statului,**bisericii,oștirii și curții regale**,și **personalități de vază ale țării**,care , nemaifiind înregimentați în partide,**făcînd parte din FRN**, nu mai erau stingheriți de interese și concepții partizane. (p.224)

Ion Lupaș , "**Problema transilvană în concepția MSR**" (nefișat)

Iuliu Moldovan , "**MSR Carol al II și Transilvania**" (nefișat)

V.Dombrowski, "**La aniversarea a zece ani de domnie**"(nefișat)

M.Ghelmegeanu,"MSR și administrația românească" (nefișat)

Lucian Blaga ;"Renaștere sau creație ?" (nefișat)

Emanoil Bucuța,"Așezăminte **regești** " (nefișat)

18.) Camil Petrescu, "Sensul Restaurației " (p.333-337)

▣ **Structura Europei în 1930 :**

/Austria independentă: putch comunist /guv.Vaugoin / guv.Ender ,cu participarea lui **Dolfuss**

/Cehoslovacia :Masaryk,Hodza,Beneș

/Polonia:Moscicki,Pilsudski

/Albania :Ahmed Zogu I ajunge rege la 25 august 1928.

/Norvegia,Danemarca,Suedia,Finlanda,liman de edenică împăcare.

/Jugoslavia :regele Alexandru

/Spania : victoria republicanilor,abdicarea lui Alfons XIII

/ Rusia:regimul bolșevic,sovietic.

/Germania :Hindenburg,Bruning

/Franța: Tardieu /Briand

/Anglia :regele George al V-lea

Fiecare își vedea de treabă, oamenii își vedeau de marile și micile lor aranjamente, intrigau și calomniiau, organizau bătălii electorale, se distrau, cu suite imense de jurnaliști și dactilografe, la Geneva și în toate stațiunile climaterice ale lumii.

Criza mondială, începuse în 1929... (p.333.34)

Camil Petrescu/

▣ **Structura Europei în 1940 (iunie) :**

Atît de multe s-au schimbat! ,numai după 10 ani !

Încît oamenii nu se mai desmeticesc, ca într-un **coșmar** :

Pacea din 1918 nu a fost etenă, ci doar o întrerupere !

/Dollfuss a fost ucis ,**Austria** anexată ,**Schuschnigg** închis...

/Cehia a devenit protectorat ,**Slovacia** aproape la fel...

/Polonia lui Pilsudski nu mai este...

/Albania a devenit protectorat, **regele Zogu** s-a refugiat în Franța...

/Finlanda ,după o luptă eroică, **a încheiat o pace grea..**

/Danemarca este ocupată ...

/Norvegia ,teatru de război...

/Olanda și Belgia ,pustiite de un război groaznic...

/Germania ,are un **fuhrer cu o autoritate cum n-a mai existat vreodată...**

/Anglia și Franța tind spre o alianță confederativă...

/Celelalte state sunt mai nult "nebeligerante " decît "neutre", și stau cu armatele mobilizate.

"În această Europă bîntuită de furiile peirii, **România** rămîne cu privirea încordată în afară,

mai liniștită în interiorul ei decît a fost vreodată, cu finanțe echilibrate,

cu **armata mai pregătită ca oricînd**, continuînd, cu un soi de eroică afectare,

o muncă de toată ziua, constructivă, ca un fel de răspuns nervos

norilor amenințători care înnegresc cerul."

Camil Petrescu/

▣ **10 ani de domnie glorioasă.**

"Unde ar fi, în furtuna de azi, **România tricefală din ajunul Restaurației**, cînd iscălirea unui decret era o problemă ? La **guvern ,un partid politic cu vreo trei dizidențe, opoziția compusă din 6-7 partide, iar în Parlament, huiduindu-se zilnic** (p.334-335) (vezi fișier **Etică**)

/ "Unde ar fi fost astăzi **această Românie dacă nu s-ar fi întors Suveranul?**"

-Zece ani de **domnie activă**

-Întîlnirea unei **vocații absolute cu funcție istorică**, noroc rar, fericit

-Măreț **prestigiu fizic, inteligență genială, putere de muncă** fabuloasă,

-**Răbdare** fără margini, **luciditate, calm, hotărîre** fulgerătoare, tact excepțional

-**Diplomat** desăvîrșit (în timpul "războiului nervilor din sept.38)..

-**Organizator** de armată, oștean ..

-**Accesibil artei, culturii, frumuseții** .Fundațiile Sale Regale, reprezintă un monument în cultura ..

-**Educația Fiului Său** ,o duioasă pagină de **pedagogie modernă**.

- "**Suveranul** nostru este **floarea extremă** a acelei frămîntări de veacuri [...] care ne-a dat pe Mircea cel Bătrîn, pe Ștefan cel Mare, pe Mihai Viteazul, pe Brîncoveanu, pe Tudor Vladimirescu, falanga dela 1848, pe Cuza, Carol I, pe Ferdinand I. **Regele** nostru este **reprezentantul istoriei** noastre.

El interpretează și reprezintă această istorie [...]" (p.336)

"Noi știm un singur lucru :**am cîștigat zece ani de pregătire**,

România de azi crede în viziunea politică a Regelui ei[...]"(p.337)

19.) Iul.M.Peter, (fost primar general al Capitalei)

"**Doctrinile politico- sociale și organizarea administr.**" (p.263-298) (vezi fișiere problematice)

Peter / '40

▣ **Constituția din'38.**

[LD:cam în această viziune bănuiesc eu **aportul lui Iorga !**]

/La începutul anului 1938, M.S.R. Carol II ,a înlăturat cauzele de slăbiciune și decadență ,

a întronat **o ordine nouă**, concretizată prin **Constituția** dela 27 febr.1938 ,

descătușînd România de tirania conflictelor de ideologii , eliminînd otrava discordiei. (p.295)

Vechiul **echilibru tradițional și cutumier ,stabilit de secole**, este restabilit:

/ Am revenit la **monarhia activă**, cum au avut-o totdeauna românii,

avînd **rădăcini în textele romane [!!!]** ,cu ideea ce au avut-o **dacii și tracii**.

/ Am revenit la noțiunea de **stat autoritar**.

/Prin **Consiliul de Coroană**,am revenit la **Divan, Sfatul marilor demnitari**.

/Organele deliberative -**Parlamentul** - nu au fost desființate,ca în regimurile totalitare.

/"**Formula românească**",datorată MSR...**a reușit** .. (p.298)

Vol.II,partea I,Biserica

IPSS Nicolae, "Biserica neamului după **Restaurație**" (nefișat)

Ștefan Ciobanu,"Religia și cultura." (nefișat)

Șerban Ionescu, "Biserica română în timpul primilor 10ani de domnie ai MSRCarol II "

20) Nichifor Crainic (acad.,prof.la Facult. de teologie Bucur.),"Regele și Biserica" (p.31-42)

/La fel ca și basileii,**voievozii** noștri au fost "**atleții lui Hristos** ".

Este oare greu să recunoaștem caracterele acestei **tradiții religioase a monarhiei răsăritene**, în personalitatea **Regelui Carol al II-lea** ? (p.40)

<**Eu sunt născut și crescut ortodox** >,declară **MSR**,cu prilejul sfințirii **catedralei unite din Lugoj**. (vezi fișier Biserică)

Crainic/'40

/**Monarh** de spirit **modern, Regele** este **sinteza vie a permanențelor istorice**.

La Restaurație ,regele a spus : "În mine bate un **suflet de român**.

În sufletul meu bat sufletele **vechilor voievozi**,ai culturii românești [...]

Imi iau angajamentul solemn,să fiu și eu ca un Constantin Brîncoveanu, [...]

un sol al culturii românești."

/La 10 ani de domnie,marile **așezăminte de cultură** ,ce năpădesc țara ,cu luminile **amilioanelor de cărți**,precum **șuriășele construcții** arhitectonice la împodobirea cărora sunt chemați pictorii, sculptorii și meșteșugarii,ne dovedesc că **lapidarele cuvinte ale Regelui sunt fapte**.

Crainic/'40

/ Aceeași concordanță între cuvânt și faptă,

o vom găsi și în **concepția care leagă pe Rege de Biserică**. (p.40)

Regele Carol al II-lea vede solia Bisericii ortodoxe de dinlăuntru,prin aderența intimă a unei **puternice credințe personale Regele** aderă la credința țării ,nu pentru a îndeplini un formalism oficial,ci pentru **necesitatea sufletească a destinului personal**,care se cere îndeplinit în veșnicie și **în Dumnezeu**.Este un **practicant** riguros al disciplinei bisericești,**postind**,mărturisind, **împărtășindu-se**,îngenunchind în fața altarului.

/Teofil Sidorovici,spune că ,la Palatul regal ,**postul este o realitate**,cum doar la țărănul satelor se mai întîlnește. După lăsatul de sec,întreaga bucătărie este schimbată,iar **viața la Palat este străbătută de o cucernicie cu adevărat creștinească**.

Crainic/

/În Postul Paștelui,**MSR,împreună cu AugustulSău Fiu**,pornește fără alai spre Dealul Patriarhiei... răspunzînd unui adînc sentiment față de **Acela** pe care îl cheamă în scrisul cronicii regale "**Prin grația lui Dumnezeu ...**"

/"În dangătul clopotelor din noaptea cea sfîntă a Învierii,**MaiestateaSa** descifrează taina cea mare a renașterii Neamului Românesc,și **împărtășania** care o primește,după ce mai întîi și-a făcut **mărturisirea**înseamnă **legătura sfîntă** ,pe care o împlinește ,ca **Uns al Domnului,între Divinitate și popor**." (p.41)

Crainic/ '40

/Din această **profundă religiozitate personală**, extrem de rară la pătura noastră conducătoare, pornește și acel **cult al datinilor strămoșești**,în bună grație la Palat,cu prilejul sărbătorilor.

...În vara nului 1936,**MSR** a primit într-o lungă audiență la Sinaia,**pe ciobanul dela Maglavit** ,ascultîndu-l cu viu interes.L-a condus prin Palat,iar în Capelă,îngenunchind cu **Fiul Său**, avînd pe cioban între ei ,i-a spus : " - **Acum ,Petre Lupu,roagă-te pentru noi!**"

..și a fost,după spusa ciobanului,una din cele mai cutremurătoare rugăciuni, o rugăciune a lacrimilor,în care **suprema mărire a Țării și omul simplu,dela rădăcina ei, se contopeau în aceeași umilință față de Dumnezeu**. (p.42)

/**Regele** vrea o **biserică dinamică**, nu statică...Rolul cultural al bisericii este înemnat, dar **solia principală a bisericii este creștinarea oamenilor**.

Vol.II ,II.Educația națională .

C.Angelescu,"Cîteva înfăptuiri școlare între 1933-1937" (nefișat)

Petre Andrei,"MSR Carol II și școala românească" (nefișat)

I.Simionescu,"Cultura mulțimii" (nefișat)

21) Teofil Sidorovici, "Straja Țării "**(p.117- 141)**

În 1935 ,**Suveranul**,cu **suflet de părinte și Rege**,a auzit strigătul de ajutor al copiilor țării.
Straja Țării a fost prefața renașterii naționale a României,un filon de gând regal,
 al **Marelui nostru Străjer**. (vezi **fișier FRN**)

/"Armata albă",are ca deviză:**"Credință și muncă ,pentru Țară și rege"**

I.Taina unei izbînzi

II,Marea operă a MSR.

III.M.S.Marele Voievod,exemplul străjerilor de pretutindenii.

/Unicul **Fiu,Moștenitorul Tronului**,cel dintîi executor:

a fost **plugar** harnic,cu palmele bătătoritede coarnele pluguluiși sapă;

" **ucenic**,al vieții industriale ;

" **lucrător** în construcții ;

" **tăietor** de lemne în pădure;

" **plăsmuitor de glume** la șezători;

" **colindător** al plaiurilor istorice si frumuseșilor naturii ;

" **ostaș** vrednic,care și-a început cariera dela gradul de soldat.**Măria Sa Marele Voievod**

Mihai,este astăzi **cea mai frumoasă pildă** pentru generațiile care se ridică- (p.125)

22) Gh.Ionescu-Sisești , "Criza tineretului".1940 [Vol.II,Pag.211-230]**(Vezi la fișier FRN ,Etica)****Vol.II,partea II****1-11 autori la Literatură ,știință și artă (nefișate)**

George Enescu :**Cîteva cuvinte despre muzica românească.**

I.M.Sadoveanu :**Spectacolul rom.sub domnia MSR**

I.D.Enescu :**Renașterea națională și stilul regeleCarol II**

Adrian Maniu: **Regele și arta .**

Șerban Cioculescu :**Literatura după Restaurație.**

Grigoraș Dinicu:**Cîntecele românești** în anii de domnie a **Regelui Carol II**

Vol.III P.I. - Politica socială (parțial fișate)

C.Rădulescu-Motru :**Raționalizarea muncii**

M.Ralea :**Munca în noul regim**

N.Hortolomei:**Sănătatea publică** în deceniul domniei **MSR Carol**

N.Marinescu,**Sănătatea publică** și ocrotirile sociale 1930-1940

I.Agîrbiceanu:**Naționalism cu fața spre popor**

M.Georgean:**Politica socială** în prima decadă a domniei **Regelui Carol.**

23) N.I.Mavrocordato:Restaurarea satului. (vezi fișier Țărănism)**24) I.M.Lazaru:Zece ani de legislație muncitorească. (fișier Proletariat)**

N.Bădulescu:**Apărarea muncii naționale. (fișier Naționalism)**

25) D.C.Georgescu:Creșterea populației României.(fișier Economie)**Vol.III P I -Politica economică**

I.Gigurtu: Economia obștească sub noul regim.(nefișat)

Eug.Savu:**Transilvania economică** dela Restaurație pînă astăzi.(nefișat)

26) Gh.Tașcă:Factorii economici ai întregirii naționale. (fișier Economie)

I.Răducanu :**Economia** românească în ultimul deceniu.

Gh.N.Leon:**Necesitatea unui dicționar economic**

D.D.Negel:Noua chemare a **comerțului și industriei.**

I.Manolescu:**Culturalul,economicul,și creditul** în cadrul renașterii de astăzi.

-----

27) George Strat:Gîndirea economică românească în anii 1930-1940.

▣ Gîndirea economică românească din acest ultim deceniu,poartă și ea, ca și întreaga viață și cultură națională,**pecetea marelui fapt istoric** din ziua de **8 iunie 1930**, în care Statul își regăsea **Domnul legiuit**,iar Națiunea pe **adevăratul ei îndrumător**" (p.311)

N.Costache:Organizarea distribuției.

28.) M.GH.Romașcanu: Primul an de activitatea Minist.Ec.Naționale.(nefișat)

-----

29)Costin.C.Kirițescu :Criteriul omenesc în orientarea politicii economice a României. (fișier Economie și alte fișiere problematice)

Atenție L.D. aici se termină vol."Zece ani de domnie..." ,1940

30.) Familia domnitoare a României cu fotografiile , Calendarul PNT,1936

- MSR**Carol** al II-lea,născut la Sinaia,16 oct.1893.Rege la **8 iunie 1930**.
  - M.S.**Mihai**,moștenitorul tronului,născut la Cotroceni,București,**25 oct.'21**.
  - M.S.**Maria** ,regina văduvă,născută la **25 oct.1875**.
  - ASRPrincipele **Nicolae**,născut la Castelul Peleş,la **5 august,1903**.
-

31.) C.Moisil, "Însemnele Regalității Române" ["Enciclopedia României" Vol. I] (p.83--)

▣ **Coroana**.Datează de la încoronarea primului rege,**Carol I, 10 mai 1881**,

și este confecționată din oțelul unui tun ,cucerit dela turci(1877).
(descrie elementele):lamele înguste se unesc într-un glob,în care este înfiptă crucea "Trecerea Dunării".A fost executată de Arsenalul armatei.
Pentru regina Elisabeta,s-a confecționat o coroană de aur.

▣ **Bastonul de mareșal**.(în locul buzduganului)

▣ **Mantia regală**.Primul rege care a întrebuințat mantia ,a fost **Ferdinand**.

(Carol I a folosit la încoronare uniforma de general).Este de brocart roșu,lungă,guler de hermină,căptușită cu hrmină.(la fel cu Mircea cel Bătrîn)

▣ **Pavilionul Regal (drapelul)**,la fel ca al armatei,tricolor.

Sub Ferdinand ,s-a modificat (drapel de culoare roșie-vișinie,stema mică a țării,ordinul Mihai Viteazul.

▣ **Cifra regală**.Inițiala numelui regelui,cu care se marchează obiectele aparținînd suveranului sau Casei regale.**Carol I a avut 2 C**,în formă de X,**Ferdinand,2 F** Carol II,la fel ca **Carol** .

C.Moisil

"**Decorațiunile Românești**",1938

/Instituirea sistemului de decorații (1877-1931),succesiv,după independență,regalitate,unitate națională.

/Din 1931-1938,Regele Carol II le-a modernizat,a stabilit o altă ierhizare.

Există:ordine,medalii ,cruci,insigne.

▣ **Ordine regale** :**Steaua României (de pe vremea lui Cuza,1864)**

- Coroana României.(1881)
- Carol I (1906,jubileul de 40 de ani)
- FerdinandI(1929)-pentru înfăptuirea Unirii.
- Serviciul credincios (1932)

▣ **Ordine militare** :Mihai Viteazul (1916)

Crucea Regina Maria (1917)
Virtutea Aeronautică.(1930)

▣ **Ordine culturale Meritul cultural (1931)**

Meritul agricol(1933)

Medalii: Provirtute militari(1860)/Devotament și curaj(1864)/Virtutea milit.

Bene Merenti(1876)/Apărătorii independenței (1878)

Serviciul credincios(1878)Răsplata muncii/Răsplata muncii pentru biserică/meritul comercial și industrial,

Cruci :Trecerea Dunării,Elisabeta,Regina Maria,etcetc

Moisil / însemnele regale /'38-' 40

32) **Paul Negulescu,"Constituția României" [Enciclopedia României] ,1938, (p.177-178)**

/Constituția din 1866 ,conferă capul statului,titlul de **Domn.**(15 ani)

/Legea din 15 mart'1878, țara ridicată la rangul de **Regat.**

/Prin modificarea constituțională (8 iun.'84),termenul de **Rege.**

(explică prerogativele regale,în constituțiile românești)

▣ **Manifestul regelui (21 febr.'38) publicat odată cu Constituția,21 febr.'38**

"<Români,

Un singur gând ,iubirea nesfârșită pentru Poporul Meu ; o singură dorință,binele României,

Mă călăuzesc fără șovăială pe calea ce am făgăduit-o Țării Mele.

Salvarea patriei este pentru mine singura poruncă,care mă îndrumază în aceste vremuri

îngrijorătoare de neliniște sufletească.

Deci,Înfățișez astăzi Poporului Meu ,**Noua Constituție** menită să așeze temelii mai solide și mai

drepte Statului nostru și să îndrumeze viața obștească pe o cale mai sigură ,mai liberă și mai

sănătoasă . >" (p.196)

▣ **Manifestul IPSS Patriarhul Miron Cristea (președ.Consil.de min.)**

"<Într-un ceas de grea cumpănă pentru neamul românesc, când zarva și neînțelegerile dintre oameni

amenință liniștea dinlăuntru și siguranța statului nostru [...] **M.S.R.**,cu părintească grijă pentru

popor,și cu dorul de a așeza și îndruma viața obștească pe o cale salvatoare în viitor,

a cerut cu cel mai creștinesc gând potolirea patimilor și înlăturarea certurilor dintre fiii aceste

țări,căci este sfânt și adevărat că fără **bună înțelegere între frați și armonică conlucrare** între fii

unei țări, nu se poate înfăptui o propășire mai simțită a țării [...]

MSRegele ,văzînd în luptele politice din trecut,cauza turburărilor și frămîntărilor care au stingherit și

împiedicat o bună cîrmuire,**a hotărît**,în înalta lui înțelepciune și dragoste de țară

să ne dea o nouă așezare constituțională. >" (p.196)

PPNegulescu : Constituția / febr.'38

33) **I.C.Filitti,I.V.Gruia, "Administrația centrală a României",1938**

[Enciclopedia României,Vol.I,]

(pag .280-281)

▣ **Regele, este organ moderator**, sintetizează posibilitățile de coordonare și legăturile care există între cele trei funcțiuni constituționale.**Atribuțiile regale :**

/**Puterea executivă** încredințată **Regelui** (art.39).Este deci **unipersonală.**

Ea poate fi **pluripersonală:**

-în intervalul de pînă la depunerea jurămîntului la succesiunea la tron

- în cazul inexistenței moștenitorului,de către o **locotenență domnească**

-în cazul regelui minor,de către **regentă**

Atribuțiile regelui (art.88) :

-Numește și revocă miniștrii ;

-Sanctionează(act legislativ) și promulgă (act administr.) legile ;

-Amnistiază sancțiunile cu caracter politic .Dreptul la grațiere;

-Numește și confirmă în funcțiunile publice;

-Are putere regulamentară,fără să poată suspenda legile;

-Este capul puterii armate;Conferă gradele militare;

-Conferă decorațiile; dreptul de a bate moneda;
 -Încheie cu statele străine convenții comerciale,navigație etc. (cu aprobarea Parlam.)
 -Adresează Parlamentului,mesaje... (p.281)
 Filitti,Gruia /

▣ Manifestări de gândire privind rolul regelui:

a)**Puterea** pe care o are guvernul,trebuie **să revină regelui,în întregime.**
 b)**Regele** domnește și **nu guvernează.**(goală de orice înțeles)
 c)**Regele**,un **organ de colaborare**,cu celelalte puteri. Regele este un organ formal,sau creator?
Este o giruetă,o victimă,un prizonier al partidelor politice
 În trecutul istoric **noi am avut o domnie absolută** . În mâinile Domnului,se concentrau **toate puterile statului.**Războiul,pacea,moartea și averea depindeau de **voința lui.** (p.282)
 De fapt,noi avem un **regim pseudo-parlamentar,gubernamental.**(critică a regimului parlamentar)
 Filitti, Gruia / '40

34.) **Gral.I.Manolescu,Teofil Sidorovici, "Cercetășia ",1938.**

[Enciclopedia României] (p.481)

▣ **Cercetășia** a fost prima formă de educație extrașcolară..

A luat naștere în Anglia ,în 1907,de către generalul Robert Baden-Powell,extinzându-se.
 În România ,primele **cete de cercetași,în1913,**
 simultan,la **București,Sinaia,Brașov.Blaj.**
 (La Sinaia ,copii Carol și Nicolae,au avut binecuvântarea bunicului Carol I)
/Asociația Cercetașilor României,se constituie legal în 1914,sub conducerea **Principelui Carol,**comandant al mării **Legiuni.**
 /La urcarea pe tron,**Ferdinand** primește **protectoratul Asociației,**
 care organizează tot felul de acțiuni.În timpul războiului,au desfășurat acțiuni specifice.
 /În 1924 ,cercetășia a fost integrată în **Fundația Principele Carol,**
 iar din 1929,la **Oficiul Național de Educație Fizică.**
 /În 1930,devine din nou independentă,sub conducerea **Regelui Carol II.**

▣ **Străjeria.**

Concepută de **Regele Carol II**(școala dela Breaza,1934..) Sidorovici /'40

35) **C.Enescu, "Viața politică a României sub Ferdinand I " ,1938 [Enciclopedia României, Vol. I]**

[LD:doar ca ex.de falsificare a istoriei, de cult al personalității... ajuns la paroxism

Critică conservatoare "**Forme fără fond** ", fără strălucirea lui **Maiorescu !!!]**

/Guvernarea Averescu (1924-26),a fost împiedicată în mersul ei firesc ,
 de **criza dinastică.**

"În dec.'25,**Principele moștenitor Carol,** pus într-o situațiune imposibilă pentru demnitatea **Lui,renunța la drepturile Sale."**

Împrejurările n-ar fi fost grele dacă,în cursul anului 1926,Regele Ferdinand nu s-ar fi îmbolnăvit de o boală fără leac, fapt ce deschidea problema delicată a unei Regențe.

Întrucît gov.Averescu nu era sigur,a fost pus Stirbey (om în afara partidelor),iar după 2 săpt.

Brătianu a preluat gov.**Brătianu** ajunsese la culmea puterii:înlăturase partidele adverse dela putere,
înlăturase pe Moștenitorul Tronului,care putea să-i fie un control neplăcut ...

Moartea Regelui Ferdinand ,la 20 iul.1927,aducea instalarea **Regenței** dorită de Brătianu.

Un singur lucru nu prevăzuse Brătianu :viața lui.

După o boală de 2 zile,**Ion Brătianu** moare la 24 nov.1927. (p.939 -940)

C.Enescu / **[LD: "formă fără fond" !!!]** (p.943-944)

Criza economică dar ,mai ales,**nepotrivirea** dintre **intenția politică** și **realizarea** ei este tot mai adâncă.Faptul cel mai de seamă ce a provocat-o este **mentalitatea de lege-normă** .

Conducătorii politici - "**influențați de concepția idealistă a revoluției franceza**", -

au elaborat **legi ce nu se potriveau situației noastre sociale** ,

din convingerea că astfel ajută progresul social.

/'De aici a rezultat **deosebirea dintre formă și fond**, relevată de **Maiorescu** încă din 1868,

în "**Contra direcției de astăzi în cultura română**",dar care observație rămîne **valabilă și astăzi**"

/"Devierile regimului politic românesc provin astfel din adaptarea unui regim politic imaginat în țări cu altă structură socială.

"Din această cauză, **partidul politic** se transformă ,din reprezentant al unor interese sociale, în grupuri de oameni, în **grupuri de partizani, preocupați de obținerea guvernării și a avantajelor ei.** (vezi **fișier Etica**)

/Era o mare nevoie de înnoire. **Toate speranțele** se îndreptau spre **Prințul Carol**, aflat de 4 ani în exil. "Cu toate opunerile și cu toate amenințările, **Principele Carol** a venit în țară ,spre a răspunde împlinirii **misiunii de înnoire** , -la 6 iunie 1930."
C.Enescu / '40

36) **Cezar Petrescu** , "Domnia Regelui Carol al II-lea " , 1938 [Enciclopedia României , Vol.I] (p.945-970)

[LD: dir al oficiosului "România" ;]

Cezar Petrescu / '38

▣ **Restaurația .**

În **iunie 1930**, la înscăunarea **MSR Carol al II-lea** , un mare cărturar și animator al neamului românesc, prof. **Nicolae Iorga** rostea această **profeție**, neluată în seamă atunci :

<Eu vin ca săracul care n-duce nimic scris, decît ceea ce este de multă vreme în inima lui.

Nu vin ca reprezentantul unui partid.

Părerea mea este că astăzi **amurgul se lasă asupra vieții de partid.**> (vezi **fișier Etică**)

/La 8 iunie 1930, însuflețirea spontană și unanimă a poporului care își primea **Suveranul**, a luat de pe atunci proporțiile unei **manifestări plebiscitare** .

Țara vedea în **Restaurație** curmarea destinului politic , **regenerarea autorității**.

Cezar Petrescu / '38

▣ **Rezistența partidelor la apelul regal , '30-'38**

Cei dinții 8 ani ai domniei MSR, în perspectivă istorică, alcătuiesc **preludiul reformei constituționale din 24 febr.1938**, adoptată de aproape unanimitatea poporului, ca un **reflex de apărare** socială și națională, **opus acțiunilor nimicitoare de partid**. (p.945)

/ Grijă de a **reforma conservînd**, de a descoperi principiile vitale de renaștere, este caracteristică **domniei MSR**.

/Cînd **MSR** a depus jurămîntul la 8 iunie 1930, țara se afla **despicată în două**.

De o parte mulțimea, care-și primea Suveranul cu năvalnică însuflețire, **de altă parte, pătura subțire a partidelor** . **Cuvîntul** Suveranului a rămas **fără ecou**. (dă citat din discurs) **Apelul n-a reușit** să zguduie conștiințele. **Nu s-a putut forma un guvern al tuturor oamenilor de bine**.

Se repeta ,cu persoane și partide schimbate, **aceeași rezistență** ca la **încoronarea Regelui Ferdinand**, prin absența unor fruntași politici.

Se repeta aceeași **strategie de partid**, care a înfruntat voința de unire și de potolire a zavistiilor , încercată de **regele Carol I** (cum se citește în Memoriile sale), de un **uimitor paralelism de situații**,

îngăduind la fiecare pas **explicarea prezentului prin trecut**. (p.946) (vezi **fișier Etică**)

Cezar Petrescu /

▣ **M.S.R. Carol II**

a reprezentat 8 ani **elementul de durată**, de permanență, pivotul însuși al principiului monarhic.

"Monarhia este ereditară și tradiționalistă, firesc este ca Monarhul să-și apropie înainte de toate **valorile ereditare și tradiționale** ale neamului, să le cruțe, să le salveze, să le ajute în dezvoltare. [...]

pentru a apăra în numele lor un **teritoriu național**, a perpetua o **rasă**, a dezvolta un **patrimoniu material și moral**, a afirma o **valoare de cultură** în universalitate, **a urzi din tradițiile trecutului, firul călăuzitor al viitorului ;"** (p.947)

(vezi **fișier Cultură**)

În vreme ce partidele își urmau calea lor abisală

(fișier **Sistem de partide**)

MSR Carol se îndruma după altă stea călăuzitoare :

a) Pămîntul ,satul, țăranul. (p.949--)

(fișier **Țărănism, Etică**)

b) Opera culturală (p.952---

(fișier **Cultură , Școală**)

c) Organizarea spirituală a tineretului. (p.956--)

(Fișier **FRN , Etică**)

d) Oștirea și armamentul

(p.959)

(Fișier **Armată**)

e) Biserica ...alte înfăptuiri

(p.961)

(Fișier **Biserica**)

Cezar Petrescu /

▣ Agonia vieții de partid. (p.963-967)

" În contrast cu faptele regești care ,treptat,schimbau fața și sufletul țării, **partidele,oamenii politici și guvernele se măcinau** într-un tumult de instincte,pasiuni,de supralicitări electorale,trăind numai în prezentul imediat.Vreme de opt ani ,evenimentele vieții noastre politice s-au succedat ,perseverând în același sistem de erori,încît o greșeală devenea cauza unei de neînlăturat greșeli viitoare [...]o accelerație spre lichidarea ultimă.Recapitularea cronologică a evenimentelor e suficientă pentru a lămuri **procesul de destrămare**.

Interpretările nu-și mai au rost ."

/La 8iunie 1930,domnia nouă începea în mijlocul unor mari speranțe populare.

Rezistența partidelor politice a fost tot așa de mare .Încercarea unui guvern național,nu a reușit **din cauza PNL**.Între **rege și primul ministru Maniu**, se iveau **divergențe de concepții politice**,iar dacă nu-și găseau deslegare,Maniu se retrăgea.

(trece în revistă crizele guvernamentale,cea economică,agrară,de polit.ext,ultima guvernare PNL.Tătărescu,alegerile din 1937,guv.Goga) /**Alegerile** sunt catastrofale pentru guvern.

/ "**Se afirmă** numeric **curentul de opinie naționalist**,dușman vieții politice de partid,

întreținut de o **mistică ce impresionează imaginația populară**.

E ultimul act al vieții de partid.Nu slujește însă de avertisment partidelor.

În acest ultim ceas,**guvernul Goga** venit cu mari intenții reformatoare,dar **prizonier al mentalității și obligațiilor de partid**,accentuiază **atmosfera de epocă preroluționară**.

Cezar Petrescu / '38

▣ Guvernul Miron Cristea .

/Noul guvern,însfîrșit **național**, condus de **patriarhului MironCristea**, **pune capăt vieții de partid**. (10 febr.1938)

/ **Chemarea MSR către țară (10 febr.)** (p.966-967)

"<Timp de **8 ani** mi-am închinat toate gîndurile și toate eforturile Mele să cîrmuesc Țara **rezemîndu-Mă pe organizațiile politice constituite**.Din cauza cerinței de a dobîndi un cît mai mare număr de voturi,**propaganda** făcută cu prilejul diferitelor alegeri,a adus o nesfîrșită neliniște și turburare în viața și sufletul poporului Meu.Această turburare sufletească s-a dovedit adînc dăunătoare ,săpînd chiar ființa neamului.**România trebuie salvată și sunt hotărît să o fac** mînat de singurul meu gînd :**interesele permanente ale Patriei**,și neprecupețita ei întărire.

Voi schimba deci această stare primejdioasă, [...]un guvern de **oameni de răspundere**,

[...]**descătușați fiind de activitatea de partid** [...] **va despoliticianiza** viața administrativă și gospodărească a statului ,va alcătui **schimbările constituționale** care să corespundă noilor nevoi ale țării [...] > "

"**Trecutul era pecetluit.Noua așezare a țării** a fost supusă învoirii poporului,

cu **Proclamația** a cărei cuprins e o **dojană pentru zilele de ieri**,

și o **înviorătoare nădejde pentru cele de mîine** ".

(textul proclamației)

(vezi fișier **Constituția ,Cultura**)

(**Sistem de partide, Țărănism**)

/Prin sațietate,**partidele politice au pregătit o nouă formulă de viață**.

Acel amurg,pe care cărturarul **Iorga** îl vedea încă din 1930,**lăsîndu-se asupra vieții de partid**, **a încheiat un ciclu** în seara zilei de 24 februarie 1938,cînd peste 4.297.581 cetățeni ,peste capul partidelor,peste programele spulberate,au primit cu bună și însuflețită învoire,**noua așezare a țării**.**Iar epitaful** ,anticipat și acesta,al unei asemenea **vieți de partid**,îl întîlnim într-o notiță

a lui **Fustel de Coulanges** : <Dacă s-ar putea închipui un popor întreg îndeletnicindu-se cu politica, [...] nimeni n-ar mai șovăi a spune despre o asemenea **molimă** că a fost **mai rea decît orice regim despotic din lume**. >

Cezar Petrescu / '38

37) C.I.C.[Dinu] Brătianu, "Memoriu adresat lui Carol II " [? 1938]

[L.D.:ultimele 2 pag., atașat la un Memoriu adresat lui I.Antonescu]

A.I.C.,fond Președ.Consil.de Min.,21sept-'40.

Dinu Brătianu /'38

▣ Momentele cînd Suveranii au făcut apel la PNL,

în situațiile grele ale țării:

În 1866,a adus pe tronul României Dinastia Hohenzolern,al cărui urmaș este .

I.Brătianu a făcut demersuri la Curtea Franței,a Prusiei,la Principele Anton, pentru fiul său,Carol.

În acest scop,**a muncit,și-a părăsit familia** în momente grele,**a vîndut moșia de zestre a soției sale**,pentru a putea călători.

/Sub conducerea lui **Ion Brătianu, PNL** a luat parte la crearea **Independenței, a regatului, la dezvoltarea industriei naționale, la întărirea regatului.**

/ Afost adus la putere în momente grele :1876,1901,1907,1916,1922,1933.1937.

"Este desigur straniu să fiu nevoit să amintesc o parte din serviciile făcute de partidul ce-l prezidez, **să fiu silit să spun** că **marile domnii ale regilor Carol I și Ferdinand s-au saprijinit pe partidul** care s-a pus totdeauna în serviciul regelui.

Dinu Brătianu / '38

▣ Desființarea partidelor.

/ Se pune însă întrebarea :**pentru ce motiv un decret de lege ,întocmit într-o noapte, hotărăște desființarea factorului cel mai folositor din viața publică a poporului român? "**

/Un partid ca al nostru ,nu poate dispărea pentru că un decret -lege l-a suprimat.

PNL va rămâne și de aici înainte **organismul politic cel mai însemnat în slujba țării și a Tronului,**și sunt convins că **M.V.va reveni asupra dispozițiilor decretului,**

care constituie **o nedreptate contra partidelor politice,**și nu va fi nici de folos liniștii și viitorului României. "

ssC.I.Brătianu /'38

38) Iuliu Maniu, C.I Brătianu, "Memoriu" adresat Regelui Carol II (febr.?mart.? 1938)

[Anexat de cei doi la un **Memoriu** adresat lui **I.Antonescu** la 21 sept.'40)

(AIC, fond Președinția Consil.de Miniștri, dosar 61/1940, f. 2-3)

[LD: **Atenție! Meditează asupra reîntoarcerii cu peste 70 de ani la un regim pe care conservatorii și l-au dorit, pentru care s-a dus marea dispută ideologică și doctrinară între junimism și liberalism.**

"Formele fără fond" înlăturate printr-o lovitură de stat !]

"Sire,

/" Majestatea Voastră a crezut necesar -pentru un moment dat -să schimbe așezămîntul constituțional pe care se reazămă Statul nostru român. A fost o încercare pentru care nu ați întîmpinat nici o rezistență activă din partea partidelor politice."

/ " Totuși, **s-a decretat și suprimarea partidelor de ordine,**

care au guvernat țara timp de mai mult de 70 de ani,

care au deșteptat și întărit **simțămîntul național** în masele populare,

care **au creat și întregit România** de azi,

și cărora nu li se poate aduce învinuirea că au lucrat în contra intereselor superioare ale țării.

Această încercare **nu trebuie să constituie o stare permanentă,** pentru că ea ar avea grave consecințe pentru **Coroană** și pentru **Patria noastră."**

/ **"Întregirea României s-a făcut prin alipirea unor provincii ,care trăiseră sub un regim**

autocratic, și populația lor ,care avea revendicări pentru drepturile cetățenești,

a acceptat cu entuziasm să intre într-o țară de libertate și de participare la viața publică.

Marile reforme ale împroprietăririi și votului universal,

au fost **un cheag pentru poporul român din toate provinciile,**

și ele au fost în mare parte impuse de aceste condițiuni.

Deși ,în noua Constituție se consfințesc principii din vechea Constituție [...]

Libertatea gîndirii, a presei, a asociațiilor este desființată printr-o cenzură [...]

asociațiile politice au fost dizolvate prin suprimarea partidelor, [...]

(vezi fișier **Constituția și Sistemul de partid**)

Maniu ,Brătianu/'38

"Majestatea Voastră a rupt orice contact cu toate persoanele politice,

care au o lungă experiență a treburilor publice și care au lucrat la întemeierea ,organizarea și

întregirea României moderne. **Nemaiputîndu-se face o acțiune politică la lumina zilei,**

ea se face în taină, și nemulțumirile se grămădesc ,fără să poată fi canalizate și aduse la cunoștința

Maj.Voastră.[...]Pe cînd în alte țări, chiar și cele de dictatură, **guvernul se reazămă pe opinia publică,**

la noi el este izolat de țară și de această izolare suferă și Maj.Voastră. "

Maniu ,Brătianu/'38

Astăzi ,cînd există un pericol real, creat de **chestia Cehoslovacă,** cînd se pune la ordinea zilei

revizuirea fruntariilor, și drepturile la autodeterminarea minorităților , azi ,cînd **contactul dintre**

rege ,guvern, și țară , ar trebui să fie mai strînsă ca oricînd, starea sufletească în care este populația

țării devine un adevărat pericol atît pentru **Coroană,** cît și pentru **Patrie.**

Dacă ,la un moment dat, M.V.a crezut necesar să suprimă garanțiile vechii Constituții,

și să se izoleze de partidele politice, azi, pentru întărirea țării și Coroanei, și pentru prestigiul României

în lume, pentru rezistența ei la fruntariile țării, **trebuie neapărat restabilită legătura slăbită între Tron**

și națiune, și **trebuie creată între români o solidaritate și un avînt ,**

care **să permită României să învingă pericolele ce o amenință.**

Gîndul tuturor românilor, se îndreaptă în ceasul acesta către **M.V.**, în convingerea că ea este pătrunsă de însemnătatea istorică a zilelor de azi, de întreaga greutate a răspunderii lor și **că va reveni la vechile principii constituționale**, pentru mîntuirea țării."

ss C.I Brătianu
președ.PNL

ss, Iuliu Maniu
președ.PNT

1938

39.) C.I.C.Brătianu, Scrisoare către Carol II ,27 iunie,1940

(A.I.C.,fond președ,Consil.de Min.,d.214 /1944,f.77)

-opiniile față de cedarea Basarabiei și Bucovinei - (vezi fișier **Polit.ext.**)

[...] **România Mare ,distrușă din lașitate ,**

va face ca situația M.V.să devină foarte gravă,

și orice solidaritate a tuturor românilor ,cu o hotărîre de o atare natură devine imposibilă."

Dinu Brătianu / '40

40.) Iuliu Maniu, Scrisoare către I.Antonescu,4 dec.1940

(AIC , P.C.M.d.49/1940, f.2-5)

(Îi mulțumește că l-a primit în audiență, pe el și Mihalche,după **asasinarea lui Madgearu,nov.'40**)

▣ **"Aveți dreptate Domnule General,să spuneți la Alba Iulia că multă lume este vinovată pentru aceste stări de lucruri,dar cred că era cu dreptate să constatați tocmai la Alba Iulia că eu ,partidul pe care-l prezidez ,și prietenii mei ,care azi sînt în parte amenințați și ei, nici nu am "colaborat" cu regimul trecut,nici nu am "tăcut"față de evenimentele ce s-au desfășurat în anii din urmă."**

Maniu / retro'37-38

▣ Regimul carlist.

"Cînd,după căderea guvernului Tătărescu ,în dec.1937,**Regele Carol al II-lea** a însărcinat pe

Octavian Goga să formeze un guvern prodictatorial ,el nici **nu a încercat să-mi propună**

colaborarea .Cînd în februarie 1938,după concedierea lui O.Goga,

Regele a hotărît să formeze primul guvern dictatorial fățiș,

El a apelat la toți foștii Prim Miniștri, oferindu-le colaborarea.

Dintre aceștia ,eu **am fost singurul care,fiind chemat în audiență,am refuzat această problematică**

onoare . Cu această ocazie,li **s-a oferit și dlor dr.Nicolae Lupu,și I.Cămărășescu portofolii**,pe

care însă **le-au refuzat**.Deasemeni s-au făcut mai tîrziu propuneri ademenitoare prietenilor noștri

Sever Bocu,Aurel Dobrescu,și Ghiță Popp,care de asemeni au refuzat,

iar grupul Călinescu (Potîrcă,Ralea,Ghelmegeanu,Andrei) a fost eliminat îndată după intrarea în

guvern.Nevoind să avem nimic comun cu **regimul regelui Carol II,senatorii de drept ai Partidului**

Național Țărănesc,au refuzat să-și exercite mandatul în condițiile create de acel regim,

mandat recunoscut de Înalta Curte de Casație,și confirmat din nou de pseudo-constituția din 1938,

spre a nu colabora nici în calitate de opoziție cu un regim care ,pentru noi ,era absolut evident că

va duce țara la un dezastru extern și intern sigur,prezis în mod formal și repetat de subsemnatul.

Această atitudine a noastră a devenit **încă mai dîrză ,după asasinarea fruntașilor legionari și**

masacrul din septembrie1939,crime contra cărora am ținut să protestez atît în public,cît și prin

memorii speciale adresate direct **Suveranului**.

Maniu /

În curs de trei ani am înaintat **Regelui Carol 4 Memorii** și am dat publicității ,peste **50 de**

cuvîntări ,declarații și interviuri care,fiind **oprite de cenzură**,eu le-am transmis **Curții Regale** pe

toate,

și **le-am răspîndit hectografiate în public**,din care cauză am fost dus și în fața Consiliului de

Război.

Maniu /

De 8 ani de zile,sînt în război fățiș cu regimul Carol II ,iar dvs.știți mai bine ca oricine că

am luat hotărîrea să nu mai suport domnia Regelui Carolși că am procedat în consecință.

Maniu / '40 / retro '37-'40

41.) Iuliu Maniu , "Memoriu " adresat lui Hitler și Mussolini ,28 dec.1940

(AIC,Fond Casa Regală,d.1 /1941 f.4-34)

Maniu / '40

▣ **" Hotărîrea arbitrară dela Viena** dată de cei doi miniştri ai Axei, la 30 august, la Viena, a fost o lovitură catastrofală dată unităţii naţionale a poporului românesc şi unităţii geografice, politice şi morale a Transilvaniei. [...]

Un verdict dat cu eroare de drept şi eroare de fapt. Înainte de pronunţare, arbitrii au cerut guvernului românesc să declare, dacă va recunoaşte obligativitatea pentru ea a sentinţei ce urma a se da.

În Consiliul de Coroană din noaptea 29/30 august, guvernul, respectiv regele Carol, a comunicat celor prezenţi, că România se află într-o situaţie de îndoită coerciţiune, întrucât guvernele Axei i-au dat o notă cu caracter ultimativ şi trupele ruseşti, masate în mare număr la graniţa României.

În aceste împrejurări, Consiliul de Coroană, contra sentimentului unanim al ţării, a luat, cu majoritate, hotărîrea de a se supune sentinţei de arbitraj.

Atît puterile Axei, cît şi gov. sovietic, au desminţit însă, aceste afirmaţii ale guvernului român. Nu a existat nici o notă cu caracter ultimativ, şi nici ameninţări cu război dela Moscova. Consiliul de Coroană, a adus, deci, o hotărîre întemeiată pe o eroare de fapt evidentă, şi nu avea niciun drept să cedeze din teritoriul ţării.

Maniu /

" Poporul românesc înşelat şi grav prejudiciat de guvernul şi de suveranul său, a aplicat, după timp scurt, singura sancţiune ce se putea da într-un asemenea caz, silind pe regele Carol II să abdice de la tron, şi îndepărtînd guvernul.

Prin înlăturarea regimului imoral şi nepatriotic al regelui Carol II poporul românesc a dobîndit într-o măsură oarecare satisfacţiune pentru această inducere în eroare. "

Maniu / dec. '40

42.) Iuliu Maniu, Scisoare către Antonescu, 6 iul. 1941

(AIC, fond Preşed. Consil. de Min., Cabinet, d. 25/1940, f. 109-128)

/(context : armata română era în războiul din răsărit)

/ "Afirmaţia dvs. că, în cursul evenimentelor din 1940, m-ar fi interesat numai chestiunea Transilvaniei, este cu desăvîrşire neîntemeiată. [...] Recunosc cu toată lealitatea că în chestia Basarabiei şi Bucovinei nu aţi putut repara nimic [Antonescu], la venirea dvs. la guvern.

Mi-am pus însă mereu întrebarea că, în ce priveşte Ardealul ...

oare nu aţi fi putut da o altă întorsătură lucrurilor?! (vezi fişier **Politica externă**)

/În ziua abdicării regelui Carol, Ardealul nu era evacuat de trupele noastre şi ocupat de maghiari; sistemul de duplicitate a Regelui Carol, care stîrnise neîncrederea Reichului, era înlăturat;

la guvern veniserăţi dvs. şi legionarii care aveau deplina încredere a Reichului...

Maniu/

▣ **Dar regimul naţional-legionar** s-a mărginit a se supune Dictatului dela Viena [...]

" Manifestările de bucurie legitimă, pentru înlăturarea regelui Carol II

-în jurul cărui act istoric v-aţi cîştigat neşterse merite - puteau fi lipsite de dansurile vesele, nepotrivite, în momentul cînd naţiunea întregă era sfişiată de durere, pentru faptul că hotărîrea sfînte ale ţării erau călcate de duşmani, fără a fi de nimeni apărute. " (p. 11)

Maniu / '41, retro '40

43.) Ion Antonescu, Răspuns lui Maniu şi Brătianu, toamna 1943, retro '34-40

[la Memoriul lor din 12 aug. 1943]

(AIC, fond Preşed. Consil. de Min., dosar. 319/1941, f. 83-117)

Antonescu / retro '40

▣ **în 1940, armata ţării** era dezorganizată, neinstruită şi neînarmată.

Politica făcută de România pe plan extern, în intervalul dintre cele 2 mari războaie, a surprins-o, total izolată. Toate "Pacturile" se prăbuşiseră ca un castel de cărţi.

Antonescu / retro '34

Faptul îl prevăzusem. Într-un Raport făcut de mine în 1934, ca şef de Stat Major al armatei....

Aşa am ajuns cu braţele goale şi nesuşţinuţi de nimeni

la ultimatumul rusesc, la arbitrajul dela Viena şi Tratatul dela Craiova.

Antonescu / retro 'sept. '40

/ La 6 sept. 1940, cînd am luat conducerea statului, **granițele erau prăbușite, și armata era în descompunere. Capul Regelui și al Dinastiei era cerut insistent de stradă.**

Tineretul, înnebunit de furie, se înarma și se pregătea să înnece în sînge, fără alegere, vinovați și nevinovați, vulcanul celei mai odioase și sîngeroase revoluții, era aprins dela un capăt la altul al țării. "

/ Ați uitat că, la 6 sept. 1940, (pe cînd eu mă zbăteam singur să potolesc strada, să salvez dinastia, să redresez armata, să dau pîine și adăpost refugiaților, să stăvilesc tendințele ungurești și rusești)

dvs. domnule Brătianu, împreună cu dl. Maniu, și cu cei ce sunt azi lîngă dvs. care dezbrăcaseră de curînd uniforma de "consilieri regali" și aceea a "frontului renașterii", stăteți ascunși și vă furișați noaptea din casă-n casă, pentru a vă găsi loc de scăpare.

/ **Astăzi, [1943], încercați să vă spălați pe mâini, de catastrofa din 1940, aruncînd-o în spinarea regelui Carol și a dlui Tătărescu.**

(vezi fișier **Etica, Armata, Politica externă**)

Antonescu / retro '40

44.) C.I.C.Brătianu, "Către cetățenii României Mari ", 7 sept.'1940

("Universul", 7 sept. 1940)

/ Cred de datoria mea să arăt cetățenilor României Mari, care a fost atitudinea mea, neurmată de alții, **ca șef al PNL, în ultimii ani, și cari au avut drept consecință destrămarea României Mari.**

/ **"Unirea tuturor românilor se făcuse sub domnia Regelui Ferdinand, după un război în care România a sacrificat 800.000 de suflete românești, sub un program democratic care făcea de mult timp obiectul revendicărilor românilor din Regatul României și din teritoriile pînă atunci supuse dominației străine."**

Dinu Brătianu / sept.'40

▣ Domnia lui Carol

/"Din această cauză, dela întoarcerea Principelui Carol în țară,

am susținut continuu pogramul PNL și Constituția Țării .

/ Contactul între **Tron și națiune** nu se putea face decît prin **partidele politice,** cari făcuseră **România Întregită , Suveranul** trebuia să fie **pe deasupra și să nu aibă răspunderea greșelilor ce puteau comite guvernele.**

/ **Desființarea partidelor politice ,și Noua constituție** din febr.'38, dîndu-i o putere mult prea mare și o răspundere și mai mare, **depărta tronul de națiune.**

Cele întîmplate în ultimele timpuri ,au fost consecința acestor schimbări în **regimul nostru zis**

constituțional, devenit în realitate absolutist . Țara noastră ,nu avea nici nemulțumiri, nici revendicări, pe care **o dictatura** le-ar fi putut satisface și **imitarea sistemului dictatorial** avea cu ațit mai puțin rațiunea să fie creat ,cu cît **nu era în sufletul națiunii.**

Brătianu /sept.'40

▣ Cedarea teritoriilor

După căderea Basarabiei, **un număr important de personalități politice,** ne-am prezentat în delegație **la Palat** și am arătat dezastrul ce ne paște, **punîndu-ne la dispoziția Sa,**

ca să refacem moralul țării ,și să împiedicăm demoralizarea armatei, cu condiția să avem depline puteri și deplină răspundere.

/ **S-a respins apelul nostru ,** izvorît dintr-un sentiment patriotic.

Guvernul Tătărescu, care cedase Basarabia și Bucovina,

a fost înlocuit cu **guvernul Gigurtu, care a cedat Cadrilaterul și Ardealul.**

"Țara a fost ținută încontinuu în necunoștința celor ce se petrec și a soartei ce o așteaptă.

Nu ne-a fost permis nici măcar **să apărăm cauza ei,**

publicînd **Memoriul** ce făcusem, **iscălit de peste 50 de personalități,** sub motiv că apărarea cauzei românești nu o poate face decît **Partidul Națiunii .**

/ De multe ori ,în ultimii 3 ani , **d. Maniu și eu** am înaintat **Regelui Memorii,** prin care îl preveneam de cele ce se vor întîmpla, dacă se continuă guvernarea cu sistemele ce se aplică , izolînd Coroana de Țară."

Brătianu / noaptea '29/ '30 aug.'40

În noaptea de **29/30 august** MSR ne-a chemat de urgență la Palat, cu dnii **Maniu și Mihalache,** și ne-am trezit la ...**Consiliul de Coroană din care nu făceam parte.**

(vezi fișier **Polit.externă.** ,Consil.de Coroană cu acceptarea arbitrajului)

Brătianu/

Poporul nostru, sub **un regim de dictatură, de cenzură și de opresiune, ținut izolat de Coroană,**

nu poate fi răspunzător de actele guvernanților săi pe care nu i -a ales.

" **Românii** au trecut prin multe furtuni și au ajuns, sub conducerea unor patrioți luminați să le înfrunte.

[...] **vor ști să recreeze România Mare a regilor Carol I și Ferdinand I,**

aceea a lui **Ion C.Brătianu** și a lui **Ion I.C.Brătianu** [...]"

Brătianu / sept.'40

45.) Alex.Vaida -Iuliu Maniu , **Întrevederi ,28 febr.,2 mart.,1943, retro '40**

(AIC,fond Președ.Consil.de Min.,pachet 191,d.1353)

Notă *S-au întâlnit în mare secret în casa lui Dumitrache Popovici (fratele lui Mihai, unchiul dnei Vaida,amicul lui Maniu)și "s-au înțeles că nu se pot înțelege".

Vaida :De ce nu te înțelegi cu Mareșalul pe tactica de urmat și să vă împărțiți rolurile

Maniu:[...]Eu am convingerea că germanii vor fi înfrinți,deci nu mă pot angaja să fac politică contrarie convingerilor mele.[...]**"Am avut înțelegere pentru detronarea lui Carol al II-lea,**

cu Generalul Antonescu,Dinu Brătianu și Stelian Popescu.

Mi-am propus **să nu mai beau cafea** -de care eram mare amator -

pînă ce **Regele Carol al II - lea nu va fi detronat.** Și am ținut cuvîntul cu sfințenie.

Eu am aranjat prin oamenii mei ca să nu poată trece Carol al II-lea din Mexic în Statele Unite. "

Vaida: spuneai că știi ce am discutat cu Mareșalul [...] Nu cred asta ,deoarece nu ne mai aflăm pe vremea microfonului înregistrator pe plăci tip "Pangal"

- **Maniu**: Ar fi fost vorba **ce facem cu Regele Mihai și chiar cu Dinastia,** și că tu ,**Alexandre,ai fost de părere ca Regele să fie detronat .**

- **Vaida** : [...]N-a fost nici un moment vorba de detronare sau altceva.

Vezi deci că ai informatori slabi?Nu știu , Iuliu ,care e punctul tău de vedere .

Poate **ura împotriva lui Carol al II-lea este așa de mare,**

încît se proiectează **și asupra lui fiu-său.**

Îți închipui tu ce ar fi într-o astfel desituație? Am avea 4-5 pretendenți.[...]

Nu uita dragă Iuliu ,că **unul din pretendenți ar fi Carol al II-lea.**

În ipoteza unei victorii anglo-americane,pe care tu o dorești și scontezi,

Regina Angliei[...] care **ține foarte mult la Carol al II-lea,**

(cu care a copilărit,o știu de la el,și s-a bucurat atunci cînd s-a

urcat Ea pe tron și apoi cînd a vizitat Londra) ,

ar susține pe Carol al II-lea,și atunci am înghiți broasca amîndoi."

Maniu -vaida / '43 , retro'40

46.) Gh.Tătărescu, **Scrisoare către Mircea Cancicov,ca răspuns lui Iuliu Maniu , 4 apr.'43**

(Arh.CC al PCR,fond103,d.8174,f166-174 sau Vol.ISISP,pag.112)

Tătărescu / **retro' 38**

/Dl.**Maniu** mai afirmă că "am colaborat la introducerea **dictaturii și totalitarismului.**"

/ **"Am colaborat ,este exact ,în guvernul de concentrare națională** a Patriarhului

MironCristea,alături de reprezentanții celorlalte partide și de reprezentanții armatei,

împreună cu dr.Angelescu,I.Costinescu,M.Canicov,și V.Iamandi,

la actul istoric prin care Coroana a schimbat ,în febr.1938, cadrul vieții noastre constituționale."

/ Crize similare cu cea care frămînta țara noastră ,turburaseră mai toate țările europene

(Iugoslavia,Bulgaria,Grecia)

/ Criza sufragiului universal,criza parlamentarismului,criza ideii de autoritate ,întreita criză a democrației - împiedicînd dezvoltarea normală a vieții Statului,și făceau ravagii.

/ **Coroana** a crezut că această situație nu poate fi curmată

decît printr-o **modificare profundă adusă organizării politice a Statului.**

"Am crezut atunci că era, pentru toți oamenii de răspundere ,o **datorie patriotică** de a nu lipsi

inițiativa Coroanei de concursul lor,și **am crezut și eu și colegii mei din PNL ,**

că numai prin colaborarea noastră la reforma constituțională,

se putea scăpa țara și Statul de **amenințările anarhiei."**

Gh.Tătărescu / retro'38

47.) Grigore Malciu ,**Scrisoare către Maniu, 21 nov.1943, retro '37-'38**

(Arh.M.A.I. ,Prefectura Poliției Capitalei,Diracția Poliției de Siguranță,

dosar nr.9.300,vol.25,Buletinul informativ din 9 dec.1943 ,
sau Vol.ISISP,doc.38. Notă :scrisoare circulă în cercurile gazetărești)

[**Atenție L.D.cu mari rezerve ! Nu știu cine este acest ziarist**]

Malciu / **retro'37-'38**

Domnule Iuliu Maniu ,

[.....]

/ Vă mai amintiți **cu cine ați făcut cartel electoral în alegerile din 1937?**

V-ați prezentat în fața electoratului năucit de surpriză,braț la braț cu Corneliu Codreanu și a sa Gardă de Fier.De ce ați făcut asta ? **"Voiati să-l obligați pe Rege de a aduce la cârmă Garda de fier , pentru a se compromite** cu desăvârșire înaintea opiniei publice.[...]

Vă era indiferent ce se va întâmpla cu țara,pe care o azvârleați într-o groaznică aventură, numai să reușiți de **a lovi în adversarul dvs,Regele.**

/ **Fostul suveran a parat lovitura, nedibace ,firește,dar silit de dvs.,nevrînd să se dea pe mîna lui Codreanu,**despre care bănuia că vrea să-l îndeapărteze dela tron,
a încredințat puterea celuiilalt germanofil,Octavian Goga,mai puțin primejdios.

Așa că **politica germanofilă** nu începe din 1940,ci **din nov.1937**, și se datorește **actului de feroce calcul politicianist pe care l-ați făcut numai ca să loviți în Rege.**

Malciu/ **retro '26**

/ V-ați ridicat ,în ianuarie 1926, **contra Regelui Ferdinand ,a Reginei Maria, și a lui Ionel Brătianu,** (care-i știau defectele) care cereau îndeapărtaarea **prințului Carol de la Tron** (considerînd-o catastrofală pentru țară).

N-a fost în țară "carlist" mai convins decît dvs.

/ Cinci ani mai tîrziu,**ați devenit adversarul lui cel mai neînduplecat .**

Stătea în cale **Elena Lupescu ?** Dar în 1926,**Carol fugise cu ea !**

Iar omul dvs.,**Aurel Leucuția, cu misiune la Paris,îi găsisse pe cei doi împreună.**

Dar chiar dacă admitem că i-ați pus condiții lui Carol,

de ce nu ați îndeapărat-o mai tîrziu, cînd erați prim-ministru?

Malciu / Maniu : retro'26, '37

48.) C.Gr.C,Zotta,N.Tulceanu, "Partidele politice din România.Istoricul și programele lor.",1934

▣ **Partidul Național Agrar**, (președ.O.Goga) (p.44-49)

Acest program [apr.1932] a suferit ulterior unele **modificări esențiale** ,

(Cf."Țara Noastră" 1933): **[Numerotare L.D.]**

1) **Regalitatea** ca singură formă de stat,care ne asigură astăzi ,
aici în coastele **Rusiei bolșevice ,consolidarea națională și civilizație proprie.**

"Credem deci în **Monarhia Constituțională**,în care **regele** ,în plină strălucire ,îndeplinind pravilele trecutului, **să se încoroneze la Alba Iulia . "**

..dar ,numai peste un an,în 1933:

2)În ordinea politică :"**Vrem România a Românilor ."**

"Pretindem ca **stăpînirea politică,economică și culturală a națiunii** alcătuitoare în Stat,

să se afirme dezrobită de orice amestec parazitar.

"Pentru aceasta cerem:**schimbarea constituțiunii**

Goga / '32, '33

49.) C.Gr.C,Zotta,N.Tulceanu,"Partidele politice din România.Istoricul și programele lor.",1934

▣ **Partidul Național Liberal** (președ.Const.I.C.Brătianu) (p.54-62)

/După detronarea lui Alex.Ioan Cuza,Locotenența Domnească l-a însărcinat pe **I.C.Brătianu,** să meargă la Sigmaringen și să ofere **Coroana României Prințului Carol de Hohenzolern.**

Se știe cîtă străduință a depus **PNL** ,pentru aducerea unei **Dinastii străine,**

în scopul de a se curma luptele politice interne.

PNL/ 34

50.) Proiectul de Program al P.Ț.,aprobat la Congresul din 20-21 nov.1921.

(Broșură apărută la editura "Viața Românească",1921)[documentar ISISP,L.D.,p.303-333]

[.....]

▣ **Puterea executivă** este încredințată Regelui.

Constituția va lămuri **drepturile deosebite ale Coroanei**. Vrem ca și în **România Mare**, vorba înțeleaptă a poporului englez

"Regele nu poate face rău" să intre în inima fiecărui cetățean.

Dreptul de dizolvare (stricarea alegerilor înainte de termen) și

dreptul de veto (de a nu iscăli o lege), trebuie astfel așezat, încât să nu știrbească voința națională.

Numai astfel întovărășirea muncii **Coroanei**, cu a **Națiunii**, va putea întări **Tronul**, și va putea pune **așezămintele monarhiei constituționale**, încât să nu fie știrbită voința națională

PȚ / program, 1921

51.) Legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice

(19 dec.'24, modif. 15 nov.'27) (Codul Hamangiu, Vol. XIII-XIV, p. 954-957)

[Documentar ISISP, L.D., p. 555-559]

[LD: pentru o Notă la **momentul Restaurației**, care din p.d.v. al acestei legi, a fost **ilegală, pasibilă de închisoare !**]

[.....]

Adaos la Lege, **15 nov. 1927**

Articol unic. **La art. 11 din lege**, următoarele aliniate finale:

Oricine, fie prin **uneltiri viclene**, fie prin mijloacele arătate la art. 3, 7, 8, [...]

va întrprinde ori **va încerca să întrprindă** o acțiune împotriva **inviolabilității Regelui**

sau a **alcătuirii Înaltei Regente**, sau a **ordinii legale a succesiunii la tron**,

ori a **formei de guvernământ, statornicite de constituție**,

precum și **oricine, prin aceleaș mijloace, va agita sau va încerca să facă agitațiune**,

din care ar putea să rezulte un pericol pentru Siguranța Statului, [...]

se va pedepsi cu **închisoarea dela 6 luni pînă la 5 ani** [...]

de asemeni, [...] acei cari vor răspîndi știri tendențioase,

privitoare la schimbarea ordinii legale de succesiunii la Tron,

sau a **formei de guvernământ** [...]"

(urmează precizări, detalii, cu privire la complicități, provocări, martori, tăinuitori etc..)

Legea nov.'27

52.) Congresul PNT, Moțiunea. Alba Iulia, martie 1928

("Adevărul", 8 martie, 1928) [Documentar ISISP, L.D., p. 586-587]

[**Atenție L.D. Vezi context virulent anti-liberal, la fișier PNT. Aici am selectat aluziile monarhiste.**]

"6 .Ad.naș. dela Alba Iulia pretinde [!!!] Înaltei regente demiterea guvernului actual și instalarea unui guvern național -țărănesc condus de Iuliu Maniu."

... **Consată cu durere** că apelurile făcute pe lîngă **factorul constituțional**,

de a nu a acorda mai departe creditul său unui guvern ce nu reprezintă voința poporului,

n-a avut ecoul nădăjduit. PNT a făcut aceste apeluri, îndemnat de **sentimentul monarhic** și

pentru a evita ca poporul să solidarizeze, în îndreptățita sa revoltă, **Coroana,**

cu activitatea răufăcătoare a partidului liberal.

PNT poartă grija aceste solidarizări într-o vreme cînd

"monarhiile se clatină pretutindeni"

PNT /'28

53.) Guvernul Iorga, "Proclamația către țară", 19 apr. 1931

/ **MSR** a dorit de a aduna în jurul său pe **toți cei ce au contribuit la așezarea țării pe temelii statornice.**

/ A apelat la **Titulescu** care, două săptămîni,

n-a reușit să armonizeze voinți deprinse a-și sta împotrivă.

/A rămas **o singură soluție : un guvern de bunăvoinți, de jertfă desinteresată pentru țară,** de dorința de a o scoate din greutăți..

/Amestecat de **40 de ani în viața politică a țării, la vîrsta de 60 ani,**

a crezut că poate îndrăzni să ia asupra-i sarcina guvernării. **Iorga**

(vezi fișier **PND-Iorga**)

54.) Programul de imediată guvernare a PNȚ, [președ. I. Mihalache] 20 nov. 1937

("Dimineața", 20 nov. '37, preluat din "Dreptatea", 19 nov.) [Documentar ISISP, p.381- 383]
 /Programul de imediată guvernare prezentat MSR, de **Ion Mihalache**,
 despre care se menționează că ,față de **Programul din 1935**
 (unde **PNȚ preconiza revizuire constituțională**)
acum [nov.'37] consideră că "**problema constituțională**" neconținând "sine qua non" soluționarea
 problemelor de o însemnătate actuală deosebit de mare, **PNȚ**, cu simțul practic ,
 și-a extras **programul de guvernare din regimul constituțional actual**.
 PNȚ / nov.'37

55.) Manifestul electoral PNȚ, [președ. Iuliu Maniu] 29 nov.'37

("Dimineața", 29 nov.'37) [Documentar ISISP, p.399- 402]
 / **Dezlegarea crizei**, prin prelungirea fără temei a **gouv. Tătărescu**, nu corespunde legitimei așteptări
 ale țării. **Voința** clar exprimată de popor la alegerile județene și comunale, **indică** fără șovăire **un**
guvern național -țărănesc.
 / **Respectarea normelor constituționale** impunea aducerea **PNȚ la cîrma statului**. [...]

▣ Colaborarea cu Coroana.

/Consecvent cu atitudinea constantă, **PNȚ** este pentru strînsa colaborare a forțelor politice (voința
 națională) cu **Coroana** în cadrul **regimului monarhic constituțional**.

/ "Fără a ne abate nici un moment de la **linia lealității și credinței noastre**
 în **valoarea principiului monarhic constituțional**, avem convingerea fermă că
 numai **respectul prerogativelor Coroanei**, pe de o parte,
 și al **plenitudinii drepturilor națiunii**, [...], pe de altă parte,
 poate asigura funcționarea normală a vieții de stat .

/ Nu ne vom clătina în aceste convingeri ,oricîte nedreptăți s-ar mai săvîrși împotriva noastră.
 Socotim ca o **datorie imperioasă** să luptăm pentru a împiedica **orice amestec al elementelor**
neresponsabile, care s-ar interpune între **Națiune și Coroană**. [...]

/Pentru aceste motive **am susținut totdeauna cu tărie** că **monarhul** trebuie ferit de răspunderi
 politice ,că **dictatura fățișă** sau **ascunsă** ,sub forma **regimurilor și guvernelor personale** ,nu poate
 contribui în nici un caz la liniștita dezvoltare morală, politică și economică a statului . [...]

/Poziția morală , constituțională și programatică a partidului,
 n-a fost o clipă părăsită în fața ispitelor puterii. "

Manifest PNȚ/nov.'37

▣ Reacțiunea opiniei publice.

/**Refuzul PNȚ de a primi puterea**, în condițiile oferite, n-a izvorît din considerații egoiste,
 ci din superioare interese de stat. Națiunea română nu poate lăsa fără răspuns
 faptul dureros că **PNȚ, în două rînduri, a fost înlăturat de la guvern**, deși avea majorități
 parlamentare...

/ **Astăzi, în schimb, este menținut un guvern ,împotriva voinței naționale...**

În însuși interesul statului și al Coroanei, **PNȚ cere respectuos de la MSR**
să țină seama de dorințele poporului românesc, întemeiate pe drept și dreptate,
și să alunge din jurul său pe sfătuitoarii nesinceri și interesați.

Președ. PNȚ, Iuliu Maniu

Ion Mihalache

Nov.'37

56.) Gh. Tătărescu, Expunere radio, 13 dec.'37

Răspuns declarațiilor lui **Maniu de la Brașov** -

("Lupta", 14 dec. 1937), [Documentar ISISP, p.404-416] (**Vezi context, fișier Sistem de partide**)
 [...]

Maniu spune că gouv. este antidemocrat și pregătește dictatura.

- **Tătărescu** : Drept răspuns acestor **acuzatii glumețe**, rog pe d. Maniu că în țara asta
"numai proștii și nebunii se pot gîndi la dictatură."

" **Democrat și inamic al dictaturii,**

d. Maniu face pacte de neagresiune cu vrăjmașii democrației, și cu propovăduitorii dictaturii.

Partizan al politicii externe tradiționale,

d-sa face pacte de neagresiune cu acei care vor dislocarea acestei politici. [...]
 care este **definiția liniei în zig-zag** ,și dacă această atitudine înseamnă sinceritate ,

să răspundă dl. Maniu care este definiția **ipocriziei**? "

Maniu formulează încă un cap de acuzare ,afirmînd că guv.actual ar fi instrumentul unor **forțe oculte**.

Tătărescu : "Cunosc această **legendă**. Ea a fost întrebuițată ca **armă de șantaj** în mîinile cîtorva iresponsabili ,dar nădăjdusese că inconsistența se va fi ostenit și dezarmat, răpusă de evidente și că această legendă va fi murit -și pentru totdeauna.

Ea a reînviat odată cu reparația d-lui Maniu și a ieșit din nou transformată în armă de agitare. **Masca trebuie să cadă de pe fața ipocriziei."**

Ce sunt aceste forțe oculte? În ce împrejurări și cu ce prilej s-au manifestat aceste forțe?

/ " În decursul acestor **patru ani de guvernare**,am găsit ,împreună cu întreg guvernul, la suveranul nostru în chip permanent **paza cea mai severă a principiilor și a practicilor noastre constituționale**,care[...] prevăd **o Coroană activă și un guvern responsabil**.[...]

/ În toți **acești patru ani**,am putut asculta zilnic **sufletul suveranului**,tremurul unei conștiințe deschise la toate durerile și la toate aspirațiile acestui popor și tresăririle tot mai numeroase ale unei voinți închinată exclusiv întăririi neamului nostru. **Patru ani** am văzut pe **Cel dintîi Servitor al Statului** ostenindu-se cot la cot cu miniștrii și șefii oștirii,cu cărturarii,cu capii bisericii,cu învățații și cu toți oamenii de muncă ,gonind cu sufletul după tămăduirea tuturor durerilor obștești și după izbîndirea omeniei și a dreptății.**Patru ani** am fost ,împreună cu membrii guv.spectatorii acestei **mucenicii regale**,închinată marilor idealuri ale poporului nostru și călăuzite de glasul unei singure oculte : iubirea de neam și de moșie! "

DI.Maniu ,care a fost prim sfetnic al Tronului ,**încearcă să întineze nimbul acestei mucenicii**. Întreaga această campanie încearcă să dea corp **legendei forțelor oculte**

- **Tătărescu : Cu ce scop?** numai pentru a justifica rezultatele negative ale guvernelor dlui Maniu. **De ce a căzut dl.Maniu ?**Președ.Consil.de min.sub Regență [1928]

(Vezi fișier **Sistemul de partide și Etică**)

[...] "**Forțele oculte**" au făcut toate astea ,**l-au împiedicat pe Maniu să transforme țara într-o Arcadie fericită** [?!?] La aceste întrebări,**Maniu nu va răspunde niciodată**...ceea ce îndreptățește să califice **atitudinea lui drept cinică**. Guvernele sale au căzut prin **neputință și incapacitate**.

"Țara mai știe și azi că **legenda forțelor oculte** este **opera rataților și a naufragiaților luptelor noastre politice** pentru a masca această neputință și această incapacitate."

Maniu mai încearcă să utilizeze principiile demnității noastre naționale,**democratism,legalitate**.

Tătărescu : Maniu ,la reintrarea în scena politică, **s-a oprit la o formulă cu care ,odinioară, a narcotizat țara..Ros de de orgoliu, chinuit de dorul răzbnării**, în una din nopțile de insomnie a răsfoit dicționarul și a ales "demnitatea națională."

Maniu și-a greșit calculele .Este un infractor ,care **ofensează demnitatea națională** ,atîcînd ceea ce orice român respectă și idolatrizează.

"Și îndrăznela are o margine și impunitatea are un sfîrșit.**Nu se poate tolera** ca numai pe temeiul serviciilor ce a putut aduce cîndva țării sale,**un om să poată batjocori cele mai sfinte simțăminte ale neamului**.O reacțiune este necesară.

Chem toate conștiințele românești pentru ca să o facă și astfel **să curme cu un ceas mai curînd această manifestare morbidă** care nu cunoaște precedent în istoria noastră politică.[...]

DI.Maniu [...] **nu are dreptul să abuzeze de toleranța acestui popor** [...]

noua sa acțiune îl face **complicele vrăjmașilor din afară și dinăuntru** [...]

Iar **dacă dl.Maniu nu înțelege de voie ,trebuie să înțeleagă de nevoie ."**

Tătărescu / nov.'37

57.) Iuliu Maniu,Discurs electoral ,Sibiu,17 dec.'37

("Dimineața",18 dec.1937),[Documentar ISISP,p.416-420]

[**LD!Nu a răspuns lui Tătărescu la punctele privind Coroana.**]

(Vezi fișier **Sistem de partide**)

58.) Iuliu Maniu >Miron Cristea, ?ian./ febr.'38

(Arh.CC al PCR,fond10,d.2482,f.24) [Documentar ISISP,p.441-442]

Maniu / 'febr.'38

▣ **Carol**

MSR l-a rugat și pe el să intre în guvernul Miron Cristea.

/ "Aflînd scopul pe care i l-a fixat Majestatea Sa, **am refuzat** cu adîncă durere în suflet.

MSRegele mi-a comunicat că guvernul prezidat de tine ,va înlătura Parlamentul, va guverna prin decrete-legi, va modifica Constituția prin decret și va suspenda partidele.

Nu aveam nici o îndoială că **M.S va proceda la înfăptuirea planului său**, urmărit de **atîția ani, de a institui o dictatură regală**, care, firește, va putea trece f.ușor într-un **despotism**."

Măsurile luate pînă acum de guvern, justifică prevederea mea, și sunt perfect informat, că opera catastrofală începută se va continua cu dramatică repeziciune."

"Sunt informat că **proiectul pentru abolirea Constituției** este gata și se va promulga zilele acestea. Cunoscut și dispozițiile principale ale noii orînduirii, și **mă cutremur** la gîndul că **drepturile națiunii române**, dobîndite cu atîtea jertfe și cu colaborarea atîtor slujitori ai altarului, **să fie distruse, cu colaborarea și sub patronarea celui mai înalt preot român**."

"**Se săvîrșește o lovitură de stat**, în urma căreia vor fi distruse valori sufletești, poate, vieți omenești, și îmi cuprinde sufletul **o adevărată tristețe**, că această schimbare de lucruri se întimplă **cu protecțiunea patriarhului României**, care este **ardelean**, un fost prieten politic, fiu de iobag român, care **a ajuns patriarh, cu activa mea colaborare și în urma acțiunii mele personale**. Dă-mi voie să afirm, cu toată hotărîrea, că, în calitățile puse mai sus, și în urma legăturilor sufletești pe care le ai ca fiu al Ardealului, cu tradițiile acelei provincii și ca unul care ai depus **jurămînt**, alături de mine, pentru **păstrarea drepturilor Ardealului și Banatului**, prin actul de Unire din Alba Iulia și care, la propunerea mea, **ai predat împreună cu comisia trimisă în acest scop, acel act al Unirii în București, regelui FERDINAND**, să afirm că **nu ai dreptul să dai lovitură de moarte**, prin colaborarea ta, acelor drepturi, și **să iei o răspundere istorică** continuînd opera ta, **ca prezident de Consiliu**, primită desigur cu bună - credință, dar care duce la dezmințirea întregilor tradiții ardelenice, a activității tale din trecut, a colaborării noastre din acel trecut și a jertfelor părinților și strămoșilor tăi." (Vezi fișier PNȚ și Biserică)

"Gîndește-te că, **un fiu al Ardealului** nu poate să prezideze **opera de răpire a drepturilor țăranilor** din Vechiul Regat, care s-au jertfit cu sutele de mii pentru ca, dezrobînd pe ardeleni, să se dezrobească și pe ei.[...] Cît mă privește, **voi lupta pentru apărarea vieții constituționale și democratice a țării**, și pentru **asigurarea hotărîrilor dela Alba Iulia**, cu supremă încordare, cu orice risc și cu orice jertfe. Nu sunt singur, țara, poporul român, sînt cu mine în această chestiune. Și nu cred că **patriarhul României ar putea să patroneze o acțiune împotriva lor**. [...]

Îți adresez acest apel în calitatea mea de prieten și de fost președinte al Consiliului Dirigent al Ardealului și Banatului[...]

Te rog să iei la dreapta judecată situația ta înaltă și rolul tău istoric, cu aceeași obiectivitate cu care te rog eu să nu uiți un moment că **ești preot și fiu de iobag din Ardeal**."

Maniu -patriarh Miron Cristea / febr.'38

59.) Dinu Brătianu, Scrisoare către membrii PNL, ? ? mai '38

(Arh. CC PCR, fond 10, dosar 2482, f. 32-33) [Documentar ISISP, p. 443-444]

"Iubite amice,

În urma ultimelor evenimente ce v-au fost aduse la cunoștință, am socotit necesar să vă amintesc **punctul nostru de vedere față de problemele la ordinea zilei**, și linia de la care suntem hotărîți să nu ne abatem. Vă rog să luați la cunoștință de aceste **îndrumări** și să reflectați asupra lor pentru **acțiunea viitoare de partid** ce urmează a fi reluată, potrivit legilor ce se vor elabora în această materie. Sub impresia evenimentelor însă, se pare că membrii noștri au pierdut din vedere **îndatoririle ce crezul nostru politic ne impune**."

STRICT PERSONAL

1) **PNL rămîne ca și în trecut slujitor leal al Tronului și al așezămintelor noastre monarhice**, pe care mai mult de cît oricine, a contribuit ca să le întărească. El socotește că **existența sa însăși [PNL] constituie o legătură**, ce nu poate fi înlocuită, **între Coroană și Națiune**.

2) Față de **Constituțiunea din 20 februarie**, partidul nostru a declarat dela început că înțelege a **se supune noii orînduirii**. El nu a putut lua parte și nu a contribuit la alcătuirea ei, din motive ce au fost lămurite la vreme, **membrii partidului aflați în guvernul de uniune națională lucrînd pe răspunderea lor proprie**, iar nu ca reprezentanți ai PNL.

Această atitudine corespunde nu numai credințelor sale ideologice, ci și dorinței Suveranului.

3) **Partidul** nu a înțeles deci **să stînjenească acțiunea Coroanei** în căutarea unei noi îndreptări a vieții noastre de stat. El va fi ca și în trecut gata să-și îndeplinească datoria cînd Țara și Tronul vor socoti că trebuie să recurgă la serviciile sale.

4) **Partidul** nostru, fiind un factor de însemnat de îndrumare și de acțiune în viața politică a țării, atît la guvern cît și în opoziție, el nu cunoaște atitudini pasive, și deci **nu poate fi potrivnic unei acțiuni în marginile noilor așezări constituționale**, acțiune însă împlinită în conformitate cu **credințele sale**, față de care noua Constituție nu este o piedică.

5) Convins că organismele de stat nu ajung singure să satisfacă nevoile sufletești [...]

[PNL] el rămîne și de aci înainte în strîns contact cu masele poporului.[...]

7) **PNL înțelege să-și păstreze ființa,unitatea și doctrina sa politică,**

spre binele țării și al Coroanei.[...]

9) **PNL [...]** consideră că o dată **sfârșite stările tranzitorii**,numai o cîrmuire unitară ,sprijinită pe consensul țării,poate crea mediul liniștitor și încrezător ,necesar mersului înainte al neamului,și deci, că **formațiunile ministeriale lipsite de control public efectiv,nu poate avea sprijinul său.**

10) **PNL [...]** nu a conceput și nu poate concepe "Guvernarea"

ca un prilej de ambiții sau de interese personale.

11) **PNL** nu poate lăsa în rîndurile sale cîmp liber **slăbiciunilor** care,fără folos pentru țară, **compromit întregul său capital moral și politic**,după cum nu poate tolera inițiativa acelor care iau parte la acte ce ating existența înșăși a propriului partid.[...]

Brătianu / febr.'38

60.) **Prefectura Poliției Capitalei,Buletine informative,vara 1938**

Despre activitatea partidelor,a liderilor

(Arhiva CC al PCR,fond 9,dosar 1872) [Documentar ISISP,p.445-448]

/ **Iul.Maniu** rămîne în Capitală,deoarece dsa **refuză să creadă că nu vom avea nici o schimbare politică**, avînd în vedere gravitatea sit.interne și externe.

/ **Iul.Maniu** și-a exprimat convingerea că **ultimile măsuri contra G.de F,**

demonstrează lipsa de autoritate și siguranță a regimului.Discreditul din afară și nemulțumirea generatoare dinăuntru ,vor grăbi **prăbușirea regimului** și vor propune **pe primul plan partidele politice, în special PNȚ**. Îngrijorător -spune Maniu - este faptul că **persistența în eroare macină pe zi ce trece prestigiul și autoritatea Coroanei**,astfel că lipsa de înțelegere a împrejurărilor de care dă dovadă Suveranul are repercusiuni dureroase asupra principiului monarhic,facilitînd drumul tuturor aberațiilor și nebuniilor.**Megalomania și inconștiența unora,servilismul și neseriozitatea altora**, compromit ceea ce sacrificiul a zeci de generații s-a înfăptuit.

În momentul cînd acțiunea noastră va depăși faza pregătitoare -a spus I.M. - vom pune nația în drepturile ei firești,apărînd Coroana și țara ,chiar împotriva celor care ar trebui să le apere.

/ **Cercurile maniste** spun că acesta a întreprins **o anchetă în rîndurile funcționarilor publici** ,interesîndu-se de sit.generală,în urma măsurilor noului regim. Dsa ar fi în posesia unor rapoarte din întreaga țară ,din care ar rezulta că **majoritatea funcț.publici ,țărănimea, își exprimă cea mai mare îndignare față de actualul sistem de guvernare .**

Maniu va continua investigațiile, **va face un Raport** ,pe care îl va prezenta **MSR**.

Maniu / '38

61.) **Armand Călinescu, [Ministr.de Interne] Rostul FRN,**

Cuvîntare la "Ora națiunii",radio,11 ian.'39

("România", 13ian.'39) [Documentar ISISP,p.448-458]

/De la legea fondării FRN,după 2 săpt.,se înscriseră 3mil.jumătate de membri.

Călinescu/'39

▣ **Semnificația mișcării pentru FRN :**

/Repudierea definitivă a vechiului regim politic;

/ Dorința de a se dezvolta o viață nouă.

(Vezi fișiere **FRN,Sistem partide,Etică,Minorități, Dictatură/democrație)**

Călinescu / '39

▣ **Ideile de bază ale FRN**

/ Întărirea și dezvoltarea națiunii ,sub raport fizic și moral. Solidaritatea tuturor.

Sentimentul mîndriei și al demnității naționale.

/ Respectul familiei ca celulă socială.

/ Credița creștină.Fiind o mișcare spirituală,el înțelege să dea vieții un sens și o valoare morală.

" Sentimentele religioase,prețuirea virtuților creștine,elemente prin care trebuie să se formeze mentalitatea cetățeanului de mîine."

/ Munca,factor care trebuie să se bucure de o cinstire deosebită.

/ Elitele conducătoare,joacă un rol deosebit,printr-o serioasă și obiectivă selecționare.

Pe ce criterii ?

/ **Organizație unică** ,pentru că trebuie să facă apel la uniune,nu la diviziune, trebuie să întărească autoritatea,nu s-o împartă trebuie să concentreze idealurile ,nu să le împrăștie.

/ Apărarea patriei ,mai presus de orice.FRN se caracterizează prin optimism și încredere în destinul

neamului și statului. Dar trebuie să adăog :ne pot pîndi primejdii / "Lozinca FRN trebuie să fie <APĂRAREA PATRIEI > "

" De aceea să uităm cu toții orice ne-a despărțit în trecut,să fim împăcați,să ne înșiruim cu toți într-un front unic,muncind totdeauna pentru întărirea țării,să stăm strajă în jurul hotarelor ei și să înconjurăm cu dragoste tronul și pe cel mai înțelept suveran,pe care destinul ni l-a hărăzit, pe Majestatea Sa Regele Carol al II-lea."
Călinescu / ian.'39

62.) P.P.Negulescu, "Destinul omenirii ", **Bibl.de filozofie rom.**

Fundația pentru literatură și artă "Regele Carol II",1938 Vol.I-IV

[LD: vezi în ce măsură **regimul carlist** are puncte comune cu **regimul fascist italian**]

P.P.Negulescu /'38

▣ **Totalitarism.**

/ a) Fascismul italian (Vol.I Cap.VIII,p.289-362)

\ b) Național- fascismul (Vol.I cap.IX,p.263-480)

Totalitarism= neologism pus de curînd în circulație,aplicat **doctrinelor și regimurilor noi** apărute după război.(Cf.Joseph Barthélemy),avîndu-și **origina într-o declarație faimoasă a lui Mussolini** (28 oct.1925):<**nimic în contra statului,nimic în afara statului,totul în stat.**>

O asemenea concepție pune **Statul mai presus de orișice**, opunîndu-se atît vechii autocrației,cît și a democrației.[.....]
(Vezi fișier **Democrație/Dictatură**)

P.P:Negulescu/ '38

▣ **Monarhie constituțională versus totalitarism**

/ Dar cum se împacă autocrația Ducelui cu **monarhia ereditară**?Este o "incongruență".

Cu introducerea **regimului constituțional-democratic**,apoi al celui **parlamentar**, vechile **puteri nelimitate ale monarhului absolut fuseseră limitate.**

Rolul lui rămînea cu atît mai mare,mai frumos,mai util,tocmai prin limitarea puterilor efective.

Regele nu mai era decît **arbitrul suprem** al orientărilor posibile,de la înaltul lui post de cîrmuitor,pregătît anume în acest scop ,și cu experiența sa,cu competență și dezinteresare, **echilibra tendințele adesea contradictorii** ,ale diferitelor părți ale masei naționale,curentelor de opinie ale partidelor ce le reprezentau .

Și liber de orice interes -personal,de familie,de partid,de clasă -

Călăuzit numai de interesele superioare ale Statului,

Suveranul își spunea cuvîntul hotărîtor,indicînd pe cei ce trebuiau să preia **guvernarea.**

/ Este evident că **rolul acesta ,la care a redus democrația pe suverani** ,în monarhiile constituționale,**nu se poate exercita** decît cu condiția ,dela sine înțeleasă ,ca **viața politică să fie , în statele respective,liberă.**Altfel,**ne mai putînd exista partide diferite**, care să reprezinte **concepțiile și aspirațiile diferite**,ale diferitelor părți ale masselor naționale, sau,dacă mai există încă,ne mai putînd să lupte în voie ,pentru realizarea lor, **rolul de arbitru suprem al suveranilor nu mai are niciun sens.**

Tocmai acesta este **cazul în regimului fascist.**

În Italia de azi,**nu mai există partide politice diferite.**

Dacă mai există concepții diferite,ele nu se pot manifesta,nici teoretic, cu atît mai puțin să lupte între ele.

Nu mai există în Italia decît **Partidul fascist**,care,de 15 ani,

a pus stăpînire pe țară,cu ajutorul forței, a miliției proprii, pe care **o exercită în mod dictatorial.**

Ce rol mai poate juca monarhul ereditar?

Cînd au început mișcarea,"**cămășile negre** " erau republicane.

În marșul lor spre putere,fasciștii erau hotărîți să treacă peste "veto regal",adică pînă la proclamarea republicii.

Faptul că **regele l-a chemat pe Mussolini la guvern**,

"a asociat " monarhia la victoria fascismului,eviînd un conflict

violent. Fascismul "s-a acomodat" cu puterea regală ,

care "nu-l jena" ,ci-l dădea o aparență de legalitate și stabilitate.

/ Unii politicieni s-au așteptat la întărirea puterii regale.

În loc de asta,cum spunea Silvio Trentin (" Antidémocratie ")

a fost **"o spoliere a atribuțiilor Coroanei"**,sau ,mai grav,cum spunea Francesco Nitti ("La désagrégation de l'Europe")

"anularea practică a monarhiei",sau,pe ton ambiguu,Constantino Mortati / "Repartizarea competențelor [...]între rege și **șeful de guvern** ,a transferat ,din .d.v.practic, acestuia din urmă ,**exercițiul efectiv al prerogativelor** conferite celui dintâi de statut [...] numirea senatorilor, disolvarea camerei, înhiderea și prorogarea sesiunilor,dreptul de grațiere și amnistie,etc etc...au fost **date la discreția șefului de guvern.** (argumente,citări,legislație,opinii,privind acest aspect unic în experiența lumii) PPNegulescu / '38

63.) Gh.Tătărescu , "Mărturii pentru istorie",

Editura enciclopedică,București,1996

(ingrijită de SandaTătărescu-Negroponete;cuvînt înainte deN.Ș.Tanașoca.)

[LD: selecție subiectivă , contradictorie, fără note și adnotări; greu de înțeles pentru neavizați ; coroborează cu alte documente .În " cazul Tătărescu" , este interesant de urmărit traiectoria lui, subînțrîuirea lui Carol, dela 1930 -1940 , pentru că a reprezentat o anumită " **tipologie** " **controversată** , înainte și după '44]

---

a) Tătărescu / '30

▣ Restaurația și partidele

/ O nouă domnie începe .Începutul acestei domnii a răscolit **năzuințe himerice și dorinți de aventură în lagărul politicianismului .**

" **Partide cu popularitate măcinată** [PNȚ] ,

șefi fără partide [Gh.Brătianu, Iorga, Argetoianu?] și

partide fără șefi ,grupări de o zi și **individualități ostracizate** [Manoilescu] vegetînd în izolare , morți care caută să reînvie și **agonizați care nu vor să moară**,[Conservatorii]

aventurieri care și-au angajat întreg capitalul politic pe un eveniment și **diletanți** în goană după necunoașcut - **se agită,se agită ,calculează,uneltesc**

cu nădejdea că regimul cel nou va aduce punerea în circulație,pentru unii,**reabilitarea** pentru alții,**puterea pentru toți."**

/ **Apar formule noi** : "falimentul partidelor" , "guvern de dictatură , "guvern personal" , "guvern de concentrare" **izvorite din vagul nădejdelor**,din **calculul meschin al ambițiilor**, din **reacțiunea disperării**, lăsînd o **ceață peste viața noastră politică**

/ În spatele fiecărei formule,**teoreticieni ,o armată de partizani și un serviciu de propagandă.**

Marasm și confuzie -acesta este rezultatul. Această situație l-a determinat **să scrie rîndurile de față, nu ca om de partid,nu ca apologet sau adversar al noilor formule,ci ca pe un act de conștiință.** (Vezi fișier **Sistem de partid**)

(pledoarie și argumente pentru **guvernarea prin partide**) [.....]

Tătărescu/ ' 1930

▣ Dictatură-partid.

/ Pînă și **regimurile de dictatură** se reazemă în guvernarea lor pe **partide.**

Un regim de dictatură **poate suprima nu existența ,ci funcționarea normală a partidelor politice** existente ;dar el ,însuși,se reazemă în afară de forța publică ,pe sprijinul unei clase sau al unui grup social sau al unei asociații de individualități,organizată politicește ,avînd un șef politic,o armată de partizani o ierarhie,un program și o metodă politică toate elementele unei organizații de partid .

Dictatura însăși se reazămă pe un partid al ei :partidul dictaturii." (p.119)

/"**Criza partidelor este criza sufragiului universal și**

criza sufragiului universal este criza democrației românești ,întemeiată pe actul Unirii .

Dar cine se gîndește să renunțe la ceea ce a împlinit destinul și **cine să se încumete să ia inițiativa suprimării sufragiului universal?"** [**L.D.: Regele Carol și cei care l-au sprijinit !**]

Tătărescu/ 1930]

▣ "**Guvern de dictatură**" . (p.122-127)

/ Printre **curiozitățile timpului**,apariția **ideii guvernării prin dictatură.**

Dacă nu este încă o "școală",în orice caz **este o "modă"** . Are **doctrinari și militanți.**

Oamenimai mari și mai mici, și-au descoperit subit însușiri pentru practica dictaturii.

"Dictatori" și "dictatorunculi" fac elogiul "**dictatoritei**" .

Practicată cu concursul lor,dictatura este un ...**panaceu.**

Practicată de alții , " " este un ... **pericol.**

Unii sunt recrutați din cei mai mari **demagogi "democratici"**

Argumente pentru regimul dictatorial :necesară **suspendarea constituției**,
pentru a scăpa statul de anarhie sau dezagregare națională,**ca remediu trecător**,cînd autoritățile
 nu mai pot face față în **stăpînirea anarhiei,acesele revoluționare sau mișcările separatiste.**
 / **Dictatura** nu poate fi ,în niciun caz, **un sistem de guvernare**,ci doar **soluția revoluționară luată**
de șeful statului (sau altă persoană),angajînd în fața istoriei **propria răspundere**,
 care își asumă prin violență **puterea supremă.**

/ **Dictatura** -fie militară,fie civilă - **suferă de rele totdeauna mai grave** decît cele care au
 provocat-o,putînd să **primejduiască însăși existența statului.**

/ **Dictatura** ,făcînd **imposibilă acțiunea de control și critică a guvernului**,
instauraază regimul bunului lac,nedreptatea,abuzul,imoralitatea,prevaricațiunea,necunoscutul
și perspectiva sfîrșiturilor de aventură.

/ **Dictatura** provoacă **pasivitatea și apatia publică,indiferența politică a maselor**

Coalizează împotriva ei toate reacțiunile forțelor politice,înconjurîndu-se de **o atmosferă de ostilitate**
surdă,din care se dezvoltă năzuințe de violențe și terorism

(vezi argumente concrete antidictatoriale la **fișier Democr./dict.**)

/ Pentru România ,**se citează exemplul** altor state care au scăpat de anarhizarea regimului
 parlamentar ,prin dictaturi. E x.**Italiai** nu este concludent.

Mai recent,ex.**Iugoslaviei** (1929):Iugoslavia era amenințată cu
 anarhizarea și dezmembrarea(P.Țărăn-Croat),
 încît acțiunea regelui Alexandru a fost salutară.)

Dar România nu se află într-o asemenea situație.

Toate dificultățile pot fi soluționate în cadrul **practicii noastre constituționale.**

" De aceea,"**guv.de dictatură**" este o **formulă neeficace** ,este cel mult un **strigăt de disperare**,
 psihologicește explicabil,dar este un **primejdios salt în necunoscut** și
 funcționarea unui asemenea guvern ar fi **prevestitoare de mari zguduri politice** ,
 căci ea **ar provoca răspunderea personală a suveranului** ,pentru actele guvernului său."
 Tătărescu /1930

▣ **"Guvern personal "** . (p.127-133)

Reformatorii cei proaspeți ,care ezită în fața guvernului de dictatură ,
 dar doresc moartea partidelor,**au inventat formula "guvern personal".**

(care presupune funcționarea executivului fără legătură cu Parlamentul
 ceea ce **contravine flagrant Constituției noastre**
 care **prevede guverne parlamentare**)

Pentru a ocoli acest impediment,ei **mențin Parlamentul**,dar ...

guvernul nu ar mai fi desemnat de partidul "majoritar",ci ar fi **numit direct de Rege**,
 inaugurînd o practică nouă,cu oameni "noi".

Guvernul"personal",**nu va desființa nici un partid**,ci va **înființa unul nou**,
al partidului dela cîrma statului ,adăugînd **o clientelă nouă** ,celor existente.

Dar un asemenea guvern nu va putea triumfa în alegeri ,decît invocînd autoritatea regală,patronajul
 Regelui. Guvernarea se va face în numele Regelui :impozite,reforme impopulare,greșelile,
 slăbiciunile,abuzurile,toate în numele Regelui.**Valul de ostilitate,îndreptat împotriva regelui.**

/ **Constituanții din 1866** ,care au dotat România nouă cu așezăminte moderne,**au voit să evite pe**
viitor turburările provocate de "guvernele personale"

(Amintirea dramaticelor împrejurări provocate de amestecul personal al "domnitorului")

/ **Regele** -observator atent al curentelor ce se nasc și dispar , cercetător imparțial al năzuințelor țării
suprem arbitru și suprem conciliator al luptelor politice, izvor al puterii,
 dar nu organ de execuție .

/ **Această practică constituțională a făcut din dinastia străină de ieri,dinastia națională de azi.**

Guvernul "parlamentar",împiedică valurile populare să se sfarme de treptele tronului.

Guvernul "personal",ar fi corozivul care va distruge nimbul autorității și prestigiul Coroanei.

Tătărescu/'30

▣ **"Guvern de concentrare"** . p.133-138)

Formula este doar **o altă etichetă pentru"guvernul personal"**,pentru zăpăcirea spiritelor.

Guvernul de "concentrare " **este al partidelor,nu al persoanelor**,și intră în uzanța regimului
 parlamentar. (explică situațiile cînd se impune un guv.de concentrare;

Impedimentele izvorîte din programele atît de diferite ale partidelor ;**tensiunile** ivite în marile acte de
 guvernare și în măsurile punctuale ;deosebiriile psihologice dintre partenerii de coaliție)

Tătărescu / '30

▣ Necesitatea partidelor.

/ "Nu desființarea partidelor sau slăbirea lor, ci întărirea partidelor.

Desființarea și slăbirea partidelor - a partidelor de conservare, mai ales - înseamnă **întărirea curentelor extremiste și anarhice**, care nu vor mai înfrîni în calea lor stavilă și rezistență.

Dispariția partidelor înseamnă **nașterea coteriilor, a facțiunilor și a camarilelor**, mult mai primejdioase decât acțiunea politicianistă a tuturor partidelor."

/ "Nici guvern de dictatură, nici guvern personal. Interesul țării nu poate accepta un sistem de guvernare care ar deschide drumul aventurilor și aventurierilor și ar arunca persoana suveranului în reacțiunile frământărilor politice."

Să se pastreze **tradiția populară** care spune < rege bun, guvern rău > .

Să nu slăbim această tradiție prin experiențe ușurate.

/ Trăim într-o epocă care supune unui criticism necruțător toate așezămintele și credințele pe care ni le-au transmis generațiile trecute: familia, religia, proprietatea, statul, doctrinele...

În mijlocul acestui prăpăd, întreagă a rămas doar ideea monarhică, încrederea mistică în Dinastie și Rege. Datoria partidelor este să întărească această încredere.

Tătărescu / 30

b) Tătărescu "Evacuarea Basarabiei și a Bucovinei de nord" , (p.225-241)

(Cf. "Evacuarea..." , Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1940)

În noaptea de 26 spre 27 iunie 1940 , guv. rom. primea nota ultimativă prin care Sovietele reclamau României Basarabia și Bucovina de Nord. Paginile ce urmează constituie o primă contribuție la **cercetarea și înțelegerea cauzelor și împrejurărilor** , care au provocat această grea lovitură dată neamului nostru. Gh. Tătărescu, Poiana-Gorj, iul. 1940

Tătărescu / '40

▣ Ultimatumurile sovietice ▣ Consiliile de Coroană ▣ Guvernul Tătărescu

I. La primul ultimatum se putea rezista sau accepta , cu negociere , guvernul hotărînd imposibilitatea rezistenței , negocierea cedării .

II. La al doilea ultimatum , **negocierile ne-au fost respinse cu brutalitate.**

[.....]

Tătărescu / 27 iun. 1940

/ "Două Consilii de coroană examinaseră întreaga situație și lăsară guvernului sarcina să decidă.

După o ultimă consultare cu **șefii armatei** și cu **membrii guvernului**,

/ **am examinat [Tătărescu] împreună cu Suveranul întreaga situație.** Examenul a fost dramatic.

/ **MSR mi-a înmînat spre contrasemnare Decretul de mobilizare generală, și și-a oferit spada pentru a apăra în fruntea armatei , pămîntul strămoșesc.**

/ În numele destinelor românești , **am implorat pe MSR să lase guvernului sarcina să ia răspunderea jertfei** ce țara era silită să facă, **evacuînd provinciile voievodale.**

N-am putut cliinti hotărîrea regească și , numai pe temeiul răspunderilor sale constituționale, **guvernul a hotărît acceptarea ultimatumului , ca singura soluție impusă de rațiune."**

c) Tătărescu , Memoriu , Politica externă [retro' sept. '39-iul. '40] , Poiana -Gorj , 1 mai 1943 .

(Arh. Ist., Bibl. Acad. Fond 3 , dsr. 1019, Cf. Vol cit., p. 242-274)

Tătărescu / 1943 7retro' 40

▣ Ultimatumurile sov. ▣ Consil de Coroană ▣ Cedarea

Evenimentele militare din luna mai și iunie 1940, au creat astfel o situație europeană nouă, și au creat **Sovietelor situația optimă** pentru realizarea **oricărui atac de cucerire și de agresiune împotriva României.**

/ La 10 noaptea , în seara de 26/27 iun. '40 , ministr. rom. la Moscova, comunică secretarului M. Af. Ext, faptul că Molotov i-a remis **Ultimatumul sovietic...**

[Moment cînt convorbirea telefonică a fost întreruptă , fără a se mai putea relua !!!]

/ Abia la 5 dimineața, pe **27 iul., la Palat**, s-a primit telegrama descifrată cu **Ultimatumum.**

A citit-o regele, apoi i-a întins-o, fără a putea articula vreun cuvînt. Simțul răspunderilor a pus capăt emoțiilor, și au luat primele măsuri militare, politice, administrative :

- Căzuse de acord cu regele **să nu facă un apel inutil Angliei și Franței [...]**

- Hotărîseră, însă, **să ceară mediațiunea Germaniei și Italiei** , motiv pentru care au invitat ambasadorii respectivi la Palat. [...]

/ La ora 10 , a început **Consiliul de Coroană.** Într-o liniște grea, **Tătărescu citește textul**

ultimatumului sovietic; primele demersuri și răspunsuri.

lau cuvîntul militarilor :de va fi nevoie,armata se va bate,dar se va bate într-o disproporție de forțe,care nu poate lăsa nici o îndoială în privința sfîrșitului.

General Țenescu (șeful MStM),a stăruit asupra inegalității de forțe,arătînd că....

fără ajutorul unei mari armate aliate,**mai bine acceptăm ultimatumul.**

lau apoi cuvîntul consilierii regali .**Iorga** propune mobilizarea ultimului om ce poate lua arma ;**Șt.Ciobanu** plînge ;**părerile sunt împărțite**; Tătărescu explică și conchide :

acceptarea ultimatumului,fixarea locului negocierii,luarea măsurilor imediate. [...]

/ "În dimineața zilei de 28 iunie ,m-am prezentat suveranului pentru hotărîrea decisivă,care trebuia comunicată Moscovei pînă la ora 11. Drept răspuns, **regele** mi-a înaintat spre semnare **decretul de mobilizare** spunîndu-mi : **<Iată răspunsul meu de Rege și de soldat >**

[...explicații amănunțite privind evaluarea situației ....]

Acceptarea ultimatumului era soluția cea grea,era soluția cea dureroasă :părăsirea vremelnică a provinciilor voivodale,retragerea armatei cu spatele la inamic,suferințele populației [...]

Sentimentul și interesul egoist ne dictau respingerea ultimatumului,și rezistența.

Rațiunea și datoria față de țară ne dictau acceptarea.

Nu am ezitat a hotărî acceptarea și **am luat asupra mea și a guvernului odiul acestei hotărîri**,răspunzînd gov. dela Moscova că **<pentru a evita recurgerea la forță și deschiderea ostilităților în această parte a Europei,gov.rom se vede silit să primească condițiile de evacuare >** ale terit.cerute de sov.[...]" [...]

Tătărescu / retro '40

/ Sub această amenințare,cea mai gravă din istoria ei,România este constrînsă să renunțe și formal la garanțiile franco-britanice și ,pentru a-și salva existența .este silită să ia în considerare încheierea imediată a unor acorduri politice și militare cu puterile Axei.

"Nu eu puteam încheia asemenea acorduri și ,de aceea, în ziua de 4 iulie 1940 ,am prezentat suveranului demisia cabinetului .Cu această dată,România intră într-un nou ciclu: primejdia năvalei roșii sfârșimase toate pozițiile politicii noastre externe." (p-261)

d) Gh.Tătărescu, Discurs la Giurgiu,17 dec.1944

/Se încearcă o diversiune cînd ,cu prilejul unor întruniri sau declarații de presă,penru a deruta cercetările justiției și a duce în eroare opinia publică

Autorii exclusivi ai dezastrului țării ,vinovați deci,sunt Ion Antonescu și clica sa , și cei care au ajutat prin fapte pe Antonescu să-și instaureze regimul, să dărîme regalitatea, și să așeze în locul ei cea mai cinică și mai monstruoasă tiranie . Aceștia sunt vinovați și complici .

/ **Se spune** cam așa :dacă armata română a pornit războiul împotriva Rusiei Sovietice în iunie 1941, și dacă soldații au murit în stea calmuță în 1942...**vinovat este.. guvernul Patriarhului Miron Cristea care în 1938 a schimbat constituția. Aceasta este o farsă.**

Nu a sosit ceasul marilor clarificări .

Ele vor veni la încheierea pacii.Pentru azi vă rog rețineți o **declarație generală.:**

"Constituția din februarie 1938 ,la alcătuirea căreia au colaborat reprezentanți

ai mai tuturor prtidelor politice - PNL colaborînd prin general

Văitoianu ,dr.C.Angelescu,dr.I.Costinescu,M.Cancicov,V.Iamandi și cu mine -

Constituția aceasta a avut de scop **instaurarea unui regim de autoritate întărită,** menit să stăpînească și,apoi,**să distrugă curentele anarhice** care,susținute de dincolo de fruntarii ,**aveau drept obiectiv :război civil și răsturnarea alianțelor. "**

/ **Toate guvernele** care au fost constituite și au funcționat pe baza acestei constituții, au avut drept țel,**menținerea siguranței statului prin distrugerea tuturor focarelor de anarhie ,** în general,**a focarelor legionare ,** în special,și în ordinea externă,**menținerea României în afară de conflictul mondial** și abținerea ei de la orice acțiune de război.

Acest îndoit țel a fost atins.

Se va spune că această politică a fost realizată cu prețul zdruncinării frontierelor noastre .

Este o replică ieftină și demagogică. La conferința de pace se va vedea.

Gh.Tătărescu / '30, '38, '40

64.a) Paul D.Quinlan , Regele playboy,Carol al II-lea de România , Humanitas, 2001

De completat

64.b.) Carol al II-lea , "Între datorie și pasiune", Însemnări zilnice,Vol.2,

(18 sept.1939- 31 dec.1940)

Casa de editură "Șansa",București,1996 Ediție îngrijită de M.Ciucă și N.D.Ion.,

[L.D.Cred că este titlul comercial dat de editori .

În realitate este microfilmul unor caiete cu aceste notițe .

Eu voi prelua notele si ,la orice fișier, o sa scriu "Carol zice:"]

Carol zice:/

▣ Asasinarea lui Armand Călinescu .

/ Luni,18 sept.1939.

Conferință militară anunțată.Au fost **șefii mai mari ai Armatei**.Ședința a început printr-o expunere fastiduoasă a lui **Tenescu** ,în care a arătat forțele ce se găesc în față în Europa,și ,în deosebi,pe granițele noastre.A făcut un amalgam de combatanți și de neutri ,din care nu era clar decît un singur lucru ,că **dacă vom fi atacați de toți dușmanii noștri,adică pe trei fronturi,nu ne putem apăra.** (reproduce parerile celorlalți participanți) .(p.1)

/ joi,21 sept.'39(p.4)

După 6 ani ,nu m-așteptam că trebuie să însemnez o pagină de sînge în istoria politică a țării .

La ora14 ,**Călinescu a fost mișelește asasinat de o bandă de gardiști.** (vezi fișier **G de fier**)

"Este îngrozitor ca ,după toate măsurile luate în ultimul timp,să se poată întîmpla așa ceva.

E așa de neromânc această faptă,se vede clar că este de vădită inspirație străină ,sunt tipice metode teroriste slave. Această stare de lucruri nu se poate tolera,**vor trebui luate niște măsuri drastice**,să se curme această chesiune.Lupta s-a deschis din nou,**e o luptă pe viață și pe moarte** ,este momentul de a hotărî **cine pe cine...** [...] pentru mine personal este o pierdere de neînlocuit ,puteam să fiu liniștit cu el,era energic,capabil,spirit politic clar,care vedea departe și lua măsuri potrivite situațiilor [...] **Imediat Urdăreanu a telefonat Duduiei ,să vie la Cotroceni,ca măsură de siguranță.** [...]

L.D.: voi nota unele inserții despre Duduia,peută ,cumva ,
evalua ,implicarea ei în viața politică,și oamenii "camarilei" (vezi **fișier Etică**)

Carol zice / :

/ 21 sept.1939-continuare

▣ Desemnarea lui Argeșanu ca prim ministr.

Chiar în astă seară, la orele 23 și cîteva minute,**au fost executați ,pe locul crimei, cei 8 asasini,iar în țară ,de fiecare județ ,2-3 dintre conducătorii legionari.**

E o măsură oribilă ,de fapt în afară de lege, dar care ,în urma celor întîmplate ,

își are justificarea în interesul liniștii țării.[...] M-am culcat dar nu pot dormi ,gîndurile fug.

Nu pot realiza că acest slujbaș atît de bun și atît de credincios,nu mai e,simt în sufletul meu nu numai durerea dar și un vid îngrozitor.**Este o crimă care nu-i numai crimă ,**

ci și **un act de înaltă trădare** în aceste vremuri [...] " (vezi **G de fier**)

/ Sîmbătă 23 sept.'39

Astăzi la mine ,reacțiunea s-a produs.Je me suis effondré și **am plîns ,într-o oribilă criză de nervi** ,toată după amiaza .Încep să realizez cu adevărat ce enormă pierdere pentru mine este această dispariție [...]

Carol zice / :

▣ Consecințele asasinării lui Călinescu.

/ duminică,24 sept.'39

Azi dimineața ,**înmormîntarea lui Călinescu**.[...][descriere impresionantă]

Întors acasă ,**am urmărit** la radio tot restul ceremoniei **împreună cu Duduia și Ernest** [...]

Cu această zi **s-a încheiat o epocă a istoriei noastre** ,

o epocă care dădea mari speranțe și pe care **eu mă bizuiam să pot face lucruri mari** ,

să am o epocă de **guvernare rodnică**,cu un om care impunea,pe zi ce trece,

mai mult respect chiar celor mai înverșunați dușmani ai lui.

Mîine ce se arată,**ce zori se vor deschide pentru mine și pentru țară,**

actualmente nu văd decît neant.**Pe cine să mă bizui ?**[...]

Azi e în primejdie chiar regimul și,prin regim,eu și ideea monarhică "

[Carol după un an - 21 sept.'40,Barcelona - :azi e un an dela asasinarea lui Călinescu.

Din acea zi au început nenorocirile mele,care m-au adus aici.

"De ce oare **acest om nu și-a dat silința de a organiza pe baze solide FRN,**
nu mi-o pot explica; acum ar fi fost lucrurile altfel dacă așa fi avut

o solidă organizație politică pe care să mă reazem"]

Carol zice:/

▣ Guvern Argetoianu

/ 25-27 -28 sept.'39

"Sunt între zilele cele mai groaznice ce le-am petrecut vreodată în viața mea.

Nervii și iritabilitatea tuturor au ajuns la un **paroxism** nemaipomenit .

Nici un cuvânt ,nici o idee nu s-au putut schimba calm,totul părea **o injurie,o suspiciune**.

Noapțile,chinuri;ziua și mai așa ,pînă **se aștepta o catastrofă** și în această atmosferă , care mă cuprinsese și pe mine ,căci nervii mei sunt mișcați.,**trebuie să mă gîndesc și să hotărâsc** pentru ziua de mîine,peu tot **viitorul acestei țări**.

Am avut o situație mai grea ca oricînd,am avut decizii de luat,cari erau în echilibru pe o muchie de cuțit.[...]nesfîrșite discuții asupra soluțiunii ce trebuie adoptată.

Problemele fundamentale au fost,înainte de toate,**continuarea regimului și** ,pe urmă,**destinderea și posibilitatea de a alia împrejurul regimului și al meu** cît mai multe forțe, și a încerca să se polarizeze nemulțumirile.[...]"

[**Alternative:Urdăreanu?Mironescu?Argetoianu?Argeșanu?**

Se "verifică"cu Duda și Urdăreanu ;optează pentru

Argetoianu;este al 17-lea guvern; discută cu el :]

/ "Punctele pe care le-am atins cu el au fost nevoia unei mai mari coordonări în anumite ramuri ale Guvernului și introducerea unei mai mari **sobrietăți în viața de toate zilele**,

înfrînarea dezmațului și bețivanilor ,i-am atras atenția că ,în această privință ,

va fi silit să lovească în așa numita societate ; mi-a cerut ,în această privință mână liberă.

Nu numai că i-am dat-o ,dar i-am cerut să fie energic.

Un alt punct este **Garda de fier**,asupra căreia este de părere că

trebuie să fie lichidată efectiv,[!!!] prin orice mijloc,și cu toată energia.

[Carol,1 oct.1940,Barcelona :Răutatea celor din țară crește.

S-au dat **în judecată** :gral Argeșanu,Ghelmegeanu,Titeanu,Victor Iamandi,

gral Ilcuș,gral Ţenescu și Sidorovici; **s-a cerut extrădarea Duda și a lui**

Urdăreanu,ca principalii autori ai "dezastrului țării".

"E o porcărie fără seamăn,este ,**în plin,răzbunarea legionară "]**

/ 29 sept.1929 Ingrijorat de aranjamentul Ribbentrop-Molotov (Vezi **fișierPolit.ext.**)

/ oct,nov.'39 :primește ,pe rînd ,pe diverse probleme, ministrii,cu care rezolva treburi curente;

nu este prea mulțumit de Argetoianu ,căruia îi mai spune și "**Baba**" ;

/ Preocupat de sit.externe ; **reorganizarea FRN** ;

companie de poker și film,cu Duda și fam.Malaxa;

/ 23 nov.'39 .Criză guvernamentală,**demisia lui Argetoianu ,sub presiunea lui Tătărescu**.

Carol zice / :

▣ Guvern Tătărescu

"Este **o vastă farsă pe care o joc** și care **trebuie să dea impresia că caut un guvern**.

[discuția cu consilierii regali:Prezan,Vaida,Văitoianu,Mironescu,Iorga, ...]

Ca comedia să fie completă ,la 7 a revenit **Tătărescu,pe care l-am și însărcinat oficial cu**

formarea Guvernului." Din echipa veche **trebuie sacrificați**:Mitiță,Andrei, Slăvescu,Giurescu, Dragomir,Gafencu,eventual Iamandi...

"Principalul sacrificat este bietul Gavrilă [Marinescu],

care nu se va întoarce nici la Prefectura Capitalei.Este necesar din toate p.d.v.

Pare-se că jaful patronat de el la poliție a depășit orice măsură." [!!!]

/ 24 nov.'39

Tătărescu s-a convins că am avut dreptate:**Mihalache refuză** ,tot din motivele sale de altădată:**neîncrederea în regim și sistem** ,iar **Gh.Brătianu** ,pur și simplu **a părăsit Bucureștiul**.

"Primul este cel puțin un țaran cu sufletul cinstit ,dar care nu se poate hotărî

;al doilea,a fost ,este și va rămîne un caraghios în politică. Dacă ar fi rămas în meseria lui de istoric,ar fi putut deveni cineva. **Dinu Brătianu,refuză să-și dea concursul** și astfel am scăpat de dr.Costinescu[...]"După unele tergiversări de detaliu ,**guvernul a depus jurămîntul**

(dă compoziția gov.:Tătărescu,Gafencu,Slăvescu,Mitiță Constantinescu,C.Angelescu,Istrate Micescu,Silviu Dragomir,Gh.Vîntu,Giurescu,Petre Andrei,Nistor,Grigorovici ș.a.)

"Privind acest guvern,constat că ,**dacă n-ar fi fost FRN**,

ar fi **cel mai ideal guvern de concentrare** ,conținînd **toate nuanțele**,

de la **extrema dreapta naționalistă**,reprezentată prin **Istrate Micescu**,

pînă la **social-democrații** reprezentați prin **Grigorovici**.

Iamandi neintrînd în guvern,l-am făcut **consilier regal**,pentru a-i răsplăti felul cum a susținut regimul.

(p.55-56)

Carol zice /:

▣ **Voevodul Mihai -senator de drept.**

/Tot azi (24 nov.) am lucrat **cu Mihăiță la discursul lui pentru Senat** (îl lucraseră cu Dămăcenu)
/ **25 nov.'39 Mihăiță senator de drept.**L-a ascultat la radio.(f.mulțumit și emoționat)

Carol zice :/

▣ **Îngrijorări sit.externă.**

[...] După amiază merge la vânătoare la Rușetu,cu intenție politică, vrea să lipsească din București, pentru a demonstra că are încredere în guvern.

/ 29nov.-3 dec.'39:vânătoare în Ardeal și Banat .

Îngrijorări legate de răzb.ruso-finlandez, despre care miniștrii(Tătărescu,Gafencu) îl țin la curent.

/ 6 -13 dec.1939.Tătărescu îi prezintă dureroasa chestiune a Cadrilaterului (p.65)

Sit.României în contextul relațiilor cu Germania;

banuiala existenței unui acord germano-sovietic privind Basarabia.(Vezi fișier Polit.ext)

/ 16 dec.'39 .La inaugurarea Institutului de istorie Universală al lui Iorga , (Vezi fișier Etică)

/ 25-26 dec.'39 :în mijlocul trupelor (Oradea,Cluj,)

Carol zice/:

▣ **Opoziția anticarlistă /FRN**

/ 5 febr.'40 **Ghelmegeanu** [ministr.] cu un **Raport** general asupra **situației politice.**

Maniu devine din ce în ce mai **izolat** și ,pe lângă el ,**intransigenți mai sunt Dinu Brătianu și imbecilul ăla cu fumuri de Gh.Brătianu.**

/ **Problema mai gravă și mai interesantă,este a foștilor gardiști** cu care ministrul are **conversațiuni.Speră** să ajungă ,cu unii dintrînșii,cum e de pildă **Nae Ionescu sau dr.Noveanu**, la un **Apel de raliere** la o nouă stare de lucruri,la un **apel care să fie clar și fără înconjur** , după asta ar urma ,bine controlată ,**înscrierea individuală în FRN.**[...]

Întrebarea este :se poate?

/ 9 febr.'40 După amiază l-am primit în audiență pe **dr.Lupu**,ca să mă puie la curent cu punctul său de vedere și al prietenilor săi. "Veșnic același sunet de clopot ,Frontul și tot **Frontul, care împiedică unanimitatea forțelor în jurul meu. El preconizează un armistițiu politic** pînă la sfîrșitul războiului,armistițiu în care **s-ar pune în adormire FRN** ,și o Uniune Sacră împrejurul meu.

I-am răspuns că sunt absolut de acord asupra fondului,adică asupra acestei colaborări a tuturor forțelor,numai că **ceceace el numește Uniune eu numesc FRN și nu văd de ce se încurcă în**

forme ,căci în acest front toți pot veni să activeze,cerîndu-le numai să adopte un crez de morală și solidaritate națională[...] "

Carol II zice/:

▣ **Iuliu Maniu .**

/ 17-19 febr.'40.

Maniu a făcut un document pe teren extern (prin care pozează ca singur apărător al înțelegerii cu aliații),din păcate face oarecare vîlvă.

"**Această legendă trebuie să înceteze ,fără a face din el un martir.**"

Tătărescu crede că trebuie să fie dat în judecată ,măsură neabilă , care trebuie evitată.

Ghelmegeanu spune că **Maniu nu se astîmpără.**

A dat niște declarații că nu este numai contra lui Gafencu, ci a întregului regim .

Ghelmegeanu cere un decret-lege care să condamne delictul de răspîndire clandestină de manifeste ,cu stabilirea domiciliului obligator.

El spune că **Maniu să nu fie dat în judecată,dar să poată fi internat pentru un timp."**

Carol zice /:

▣ **Dinu Brătianu**

1 martie'40 . **Dinu Brătianu în audiență.** Este intransigent în probl.de politică externă.

Îl liniștește. **Critică FRN,în care nu are încredere,ca sistem.**

"**I-am spus că ne despart două lumi** " multe s-ar putea spune, dar mai bine tac:"răbdare și tutun"...

Carol zice/:

▣ **Tătărescu .**

/ 22 mart.'40

(p.128)

Tătărescu îi explică atitudinea lui față de acțiunea subversivă a lui Maniu&Co

"L-am tăiat scurt ,spunându-i că **nu mă interesează nume,dar[...] un guvern de autoritate nu poate să tolereze anumite lucruri** și că-i cer să se gîndească că, dacă lucrurile se înrăutățesc,va fi mult mai greu de a se lua măsuri mai tîrziu. "

/ 7 apr.'40

Urdăreanu (ministru casei regale) îi vorbește de slăbiciunile celor din guvern.

Nu-l lasă în pace,îl consultă mereu,**Tătărescu și miniștrii "nevoind să iee lucrurile în mînă", "pentru orice pîrț vin la el ."**

Tătărescu continuă vechiul joc de a arunca " toată vina asupra mea."

Carol zice/:

▣ **Lucru cu guvernul**

10 -12 -16 apr.'40

/ De dimineață ,miniștrii: **Paul Teodorescu** , pe care"l-a scuturat "pentru **lipsa lui de energie, Costică Angelescu** , "**nul ca totdeauna**"),**Sisescu** ,"nefiind prea optimist"

Tătărescu , "îngrijorat și pesimist" ,mai ales din cauza unei **telegrame a lui Davidescu** dela Moscova,despre **hărțuila lui Molotov cu incidentele de graniță...**)

"l-am scuturat serios asupra guvernării ,spunându-i că nu-mi trebuie energii de vorbe, că azi ritmul trebuie să fie cu totul altul..."

/ **Col.Gerstenberg** (care vine din partea lui Goring,ca să întrebe de livrările de petrol, și afirmă că Germania are tot interesul ca România să fie un regat solid și independent,și că ea are o influență precumpănitoare la Moscova);

/ **Thiery** , care îl anunță că Aliții sunt hotărîți să susțină Norvegia ...

/ **Petre Andrei** , care insistase ca Urdăreanu să preia conducerea guvernului...;...

/ **Urdăreanu** , care insistă să primească o delegație de legionari,în frunte cu Noveanu...

(între aceste discuții,**zilnic partide de vînătoare, poker,cinema,Duduia [!!!]** (p.140)

Carol zice/:

▣ **"Petit comité" & Duduia**

/ 17 apr.'40

[...] "Seara ,cină la Urdăreanu ,**en petit comité**, eu,Duduia,Mihăiță,Mocsonyi și Stîrcea. Cînd boierii au plecat,**cu Duduia și cu Ernest** am făcut anumite **ipoteze** asupra **viitoarei remanieri,unele idei foarte sănătoase ale Duduii le-am adoptat.**

Structura schimbărilor ar fi cam aceasta : ar pleca Angelescu,Gafencu,Nistor și Teodorescu ; ar intra Victor Antonescu,Tabacovici ș.a. ;Nindi Romalo la Berlin,în locul lui Crutzescu...

[Carol,2 oct.'40 ,Barcelona:La palat **am fost trădat de toți**, îndeosebi de **Mocsonyi** și de

Ilasevici,care au avut o atitudine cît se poate de urfă.**Dămăceanu și Tomescu** , niște lași ordinari, sunt slugi plecați lui Antonescu .]

Carol zice/:

▣ **Consilierii regali**

/ 18 apr.'40

A primit o **delegație legionară**,condusă de Noveanu

(vezi fișier **G de fier**)

Victor Antonescu a fost făcut consilier regal.**Numirea lui Mihalache** a făcut o mare impresie.

/ 22 aprilie '40

Audiența noilor consilieri.Mihalache se cufundă în **mulțumiri** cît se poate de obsecioase, pare **nu prea mulțumit de Maniu** ,și ,lucru amuzant ,dar simptomatic,**la plecare salută cu mîna ridicată. Antonescu,mare francofil,îl găsesc cel mai violent germanofil, înclinînd chiar spre Germania.**

(Urmaează Postul mare,Paștele,pleacă la **vînătoare,pescuit,odihnă**,cu intimii,**cu Duduia** la Reghin,la Sebeș,la Lăpușna...pîna la 6 mai.)

Carol zice/:

▣ **Îngrijorări externe, legionarii !**

7 mai'40

Vorbește **cu Tătărescu despre remaniere.Urdăreanu primește pe legionari, întorși dela Berlin.**

Condiționează ralierea de apropierea politică de Germania (Vezi **G.de Fier**)

9 mai'40

Cu Tătărescu despre remaniere.

10 mai'40 **"Ziua națională"** Cu toate că e sărbătoare națională,și ar trebui să fie o zi de bucurie, evenimentele de azi au întins peste tot **un val de îngrijorare și indignare:**

azi noapte Olanda,Belgia și Luxemburgul au fost atăcate de germani.

Describe parada,masa tradițională,retragerea cu torțe...

Dar este extrem de **preocupat,indignat,de acțiunile germane.**

Zilele următoare,urmărește pas cu pas,evoluția războiului,și îngrijorările sporesc

Odată cu invadarea Franței .

(vezi fișier **Polit.ext.**)

(**L.D : Urmează ,zi de zi, un veritabil "Jurnal de front", în care urmărește cu îngrijorare crescîndă,căderea Belgiei,Olandei,invazia Franței...**)

Carol zice/:

▣ **Guvern Tătărescu**

11 mai'40. **Tătărescu prezintă demisia guvernului** și este însărcinat cu formarea noului guvern,care depune seara **jurămîntul.**

22 mai'40. Îl roagă pe **Tătărescu să nu organizeze nici o serbare la 8 iunie** , pentrucă consideră că vremurile nu sunt prielnice,presupun cheltueli.

Ca și alți oameni politici dela noi,**și el [Tătărescu] își pierde cumpătul și este gata să recomande "o schimbare la față complectă."**

... **La Iași**,după retragerea noastră,ce desnădejde cuprinsese pe oamenii noștri mari! Infailibilul și mîndrul **Ionel Brătianu** a vorbit cu mine și ,**complect demontat**,se întreba **dacă Marghiloman și Carp n-au avut dreptate...**
Așa sunt oamenii noștri,vorba lui Lascăr Catargiu, nu putem aduce alții de la Viena.

" Încerc să-l remontez și cred că reușesc."

/ 23 mai '40.Dimineaua am avut un **moment de depresiune ,cu plîns**, ceeace a supărat f.mult pe **Duduia**

Carol zice/:

▣ **Zdruncinarea alianțelor ! Spre Germania !**

/ 27 mai '40:**Tătărescu și Gafencu** propun lui Urdăreanu **schimbarea politicii noastre externe.**

/ 28 mai'40:**Tătărescu și Gafencu** merg prea departe , Carol și Urdăreanu pe linia lui mijloc.

Fatalitatea împinge spre Germania.

S-a hotărît ca **Tătărescu** să-l cheme pe **Fabricus** să-i propună o apropiere...

"Iată cum **stupizenia Alianților** ,din complecta lor lipsă de simț al realităților,

se prăbușește o politică pe care am dus-o **cu drag și cu fidelitate** timp de **25 de ani.**

Pentru noi,**generația războiului**,care am învățat **să stimăm pe nemți** ,

dar **să iubim pe Aliaiți** ,este un **moment groaznic.**

Mie mi se prăbușește o politică ,care am voit să o aduc **de 10 ani** încoace,de **apropiere de Anglia**,dar în care aceasta nu mi-a dat nici un ajutor [...]

admir pe germani [...] dar brutalitatea și lipsa lor de psihologie ,nu mă face să-i iubesc...

/29 mai '40 :ca să zic că această nouă orientare îmi face plăcere,aș minți.

Dar [...] **trebuie de profitat** ,prin toate mijloacele,**să tragem cît mai mult folos.**

(Pe frontul de vest,sit.Alianților a devenit tragică.Dunkerque este sub foc...)

/ 31 mai'40 :**Cu Gafencu nu mai merge,nu se poate acomoda noii linii.**

M-am oprit asupra lui **Gigurtu** ca înlocuitor,nu e prea deștept dar e ponderat,

e marcat ca germanofil, fiind de fapt contrariul.

Carol II zice /:

▣ **10 ani dela Restaurație.**

▣ **Duduia și Urdăreanu**

▣ **Decorații și daruri în aur.**

6 - 9 iunie 1940

/ Este **prima zi comemorativă** a acestui greu deceniu.Încep a veni oareșcare număr de felicitări.

La 9,cina de sărbătorire:Mihăiță,Duduia,Urdăreanu,Stârcea, Mocsonyi,Flondor, Rusescu, cpt.Iliuță,Preoiu și Plesnilă.

La 10 ,**Urdăreanu** ține toastul ,amintind clipele din trecut..

Decorații : lui **Mihăiță** "Colanul casei Domnitoare"(cu desen făcut de Carol);

Duduiei și lui **Urdăreanu** "Comandaria pentru Merit".

Duduiei ,însemnul special pentru doamne,în briliante,lucrat de Weis.

"Am convingerea că **din toate decorațiile** ce le dau ,cestea sunt **cele mai meritate.**

Ei, pentru nesfârșitul devotament, credință și dragoste ce mi-a arătat-o în tot acest timp, fiind **stîlpul moral** de care am putut să mă reazem în toate aceste clipe grele.

Ei, pentru incontestabila muncă depusă în serviciul meu și al țării."

/ Acordă diverse decorații ...

/ Tătărescu îi remite **darurile** (le enumeră): un Grigorescu, Automobil Zephyr (**pentru Duduia !**), un El Greco (dela Guvern), Plachetă de aur 12 kg. (dela BNR), Minereuri de aur (dela soc. "Mica"), cutie de aur (soc. "Petroșani"), buzdugan de aur (Oștirea) **o serie nesfârșită de obiecte de aur, de f.mare valoare.**

Carol zice/:

▣ **Reconcilierea cu legionarii.**

/ 12 iunie '40 Cu Ghelmegeanu și Ernest, despre **legionari**. Ceva trebuie de făcut.

Horia Sima este de acord cu Constituția, gata să colaboreze cu regimul.

Cu FRN, nu le place, dar.. "Acuma, că e luminat, **Sima spune că este absolut devotat mie."**

Se "ventilează" ideea **de a schimba forma organizării politice,**

prin lărgirea ei și a **schimbării de nume.** "Pe mine mă interesează aceste elemente ale

tineretului, care sunt capabile de avînt." (vezi **fișier Garda de Fier**)

/ 18 iunie, '40 **Întîlnire Carol- Horia Sima :**

1. A fost dușmanul meu de moarte, căci a fost rău informat, a crezut că vreau să arunc România contra Germaniei.

Ei, locuind acolo, și văzînd formidabila ei pregătire, a considerat aceasta dezastrul țării și a venit s-o împiedice, cu orice mijloace. Astăzi, situația este alta, a schimbat linia.

2. Nenorocira lor și a țării, a fost că elementele politice s-au interpus și au intrigat între ei și mine, ceea ce a dus la situația de paroxism, atît de păgubitoare.

Recunoaște că **și ei au făcut greșeli.**

3. FRN a dat greș și organizarea lui este defectuoasă, mai ales sistemul electiv.

Trebuie creat **un nou organism politic autoritar și unitar**, la care sunt gata să colaboreze și ei.

7. "În ce privește politica externă, declară că nu este germanofil, ci Român,

în momentul de față **singura politică** pe care poate s-o facă țara este **alături de Axă,**

căci ea singură poate să ne ajute. **Trebuie să avem bune relații și cu URSS. [Hitler-Stalin !]**

8. Pentru a duce la îndeplinire acest program, este absolut necesar de a se forma

o echipă de guvernare din oameni noi și cu o mentalitate omogenă.

9. El vede că, după revoluția constituțională din 1938, [LD: atenție !]

trebuie să pășim hotărît, pe bazele puse de ea,

la **a doua revoluție totalitară, [LD: atenție !]** singura care va scăpa țara."

Mi-a afirmat, terminînd, că **pot avea încredere în credința și cinstea legionarilor.**

Am avut impresia că **este sincer"**

(Vezi fișier **Garda de Fier**)

[LD: consider că, atunci s-a făcut alinierea internă și externă a României ;

atunci a început ceea ce Sima a numit "a doua revoluție totalitară" .

Ceea ce a urmat - guvern Antonescu, abdicarea Carol, etc - s-a circumscris acestei "revoluții, pe care s-a suprapus tragedia cedărilor teritoriale ...

Ar trebui schimbată cronologia schimbărilor de regim ....]

Carol zice/:

▣ **Partidul Națiunii - organizare autoritară.**

/ 20 iunie '40 . Discuții despre "Partidul Poporului" care va deveni **Partidul Națiunii** (vezi fișier **FRN**)

/ 21 iun. '40 **[ziua capitulării Franței, la Compiègne!!!]**

După miniștri, primește **forurile superioare ale FRN,**

hotărîndu-se transformarea în **Partidul Națiunii.**

"Este un **moment istoric** și care însemnează **o nouă pagină în istoria României, trecem hotărît la o organizare autoritară.**

Să dea Dumnezeu ca această clipă să fie una salvatoare a Țării "

/ Am cerut ca **Urdăreanu** să fie **șeful marelui stat major al P.N.,** cu grad de ministru

(Tătărescu nu prea fost de acord... dar a cedat)

/ 22-24 iunie '40 (Semnarea armistițiului franco-german și franco-italian)

Se pun la punct **organizarea P.N.** Intră în **P.N. legionarii .**

Carol zice / :

▣ **Primul ultimatum sovietic.**

▣ **Remaniere guvernamentală .**

26 iun.'40

/ **Tătărescu** : panică la MStM ,care se așteaptă cît de curînd la **un atac din partea Sovietelor**.

Cere o **remaniere ministerială**,în care să intre și **elemente naționaliste**.

Proiectul este frumos,dar **mi-i teamă că gardiștii nu vor primi**.

/ **Mihalache** ,neputîndu-se împăca cu noua stare de lucruri,**și-a dat demisia din consilier regal**, și zice că **se retrage din viața politică**.

/ **Mihăiță** se pregătește de susținerea **bacalaureatului**.

/ **27 iunie'40 Ultimatumul sovietic .Pierderea Basarabiei și nord.Bucovinei.**

(vezi **fișier Polit.externă**)

/ Prima alertă (ora 2 noaptea) Primirea textului **Ultimatumului I** (ora 7)

după care ... Carol asistă 3 sferturi de oră ,la **bacalaureatul lui Mihai**. (ora 8)

după care... începe o **Consfătuire** cu Tătărescu,Gigurtu,Urdăreanu...(ora 9)

după care... audiențele cu **Fabricius și Ghigi** (ora 11?)

după care... **Primul consiliu de coroană** (ora12)

după care... **promovarea clasei de bacalaureat** a lui Mihai și banchetul de absolvire,

Carol ține un mic toast îndurerat. (ora14)

după care. **a semnat nota de răspuns**

/ Seara ,**al doilea Consiliu de Coroană** (seara)

(vezi **fișier Polit.externă**)

/ **Schimbări în guvern** : în discuțiile cu Tătărescu,avînd în vedere situația,

au hotărît **să completeze și să remanieze guvernul**,eventual cu **Vaida** (ca președ),

cu **Inculeț** și **Nistor** (ca reprezentanți ai terit.amenințate) ,cu Argetoianu (la Externe)

și **cîțiva foști legionari** și dela "**Generația '22'**".

Vaida a refuzat sa fie premier,dar ,la fel ca Argetoianu,au acceptat să intre

sub **șefia lui Tătărescu,depunînd seara jurămîntul**.

/ Tîrziu ,**Urdăreanu** a cerut din nou să-l vadă ,și **amîndoi au fost de acord că se face o mare**

greșală. L-a sunat pe **Tătărescu** la telefon ,și i-a explicat serios și violent ,greșala care se

comite.**Tătărescu** i-a răspuns că **nu vede nici o altă soluție** și că **își ia toată răspunderea**.

...a mai avut un **sentiment dureros**,cînd au venit la el **mulți ofițeri să-i ceară să cedeze**,

altfel mergem la un dezastru.

(Vezi **fișier Etică**)

Carol zice/:

▣ **Al doilea ultimatum sovietic, evacuarea , Herța !**

▣ **Remanierea guvernamentală.**

▣ **Gîndul Abdicării !**

28 iunie'40 .

/ **Au fost mari discuții cu Horia Sima ,ca să intre în guvern, n-a voit**, dar **Urdăreanu s-a luptat cu el pînă ce a primit**,și ,dela 2,**el cu dr.Simionescu** dela "Generația 22",

au depus jurămîntul ca **subsecretari**.

/ [...]**Oribilă** în toate acestea este **graba pe care o pun Sovietele** pentru ocuparea teritoriului , grabă care periclitează evacuarea.[...]

Azi dimineața ,mi se anunță că e vorba și de **un colț din Moldova pînă la Herța**. [...]

Am fost așa de indignat de atingerea unui colț al României Vechi,

încît am spus lui Tătărescu că **aceasta nu se poate admite**.

A promis că va lupta cu înverșunare pentru această bucată de pămînt.Așa cum au mers cedările noastre ,**această făgăduială este gratuită**.[...]

După cum m-am așteptat,**URSS nici nu vrea să stea de vorbă pe chestiunea Herța**."

/ Seara mă culc amărît rău de tot.M-a apucat o deznădejde cumplită.

Mă gîndesc dacă nu ar fi mai cuminte să abdic.

Duduia protestează vehement, spunîndu-mi că nu am dreptul de a părăsi lupta,

ar fi o dezertare. Cine știe ,poate că ea are dreptate."

Carol zice/:

▣ **Criză continuă...**

▣ **Politicienii români**

29 iun.'40

/ La 5,I-am primit pe **Horia Sima**,care a cerut să mă vază.

(Vezi **fișier G.de fier**)

" La așa ceva nici nu se poate răspunde ,îmi venea să-l iau de gît și să-l dau afară,

cu un picior undeva."

1 iul.'40

/ La ora 17, **Antonescu** a cerut să-l vadă. "După **declarația de devotament** și asigurarea că **n-are nicio legătură cu legionarii**, îmi spune că țara este pe pragul dezastrului, că armata este complect demoralizată și dezorganizată și că trebuie făcut ceva rapid [...] cam în alte cuvinte dorește să se facă **un guvern cu el și cu bătrînii** ".

2-4 iul.'40

/ Căutări pentru formarea noului guvern, Gigurtu-Manoilescu ;

Contacte, propuneri -contrapropuneri, **Carol -Hitler**. (vezi **fișier Polit.externă**)

/ " [...]am primit **o delegație a bătrînilor politicieni**, care au cerut să mă vădă urgent.

La 1,30 **au apărut fosilele, în cap cu Dinu Brătianu și Maniu**,

urmați de Mihai Popovici, Dovlecel Dumitriu, Cipăianu , dr. Costinescu, Potîrcă, Madgearu, Polizu Micșunești, Stelian Popescu, Lupu. (Vezi **fișier Sistem de partid**)

Carol zice /:

▣ **Preludii la Cadrilater și Ardeal.**

▣ **Guvernul Gigurtu-Manoilescu**

▣ **Gîndul abdicării**

/ Guvernul se formează cu oareșcare greutate. **Horia Sima și ai lui fac nazuri, nu vor să intre. Urdăreanu este dur cu ei și au cedat.** (Vezi **fișier G.de Fier**)

/ S-a trecut la **depunerea jurămîntului** .(Dă componența noului guvern)

5,6,7.8.iul.'40 .....**Preludiile tratativilor pentru Cadrilater și Ardeal** ...

Pentru **dușmanii mei și acei pescuitori în ape tulburi ,ca Maniu**, li se pune mura-n gură și li se dă **o excelentă platformă de agitație** ...

Gigurtu și Manoilescu se forțează să-i micșoreze scrupulele ...

Să mă păzească Dumnezeu în acest pas hotărîtor pentru destinele României....

Am cedat după o grea luptă și cu sufletul îndoit și cernit ,cu teamă de viitor...

17 iul.'40

/ Fabricius îmi aduce o **Scrisoare dela Hitler** (ca răspuns la demersurile sale).

În rezumat, spune că o înțelegere cu România nu se poate face fără ca **litigiul cu Ungaria și Bulgaria să fie rezolvat**, altfel Germania se poate dezinteresa.

Acest răspuns a fost făcut cu acordul Ducelui.

L-a chemat imediat pe **Gigurtu și Manoilescu** și i-a pus la curent. (Vezi fișier **Polit.ext.**)

"Zile grele sunt acestea prin care trecem, și, trebuie să zic, foarte dezagreabile.

Moralul meu scade." [!!!]

marți, 6 august'40 -

/ "**Schimbarea la față**" - "E ziua comemorativă a **Mărășeștilor, aniversare dureroasă** astăzi, cînd se vorbește de ciuntirea granițelor. Această problemă este pentru mine un chin fără seamăn și prea bine îmi dau seama că astăzi **vom trebui să cedăm ceva** ,spre a putea **salva restul**, și mai ales ființa națională.[...]

Sunt în sinele meu **descurajat și într-o stare de tensiune nervoasă teribilă.**

Nu văd și nu aud în jurul meu decît **nemulțumiri și critici**,

și este așa de **greu să pot ralia suficiente bunăvoințe."**

Carol zice /:

▣ **Tratative pentru Ardeal**

▣ **Presiunea legionarilor**

7 aug.'40

/ După amiază teribilă , timp de 2 ore a discutat "în pustiu" ,cu o **Delegație a foștilor gardiști**,

Sima i-a invocat iar **memoriul** în care a explicat demisia din guvern :

< **cere** să nu o iau ca o manifestație contra mea, căci la **legionari, legătura cu mine este o axiomă.** [...] [demisia] **este un semn de dragoste și de supunere.**

< **Schimbarea** nu se poate face decît prin **generația tînără** ...

mișcarea legionară este **chemată** să dea trup și suflet **noii alcătuirii**

< **Forma de stat totalitar este și a lor**, ei sunt **chemați să o aducă la îndeplinire**

Corneliu Georgescu a adăugat că **<viitorul lor este regele, și sunt hotărîți de a sta în jurul meu.>**

Concluzia lui Sima este că **<partidul trebuie să fie legionar**

și eu să fiu regele legionarilor.>

/ "I-am răspuns că **eu sunt regele românilor.**" .A fost în zadar, mai ales cînd **am adăugat că ar fi**

trist să revenim la situația de acum doi ani ,pentru că ordinea se va menține cu orice preț."

[Carol zice / :](#)

▣ **Tratatul cu bulgarii și ungurii . (vezi fișier Polit.ext.)**

▣ **Tratative pentru remanierea guvernului,**

10-21 august.'40

/ Pentru intrarea unor **ardeleni** și sporirea nr.de **legionari**. (Vezi fișier Sist de part.)

Mare rezistență din partea lui Horia Sima care vrea o completă **legionificare a guvernului și mitropolitul Bălan**, care pare **dispus de a renunța la legionari**.

"Concluzia este că situația este destul de grea.**În circumstanțele actuale** este,după mine, o **absolută necesitate ca aceștia să intre** ,căci,**lăsați în afară**, rămîne **riscul legăturilor cu Maniu** ,ceea ce ar face **lucrurile,într-adevăr tragice."**

/Seara îi primește pe mitropolitii **Bălan** (ortodox) și **Nicolescu** (greco-catolic)

care sunt numiți **consilieri regali**.

Carol are o mai bună impresie despre Nicolescu "cap politic mai luminat", decît colegul ortodox (cărui îi propune intrarea în guvern).

22 august'40

/ **Am renunțat la legionari**. Rămîne doar "**generația '22'** [cuziștii] **și ardelenii**.

[Carol zice / :](#)

▣ **Consiliul de Coroană: Ardealul, Cadrilaterul**

23 aug.'40 **Consiliu de Coroană**.Toți prezenți,cu excepția lui Prezan.

/ Expunere lungă și slabă -**Gigurtu** ; /Expunere **Manoilescu**,care a pus punctul pe i ;

/ **Valer Pop** (pe larg),**Cretzeanu** (pe scurt) au expus **mersul tratativelor**;

/ **Vaida**,a aprobat tot,raliindu-se la **p.d.v german**;

/ **Argetoianu,lamandi,V.Antonescu** -apără trecutul ;

/ **Iorga**,apără atăcînd :greșala care s-a făcut în 1913 ,de a se lua **Cadrilaterul, de acord cu retrocedarea** ; pentru Ardeal,Ionel **Brătianu a fost deosebit de lacom**,

luînd ,în 1918 , **porțiuni cu majorități ungurești** , dar și obrăznicia ungarilor este mare...

/ **Mitropolitul Bălan**,durerea ardelenilor...dar **de acord cu politica guvernului**

/ **Gigurtu și Manoilescu -p.d.v.al guvernului:**

schimb de populație,cu cedări teritoriale de consecință.

/ **Urdăreanu-** citește **Comunicatul guvernului**.

[Carol zice/:](#)

▣ **Dictatul de la Viena**

▣ **Degringolada politică**

▣ **Preludiile abdicării**

26-27 aug.'40

/Seara-26 lovitură de teatru :**Fabricius și Ghigi** (la fel ca miniștrii dela Budapesta) au fost chemați la Berlin și Roma....

/Seara.27 altă lovitură de teatru: **Manoilescu** este chemat la **Viena**, pentru discuții cu **Ribbentrop și Ciano**.

"**Ce-o fi și asta**,ne găsim într-o situație nouă,**poate bună,poate rea?**

Ni se va da ,poate,possibilitatea de a expune mai clar teza noastră.

Sunt f.îngrijorat totuși de situație.Această **cedare de teritorii din Ardeal**,ce ni se impune, chiar cu perspectiva schimbului de populație,este așa de grea și,bineînțeles,așa de rău primită în Țară,încît nu știu ce se va întîmpla din p.d.v.intern;**mi-e teamă de o stare de nemulțumire așa de mare**,încît cine știe ce pot fi consecințele."

29 august'40

/ **Gigurtu** propune ca ,în fața **tergiversărilor legionare** ,și neștiind care va fi rezultatul dela Viena, să o amînăm. **Sunt de acord**.

/**Dupămasa**,la 5 jumătate , **s-a produs drama**: la Viena s-a pus în vedere lui Manoilescu ca ,**pînă la 12 noaptea**, (apoi s-a acordat **3 dimineața!**) să răspundă dacă primește **Arbitrajul dela Viena**, al celor doi miniștri de externe.

"Trebuie să mărturisesc că numai la asta **nu mă așteptam**,este lucrul cel mai dezastruos ce ni s-ar fi putut întîmpla.[...]Așa ,din senin,**trebuie să cedăm teritorii** ,fiindcă așa o doresc ungurii și acoliții lor, aceasta mi se pare că depășește orice măsură. "

/La 11, Consil.de min.hotărăște convocarea **Consiliul de coroană**.
 "Suntem amenințați că mâine **o să ne găsim în război,atâcați de nemiloșii maghiari, susținuți de nemți și de URSS**,o situație disperată. [...]
 ni se pune cuțitul în coastă,cu amenințări care sunt prea probabil adevărate.
Carol zice / :

▣ **Primul Consiliu de Coroană : dictatul de la Viena**

29 aug.'40
 / A fost silit să-l înceapă înainte de a fi venit toți
 (Maniu,Iorga,Gh.Brătianu absenți; **Horia Sima s-a făcut nevăzut !**);
 /expunerea lui Gigurtu ;
 /cei bătrâni ,**Dinu Brătianu,Iamandi,Vict.Antonescu,Angelescu,A.C.Cuza** -contra acceptării ;
 /Vaida și Argetoianu,cu argumente logice și violente, -**pentru acceptare** ;
 /**părintele Moța,Horia Codreanu** și tot guvernul - **pentru acceptare**.
 /"**Eu am făcut ,la sfârșit ,o declarație** că sunt **pentru rezistență** ,
că am speranțe pentru viitor [...] "
 /S-a întocmit **Comunicatul**,în care s-a spus **acceptarea arbitrajului** ,
 în urma unor **cereri ultimative ale Axei**.
 În sala de Consiliu s-a instalat un **telefon direct cu Viena**,încît tot timpul s-au auzit comunicările și presiunile pentru graba unui răspuns. La ora 4 jumătate , a luat sfârșit.

30 aug.'40
 A primit în audiență pe cei absenți ieri :
 / **Iorga** : supărat că au fost chemați Horia Sima și Horia Codreanu;
 / **Nicolescu**, greco-catolic: contra cedării ;
 / **Maniu** : rezistența la extrem ;critica regimului existent ;vrea regim democratic
 / **Gh Brătianu** : pricepe dar nu admite Arbitrajul ,condițiile fiind dezastruoase ;
 Vine apoi **hotărîrea de la Viena** care ne trasează **o nouă graniță** (Vezi **fișier Polit.ext.**)
Carol zice : /

▣ **Degringolada politică**

▣ **Gîndul abdicării**

30 aug.'40
 / "Cînd am auzit aceasta ,**am fost lovit ca de o măciucă în cap**, și **indignarea mea** n-a mai avut culme. [...]
 Urmînd **impulsul meu de luptă**,l-am și chemat pe **Mihail** [șef M.St.M] pentru a lua măsurile necesare.
 / Totuși trebuie f.multă chibzuință,**am eu dreptul de a împinge țara la un dezastru sigur ?**
 Era o vreme cînd credeam că **o rezistență eroică** poate scăpa o țară,dar astăzi,**după pilda Poloniei și a Belgiei**,[...] țările cu mijloace limitate pot ele oare rezista ?
 / **Cedînd** ,pot să-mi **păstrez armata**,pot **păstra entitatea statului român**,[...] pot să nădăjduesc într-un **viitor mai bun**.[...]
 Știu ,pe de altă parte,**ce risc personal iau primind această înfrîngere**, știu că cel puțin mult timp **eu sunt pierdut**,și că **tot ce voi face și voi zice** va fi considerat ca **vorbele unui trădător de neam și vînzător de țară**.**La 8 iunie eram la zenit,azi sunt la nadir.** "
 / " **Mă chinuie de ieri gîndul dacă am dreptul de a lua această răspundere** ,într-un fel sau altul, **dacă n-aș face mai bine să renunț la toate și să fac gestul suprem de a abdica**.
 Simt că în următoarele zile se va acumula așa o cantitate de ură împotriva mea, încît **cu greu voi putea să țin capul sus**."
 / **Atacurile vor fi conjuncte** ,din partea lui **Maniu** și a **Gărzii de fier**.
 / La ora 20,sosește Nindi [Manoilescu?] dela Viena ,aducînd **protocoalele**.
 Povestește atmosfera de acolo,și felul cum n-a avut vre o porțiță de scăpare.
 El consideră că **dacă am fi rezistat la injoncțiunile Axei**,eram **șterși de pe fața pămîntului**.
 Pentru el,**garanțiile ce ni se dau,sunt salvatoare** și ,cu tot prețul mare,**sunt un real cîștig**.
 "Suntem siliți a înghiți cele ce ni s-au întîmplat și **să lăsăm Istoriei să judece dacă este bine**.
 Să dea Dumnezeu **să fiu eu acela care va reîntregi,din nou,țara,și granițele ei firești** "
Carol zice/:

▣ **Al doilea Consiliu de Coroană.**

30 aug.'40
 / La ora 12 noaptea.**Consiliu de Coroană**. Participă și **Maniu** și **Gh.Brătianu**.

Atmosferă grea, chiar încărcată, se simte din partea consilierilor o **vădită ostilitate**.

Am hotărât ca **întrunirea să aibă doar un caracter informativ**.

/ **Carol**: este hotărât să rămână cîrmaciul țării, cu nădejdea în viitor...

/ **Gigurtu** : expune faptele.

/ **Nindi [Manoilescu]** : citește protocoalele;

/ **Argetoianu** : cu fruntea sus să acceptăm inevitabilul;

/ **Iorga** : evocare istorică; acuză trecutul; nu se pronunță contra;

/ **Maniu** : "se răstește ca la o întrunire publică, spre a vorbi de drepturile Ardealului ...

atacă regimul făcînd incursiuni în politica internă ,

/ **Carol** : sunt obligat a- l opri...

/ **Gh.Brătianu**: spune lucruri vagi și încurcate, este pentru rezistență.

Carol zice / :

▣ **Degringolada internă .**

▣ **Criză guvernamentală**

▣ **Abdicarea !**

1 sept.'40

/ Am depresiune nervoasă și de chin .Sunt într-un hal de nervi nemaipomenit, plîng și mă răstesc la oricine și din orice.(cu Mihăiță, cu Duduia;)

2 sept.'40

/ **E ziua iubitei mele**.Pe cit de întunecat sufletul,pe atît vremea de frumoasă...

Flori,sănătate,cadou, așa să ne ajute Dumnezeu...

[Atenție L.D.Vezi fișier Etică ...extrase separate despre Duduia]

/ Discuții cu miniștrii (Gigurtu,Crainic, etc etc...)

Valer Pop, extrem de agitat : **valul de nemulțumiri** contra mea crește, inclusiv în armată;

Maniu și alții cer **plecarea mea**;

trebuie o schimbare de guvern, eventual adus **Antonescu**;

"Am rămas **uimit de această propunere**, voi putea avea ,oare, **încredere în el ?**

Trebuie să mărturisesc că m-a pus foarte pe gînduri "

3 sept.'40

/ Discuții cu diverși miniștri ; incidente ,agresiuni contra jandarmilor

(poarta palatului, telefoane, radio,;Constanța, Brașov, Timișoara,)

" După cîte se pare este o **încercare de puci din partea Gărzii de Fier** care vrea să-și realizeze dorințele prin forță.[...] "

Carol zice / :

▣ **Antonescu**

2,3 sept.'40

.... **propunerea de a se apela la Antonescu** ia corp, mai ales la Urdăreanu, care e totdeauna gata de a proceda la schimbări .**Eu sunt încă f.îndoit asupra persoanei lui** ;pînă mai ieri ,în domiciliul forțat la Bistrița * care va fi titudinea lui, **care va fi loialitatea lui față de mine?**

Raporturi bune are cu garda de Fier, cu Dinu Brătianu, cu Maniu ;acesta este un avantaj."

/ Înainte de a hotărî, **discută cu gral Mihail ,care-l consideră un soldat care nu poate trăda**

"Această părere a fost ultima picătură care m-a făcut să iau hotărîrea".

Cu concursul lui Valer Pop **a fost găsit [Antonescu]** ,

Urdăreanu a vorbit cu el ... **apoi Carol l-a rugat să preia guvernul.**

Singura persoană care consideră pasul greșit este Duduia,

care nu are încredere în credința lui...

*Notă : În urma **scrisorii lui Antonescu** (2 iul.'40), adresată lui Carol, în care **critica vehement politica acestuia și pierderea Basarabiei**, la 9 iul.'40

gral. Antonescu i s-a impus domiciliul obligatoriu la M-rea Bistrița, jud.Vîlcea, pînă la 1 sept.'40 (Cf.A.Hillgruber, "Hitler, regele Carol și mareșal Antonescu, " Ed.Humanitas, 1994, p.110 -111)

4 sept. '40

/Antonescu prezintă situația : **Maniu, Brătianu, Garda de fier, refuză intrarea în guvern** ;

dezordinile cresc; nu poate stăpîni furia și nemulțumirea ; nu-și asumă răspunderea

dacă nu-i acordă **depline puteri** (cf. argumentelor juridice a vărului **Ică Antonescu**)

el ,**regele, rămînînd un simplu figurant, cu drepturi decorative,**

și dacă ar constata că nu merge, poate revoca ....

/Redactarea documentelor a durat mult, a dus la discuții vii Urdăreanu - Ică Antonescu;

5 sept'40

Situația nu s-a îmbunătățit... manifestanții înconjoară palatul...

/Valer Pop (de convență cu Antonescu, desigur!; "comis-voiajor al trădării")

i-a spus că **singura soluție este ...abdicarea :**

< Este cererea tuturora : a străzii, a Armatei, a oamenilor politici .Ar fi condiția ce au pus-o

Maniu, Brătianu și gardiștii, pentru a colabora.

Acest p.d.v este împărțit și de președ. Consil. de min. [Antonescu] >

miercuri, joi, 4-5 sept. '40

"Aceste două zile tragice ,care **au dat complet dreptate îndoielilor Dudaiei**

au fost așa de pline ,încît n-am putut scrie în fiecare seară.

În 48 de ore ,toată situația mea este răsturnată,

și iată că din nou trebuie să iau drumul amar al pribegiei."

/Pe la amiază, **Antonscu a depus jurămîntul...**

/Află că **Antonescu a fost în vizită la Fabricius** (care-l apărase cînd fusese consemnat la Bistrița).

În urma acestei vizite s-a schimbat, semn că "s-a dat cu nemții", că caută "să se sprijine pe G.de fier", care este 100 % agentura lor.

/După cină, col. Elefterescu (adjutantul lui Antonescu) aduce **o scrisoare ***

prin care i se cere ...**renunțarea la tron.**

* Notă .

Scrisoarea lui Antonescu : " Am prevenit de ani de zile ,în scris și verbal,

și guvernele și pe șefii militari răspunzători, și pe Majestatea Ta,

că **va veni catastrofa de azi.** [...]

am fost socotit, însă, ca răzvrătit și tratat ca atare [...]

M-am angajat să apăr ,cu trecutul ,cu cinstea și cu viața mea, **Țara și tronul.**

Încercările mele de a găsi oameni cu adevărat patrioți și pricepuți [...] **au eșuat.**

Toți cer abdicarea Majestății Tale[...]

Atrag însă serios atenția Majestății Tale în privința **răspunderilor grave**

care vor apăsa pe vecie asupra maj. tale dacă nu dă ascultare imediat și

fără ezitare **cererii mele**, care este **a Armatei și a Țării "**

(Cf. "Pe marginea prăpastiei", Vol. I, p. 65, anexa 6 , ed. Scripta, 1992).

/Discută cu cei cîțiva "credincioși" (Baliff, Mihail, Teodorescu, Manoilescu,)..

"Începe pentru mine **o lungă luptă sufletească**, și de conștiință: **care este datoria mea ?** [...]

Care este **interesul suprem al patriei**: dacă rămîn în seamnă rezistență, vărsare de sînge, neliniște și, peste aceasta, poate ,o intervenție străină dușmănoasă.

Am dreptul de a pune țara în această periculoasă situație [...]?

Am rezolvat-o prin cedare și ,nerăspunzînd lui Antonescu, care n-a avut curajul de a se înfățișa în

persoană, am scris o **Proclamație****, prin care **trec puterea lui Mihăiță** ,

cerînd țării să-i dea sprijinul să treacă peste acest hop.

** Notă :

"Vremuri de adîncă tulburare și îngrijorare trec peste scumpa mea țară [...]

Aceste primejdii vreau, din marea mea dragoste pentru acest pămîntîn care am fost

născut și crescut, să le înlătur **trecînd astăzi fiului meu** ,

pe care știu cît de mult îl iubiți, **grelele sarcini ale domniei.**

Făcînd această jertfă pentru salvarea patriei, înalț cea mai caldă rugăciune

ca ea să fie cît mai folositoare.

Lăsînd poporului meu pe scumpul meu fiu, rog pe toți Români să-l înconjoare

cu cea mai caldă și desăvîrșită credințăși dragoste[...]

Țara mea să fie păzită de Dumnezeuul părinților noștri, care să-i hărăzească

un cît mai falnic viitor . **Trăiască România!**

București, 6 sept. 1940

Carol R.

("Pe marginea prăpastiei" .p 66, anexa 7)

La 8 sept. '40, **regina Elena** (stabilită la Florența), a fost **invitată de Antonescu să vie la București ,să se ocupe de educația tînarului rege.**

(Cf. Raoul Bossy, "Amintiri din viața diplomatică", II, p. 289-295)

Carol zice / :

▣ Abdicarea

▣ Felonia lui Antonescu .

▣ Regele Mihai

6 sept.'40

/ N-am făcut decît o **delegație, fără a abdica în mod formal** .[...]"

În toată această dramă, **figura cea mai patetică este Mihăiță**, el rămîne singur, victima împrejurărilor, neputincios, fără experiență, în mijlocul acestei haite de hiene . **El este singurul care s-a opus din răspuneri ,el n-a voit să accepte această soluție :a trebuit tot talentul de persuasiune a Dudaiei** ca să-l facă să priceapă că **acest sacrificiu al său este o datorie către România**, că dacă pleacă el, totul se prăbușește. **Disperat a primit** [...]"

/A vorbit și el (Carol) cu el, explicîndu-i **datoria lui de prinț, de port-drapel al dinastiei și României**..."Sunt acte de felonie cari degradează un om;

Ion Antonescu a comis una din acestea.

Chiar dacă va face bine țării, nu va putea să șteargă această pată morală "

/ **Antonescu** l-a pus pe **Mihăiță** să depună **jurămîntul**

(în fața lui, patriarhului Nicodim, și a lui Lupu- președ. Curt. Casație;)

7 sept.'40

/ **Prin decrete-legi** ,a fost **desființată demnitatea de consilier regal și Consiliu de Coroană**; apoi Străjeria ; apoi desființarea titlului de "excelență"

8 sept.'40

/ Acordarea titlaturii de "**conducător al statului** " pentru **Antonescu** ;;apoi Partidul Națiunii ;

Carol zice / :

▣ Plecarea în exil.

7 sept '40

/Sculat,dezbracă uniforma regală,este zi de făcut bagaje și luat rămas bun ;

în cursul nopții trebuie să părăsească țara...

/ A dorit să-și ia rămas bun dela cîțiva colaboratori :

Vaida,paternal ca totdeauna ,a găsit cîteva vorbe duioase,

terminînd cu "să dea Dumnezeu ca pentru Țară sacrificiul meu să fie folositor"..

Iorga, mai serios ("am găsit la el o prietenie sinceră"),privește evenimentele sub o prismă "istorico-fatalistă ", e bucuros că "n-am dat abdicare formală", consideră că revenirea pe Tron ar fi ridicolă.

Doar ca mentor sau regent al lui Mihăiță...

De mîine nu va mai scoate "Neamul Romnesc",acesta fiind protestul său...

/ **Tătărescu** e departe ,la Poiana,n-are timp să vie...

/ **Sidorovici** este în Germania... (Antonescu a desființat deja Străjeria !)

/ **Herescu** (dela Fundații) ,i-a remis 10 mil.pentru ediția a II-a a Bibliei...

/ **Personalul dela Palat**...ultima cină.....plecarea la gara Băneasa (cu Mihăiță și uduia)...

/ **Antonescu** , promisese dar nu vine...

sîmbătă,7 sept.'40

"Crezusem că ieri a fost ziua cea mai groaznică din viața mea,am greșit,

azi a fost mai rău,a fost cea mai oribilă,aceea care mă umple de **dezgustul cel mai cumplit și-ți face rușine că te-ai născut Român și om ."**

(Povestește întîmplările dela Lugoj,

avertismentul legionarilor că nu-l vor lăsa să părăsească țara,

că la Tinmișoara-Jimbolia îl așteaptă...că vor percheziționa trenul

și **o vor da jos pe Dudaia**,trecînd-o peste graniță ;

continuarea drumului,**atăcarea trenului**...barcadarea lui în tren...

culcat jos cu Dudaia...trecerea graniței în Iugoslavia

Italia...Franța...Spania...Umilințe de tot felul. **Urdăreanu este cu ei**)

"Ce a fost în sufletul meu ,numai Dumnezeu o știe,**o jale de nedescris și o scîrbă** cum nu se mai poate.M-a apucat o **tristețe sufletească** nesfîrșită,

gîndindu-mă la tot ce m-am forțat să fac în acești 10 ani și la ce **recunoștință culeg:**

gloanțele unor tineri rătăciți și descreerați, dar tot gloanțe sunt .[...]

Astfel am părăsit țara mea,pentru care am muncit cu drag și fără odihnă,

gonit numai de lașitatea ,trădarea și nerecunoștința elementelor politice,

dar și **însoțit de gloanțele tineretului** pentru care voiam să clădesc o țară frumoasă și fericită. Degetele care au tras trăgaciul erau ale lor,dar **gloanțele erau străine "**

Carol zice / :

▣ **În pribegie.**

7sept-30 dec.'40

În pribegie,despre ceace se întâmpla în țară cu foștii colaboratori.

(**vezi mai departe fișier Etică și Garda de fier)**

1 ian.'41,încă în Spania (unde îndură mari mizerii și un soi de exil forțat)

...(abia la 3 martie vor pleca la los Angeles...)

.....pentru mine,trebuie să înceapă lupta cea mare pentru **Copilul meu** și pentru

Țara mea.[...]tronul țării să rămâie lui Mihăiță,

dar sunt încă destul de tânăr să pot lua parte activă la opera de răzbunare împotriva celor care au voit moartea lumii .

Carol , 21 sept.'39 -7 sept'40

65.) Constantin Argetoianu, "Memorii.Pentru cei de mâine,amintiri din vremea celor de ieri,"

Vol.I-VIII Ediție și indice,Stelian Neagoe,Edit.Machiavelli,1991-1997

Vol.VII,Partea VI (1923-1926)

Vol.VIII,Partea VII (1926-1930)

[**L.D.:avînd în vedere că memoriile lui C.A.sunt scrise tîrziu,avînd în vedere caracterul lui pătimaș și pronunțat -subiectiv ,avînd în vedere labilitatea lui politică,care l-a desemnat ca tip caracteristic de "fripturist",de "zburător" prin mai toate partidele,voi lua cu toate rezervele posibile ,opiniile lui .**

În măsura în care ele corespund și unor caracterizări obiective sau au pecete evocatoare pitorească....le voi folosi ...

De asemeni,este valoros ptr.documentele încorporate ,pe care le voi semnala .

Argetoianu spune (Vol.VIII,p.256),că scrie acele rînduri ["despre '28]

la "vremuri de mari lipsuri și de mare sărăcie"...în oct.1943,

.... alte date despre momentul cînd scrie ,nu am găsit.]

Argetoianu / 'retro'24-25 Vol.VII, (p..127---)

▣ **Argetoianu - Prințul Carol**

/ In vara și toamna 1924,s-a legat mai strîns de Prințul Carol,fără să intre în intimitatea lui,de aceea nu l-a putut împiedica să facă prostia din 1925.

/ De la Iași,pîna la căsătoria cu principesa Elena a Greciei,cu "evadarea" lui din '18

și căsătoria clandestină cu Zizi Lambrino la Odessa, toate palinodiile sentimentale și erotice la care s-a dat ,pîna la călătoria în jurul globului,"**mă scîrbiseră de dînsul și e probabil că raporturile noastre** ar fi rămas din cele mai reci ,dacă n-ar fi intervenit **simpatia principesei Elena** pentru soția mea și **despărțirea mea de Averescu."**

/ El s-a apropiat de Argetoianu.**Prințul Carol purta "o ură de apaș" contra 3 oameni:**

Barbu Știrbei,(ca amant al mamei sale),**Ionel Brătianu** (pentru că îl judecase și condamnase),

Averescu(pentru că îl considerase ostaș "mediocru", dar,mai ales,pentru că se solidarizase cu Brătianu ,la căsătoria cu Zizi,ba chiar a dus la capăt desfacerea romanticei căsătorii.

Argetoianu/:

/ S-au împrietenit,mai întîi dela **bridge**(în casa gral Hențescu,la aeroportul Baneasa) ,

apoi dela **politică**,apoi au devenit **prieteni intimi**,și

"m-am convins că în cazul unei schimbări de Domnie eu aș fi omul pe care s-ar bizui " (p.128)

...o schimbare de Domnie nu era de prevăzut,în '24,'25,

și **nimeni nu a prevăzut moartea regelui Ferdinand și Brătianu...Dacă ar fi bănuț...**

Carol nu pleca după Lupeasca și nici Argetoianu după Maniu și țărăniști !

Argetoianu ,Vol.VII,1925/ (p. 230-263)

[**LD: Context:tratativele pentru fuziunea P.N cu PȚ, oct.-dec.'25;**

discuțiile programatice din casa lui Argetoianu] (Vezi fișier PNT]

Argetoianu / dec'25 -ian.'26

▣ **Înlăturarea de la Tron**

a urmat ... "**bomba cu prințul Carol**",în ajunul Crăciunului '25,care a modificat raporturile dintre diferitele forțe politice.

Pe la 20 dec., Prințul plecase la Londra (însoțit de col. Condeescu), să reprezinte pe Rege la funeraliile reginei Alexandra (văduva lui Eduard VII, mătușa reginei Maria).

La câteva zile au început zvonurile despre **scandaloasa purtare a Prințului**, că ar fi șters-o fără să ia parte la masă, fără să-și fi luat rămas bun de la regii Angliei, că **fugise la Paris** să se întâlnească cu... **doamna Lupescu**. Lumea se întreba cine era Doamna.

/ **Argetoianu știa**, dar tocmai de asta nu-i venea să creadă! (amănunte ,zvonuri, discuții)

Hiott i-a spus că prințul vrea să renunțe la tron, că vrea să se sinucidă;

Argetoianu știa că relația lui Carol cu prințesa Elena mergea prost ;
că avea o aventură cu **madam Tempeanu, alias Lupescu** ...

Alții birfeau că prințul era dezgustat de relațiile reginei Maria cu Știrbei...

Alții birfeau că a fost manevra lui Brătianu și Știrbei, care nu l-ar fi dorit rege...

Aceste "legende" îi conveneau lui **Carol** "ca să acopere mîrșăvia faptei sale "...

/ Când s-a întors în țară, Carol i-a promis că-i va spune ,dar nu i-a spus-o niciodată.

În interviul dat lui Bogholm (danez), publicat în "L e matin" (Paris ,7 ian.'26)

" s-a arătat ,pe rînd, monarhist, țărănist și fascist ",

declarînd că **Brătianu a vrut să-l silească să renunțe la tron.** ("copilării!")

Argetoianu /: (p.234-235)

/ În realitate, fuga lui nu a fost decît **fapta unui degenerat priapic**, pe care **Freud** a analizat-o în lucrările sale. Nu încapă îndoială că **toată lovitura a fost pusă la cale de Lupeasca, și Carol s-a supus**

(**Vezi fișier Etică, Notă la "Însemnările" lui Carol despre Dudaia**)

/ Că **n-a fost el autorul acestei drame**, o dovedește decepția cu care l-a primit pe Hiott la Milano ,cînd i-a adus spre semnare ,**actul de renunțare : a plîns, a amenințat cu sinuciderea** (scrisoarea către părinții regali), și cel mai important, că **îndată ce s-a "trezit", a început să lucreze la recîștigarea Tronului.**

/ Că **Brătianu și Știrbei** au profitat de prilej, este adevărat. Mai neclară apare atragerea **Reginei Maria** în acest joc, avînd în vedere că **ea îl pregătise pe Prinț pentru domnie**, că își legase mari nădejdi de această domnie că ea va fi pe post de "inspiratoare " (ceea ce nu s-a confirmat, "**Carol ,urcat pe Tron, a călcat-o în picioare pînă la moarte**") **Regina** a devenit "punctul de rezistență" împotriva încercărilor de împăciuire a **Regelui Ferdinand**. (dovada: respingerea inițiativei lui Argetoianu de a pleca la Paris, pentru a-l readuce pe Prinț, și trimiterea lui Hiott.)

/ **Actul de renunțare** semnat de Carol ,**Milano, 28 dec. 1925** (text integral)

/ Atît la **Consiliul de coroană** (Sinaia, 31 dec.'25), (amănunte ,poziții ,culise),

cît și în Parlament (4 ian.'26) (amănunte, culise, poziții, motivații)

cît și în **audiența lui Iorga la Cotroceni** (4 ian.'26),)(amănunte ,detalii, culise)

" Ferdinand s-a înfățișat abulic, cu ochii scurși, cu gesturi incoerente și sacadate, **ca o păpușă ale cărei sfori le trăgeau alții ...**", dar pînă la urmă s-a obținut **consacrarea actului de renunțare la tron**, și a celor mai intransigenți sau nehotărîți.

Adunarea constituțională (Camera, Senatul) a votat hotărîrea și alcătuirea **Regenței**

(dă documentele, detaliile, culisele, cuvîntările, p.245-253)

Argetoianu / dec.'25-ian.'26

▣ Partidele - printul Carol

(**LD: pe vreme aceea , proaspat fuzionați cu ardelenii, Iorga și Argetoianu]**

/ În **Partidul Național** ,lovitura excluderii Prințului, a fost **greu resimțită.**

Iorga și Argetoianu erau oamenii cei mai apropiați de Prinț, așa că intra și o notă personală.

Iorga perora peste tot, se oferea să meargă după Carol. **Argetoianu** s-a abținut de la declarații publice.

Maniu și ardelenii **doreau o împăcare** ,din spirit dinastic,

și ca reacție la "exoflisarea" prințului de către Brătianu .

/ **Țărăniștii** ,partid de "stînga radicală, orientat spre răsărit", aveau un **monarhism temperat**, mai rece, nu iertau Coroanei tratamentul față de ei, **cu sau fără Carol, dinastia nu-i încălzea,**

dar ,**din spirit anti-liberal ,s-au declarat pentru el**

(deși Stere, cumătrul lui Știrbei ,încercase să-i convingă de miza apropierei de Ferdinand și Brătianu).

/ Singurul partid care s-a raliat lui Brătianu, a fost **P.P -Averescu**. Între Carol și Averescu ,**antipatia era reciprocă. Averescu mai dorise ,în 1918,** (fuga la Odessa), **să excludă fugarul de la succesiune.**

/ "Dacă în fața și auzul regelui **fiecare politician s-a încadrat în plutonul de execuție a prințului Carol**, departe de ochii și de urechile lui Ferdinand ,**fiecare și-a reluat libertatea de gîndire și de simțire. Ura împotriva lui Brătianu** era atît de mare, încît **mai toată lumea a simpatizat cu Prințul**, cu tot scandalul dezlănțuit în jurul lui, cu toată plecarea lui rușinoasă. (Ⓜp.253-254)

(vezi **fișier Etică**, nota la **Dudaia**)

/ Toată lumea era pentru Carol ! Problema înapoierii s-a pus a doua zi!
 (prezintă documente în acest sens:PN.,PT, gazetele (cu excepția "Viitorul " și "Adevarul"-sub
 influența lui Stere- Blumenfeld-Scrutator). Mai ales "**Cuvîntul**" *.
 (dă detalii,polemici de presă,culise,sforării,dilema loialității față de Rege sau Prinț,
 zvonuri,și complicarea proceselor politice,inclusiv a fuziunii P.N.+P.Ț.)

Notă : "**Cuvîntul**" întemeiat de Argetoianu.După despărțirea de Averescu,
 el îl cedase lui Titus Enacovici,devenind ziar independent.
 Ziarul a devenit un fel de "**Monitor**"al carlismului,datorită sentimentelor
 lui **Enacovici** și ale influenței lui **Nae Ionescu**.
Apoi Nae a ajuns stăpînul gazetei. Datorită acestor legături,
Argetoianu suporta doar "ponoasele",era considerat **persoana "ocultă"**
din spatele ziarului. Argetoianu/ (⊗p.262)

"Ce era mai nostim ,era că duceam ponosul unor învinuiri închipuite.
 Căci **nu eram carliști,nimeni,dela Partidul Național ! Nu era carlist nici lorga,nu eram carlist nici
 eu,și mai puțin Maniu !** A fi fost carlist ar fi însemnat să fi îndrumat o activitate pentru restabilirea
 situației dinainte de 4 ianuarie. [...] "**Manifestările lor fuseseră pur "sentimentale"**,
 nu regretau plecarea lui,nimeni nu gîndea la restaurare,în 1926.

Dar toate îl îndîrjiseră pe Brătianu care,din acel moment,a făcut totul pentru a împiedica succesiunea
 la guvernare.**De aceea l-a adus pe Averescu!** (Argetoianu (cap.XX,p.279 -288)

[LD: context martie 1926 :plecarea lui Brătianu,succesiunea,"defectiuni"în P.N.,**lorga-Maniu**]
 Vezi **fișier PNȚ**)

.... Lovitura a fost atît de cruntă,încît i-a rebuit 2 zile ca să-și revină.Nu putea pricepe.

De ce-i spusese regele că era hotărît să cheme P.N.R la putere?

De ce-l autorizase să-i comunice acest lucru lui Maniu?

De ce-l trimisese pe Stîrcea cu același mesaj la Maniu?

De ce discutase Tancred Constantinescu(PNL)cu P.N.R ?

....Încet și tîrziu s-a lamurit :**"Ne curățase Prințul Carol .[...]**Lovitura **Prințului** a schimbat fața
 lucrurilor [...] **Chestiunea Carol** a devenit din ianuarie 1926 înainte **pivotul politicii românești**"

Argetoianu /1926/1927 (VIII,p.58-74)

▣ **Boala regelui.Criza dinastică.Culise.**

Rolul lui Argetoianu,care,ieșit din angrenajul viții de partid,își asumă rolul de **intermediar**,
de purtător de tratative,cu toate personalitățile politice ,pentru **a reglementa situația dinastică** ,
 periclitată de boala și iminența morții regelui ,de chestiunea succesiunii,de pericolul unui război civil,
 sau de o lovitură militară. (Vezi pe larg **fișier Agrarism -Argetoianu**)

Argetoianu /VIII,(p.126-127)

Mihalache,însă,care se pronunțase împotriva prințului,**după fuziunea PNȚ evoluase repede spre
 Carol.** Craiova,24 ian.'27, la Congresul Cooperativelor și Băncilor Populare a spus că ,
la 4 ian.'26, s-a pus prea mare grabă și nu s-a dat soluția cea mai bună.

Iar cînd a fost vorba de **Regență,a votat contra.** "Atitudinea noastră de azi? [...]

Socotim că acest principiu [monarhia constituțională] este mai asigurat prin **revenirea prințului
 Carol** decît printr-o Regență de 13 ani ,care ,de fapt, **pune un partid politic pe tron,cu atribuții de
 Monarh**, dar fără răspunderea morală a monarhului."

Maniu,care fusese de la început **pentru Carol**, a întărit această opțiune.

Comunicat PNȚ :Comitetul de direcție al PNȚ,întrunit la 31 ian.și 1 febr.'27,cercetînd situația creată
 prin consecințele actului dela 4 ian'26, "socotește că se impune **revizuirea** pe cale legală **a actului
 dela 31 dec.'25și 4 ian'26** .În acest scop,**PNȚ** crede oportună **convocarea unui Consiliu de
 Coroană**"
 (vezi **fișier PNȚ**)

Brătianu : "Repet,**singurul om care n-a șovăit** în pragul agoniei regelui Ferdinand a fost
Brătianu.Fără dînsul,nu cred că am fi ajuns la **regență.**Dînsul a galvanizat pînă în ultimul moment
 voința regelui,dînsul i-a impus faimosul **testament** [...]"

/ Agravarea bolii lui **Ferdinand; iertarea și binecuvîntarea Papei** (apr.'27)deoarece Biserica catolică
 îl exclusese (la botezarea lui Carol ca ortodox)și moartea sa eroică,ca un sfînt,fără revoltă,ca dovadă
 a puterii credinței; ultimele luni de viață (vara /toamna '27)

(vezi pe larg **fișier Agrarism**)

Argetoianu ,VIII,(p.107-110)

[L.D.Atenție ! **culmea ipocriziei și machiavellismului lui Argetoianu !**]

"Această **luptă în jurul patului unui muribund conștient de sfîrșitul său**,

[...]constituie unul din capitolele cele mai tragice și mai dureroase ale istoriei noastre contemporane.

Mulțumesc lui Dumnezeu că n-am fost amestecat întru nimic în această acțiune îngrozitoare în care **moartea unui om a fost speculată în fața lui însuși,[...]Politica a otrăvit ultimele zile ale regelui Ferdinand cu o cruzime care l-a făcut să ispășească toate greșelile vieții lui[...]**"

(vezi **fișier Etică**)

Argetoianu /, VIII, (p.109-110)

primăvara '26- vara'27

Ferdinand era inconsolabil de defectiunea și dezertarea Prințului Carol de la datorie.

Cu ochii umezi i-ar fi spus:

< Am pierdut un fiu iubit și nu pot să-l plîng, fiindcă nu este mort . >

Regele Ferdinand începuse prin a vede în actele fiului său o enormă culpă, așa încît cei interesați putuseră să-l aducă la acea stare de paroxim care i-a dictat procedura drastică și sumară din 4 ian.'25. firea regelui era însă bună și iertătoare. Numai după cîteva luni, "**culpa**" devenise o "**ireparabilă nenorocire**" ca după îmbolnăvire, să se transforme în "**nenorocire reparabilă**".

Cu cît boala înainta, cu atît **dorința regelui de a-și revedea fiul** și de **a-i transmite coroana creștea**. * Dacă n-ar fi fost **Brătianu** și anturajul din jurul său, **Prințul Carol ar fi fost rechemat** .

* **Notă** : regele fusese instalat la castelul de vînătoare dela **Scroviște**, la 30 de km de București. Hiott făcea naveta între Scroviște și Capitală. Acolo l-a invitat ,repetat ,pe **Averescu** în audiență (1-5

Argetoianu , VIII, (p.108-110)

▣ **Averescu -Ferdinand- prințul Carol**

/ "**Marea greșală a lui Averescu**, în acel moment, a fost că **n-a știut să ia taurul de coarne**.

[...] Averescu , care nu putea suferi pe Prințul Carol, care fusese cel mai dîrz împotriva lui în Consiliul de coroană întrunit la Sinaia care se legase printr-un pact cu Brătianu pentru împiedicarea unei eventuale înapoieri a fostului moștenitor, **Averescu își schimbase cu totul atitudinea** [...] și începuse să încurajeze nădejile regelui și să favorizeze raporturile acestuia cu fiul exilat . [...] **Dacă ar fi avut curajul să aducă pe Prințul Carol** în luna mai ['27], la patul tată-său în agonie, [...] **Averescu ar fi rămas stăpînul situației și după întronarea lui Carol**.

Dar ...

(Argetoianu / VIII, p.112----)

/ **La 5 iun'27 .Brătianu** , sprijinit de **Știrbei și regina Maria**, luase în ajun toate măsurile pentru a precipita demiterea lui **Averescu**. La Scroviște, **Ferdinand** nu l-a vrut pe Prezan, și **Regina** l-a determinat să-l numească pe Știrbei. (Argetoianu , p.119-122)

"Numirea lui Știrbei era aproape o sfidare a aruncată de **puterile oculte** în obrazul tuturor.

Dacă această numire n-a fost primită mai rău de opinia publică, faptul se datorește [...] unanimei antipatii de care se bucura Guv.Averescu [...] **instinctului sănătos al românului** [...] fusese în fond o înfrîngere a lui Brătianu și o încercare de **emancipare a Coroanei**.

/Pe 6 iunie '27, **Știrbei a depus jurămîntul** , la Scroviște, la lumina lumînării, ca într-o **dramă shakesperiană**.

[LD : Extrag aici cîteva posibile note, de folosit la timpul potrivit ...]

* **Notă-**

24 -25 oct.'27, [prințul **Carol** și **Manoilescu**]

Argetoianu este chemat urgent dela Breasta, pentru șed.de guvern.

Ionel și Vintilă Brătianu, Duca, Angelescu ș.a., "cu mutre de un cot" :

Manoilescu sosise dela Paris, cu o **scrisoare a Prințului Carol**,

prin care își anunța partizanii de intenția de a reveni în țară.

Manoilescu a sărit în "politica mare", a devenit

"**purtător de cuvînt al carismului**".

"Prin greșeala lui Brătianu, **procesul lui Manoilescu s-a transformat**

în procesul lui Carol [...] Argetoianu, VIII, (p.160-164).

(vezi pe larg **fișier Corporatism**)

Argetoianu /

* **Notă -**

Excapeda Principele Regent Nicolae, cu Doletti (p.220-221)

Al doilea scandal provocat de Dinastia noastră.

După ce a "**ridicat** " pe tînăra **Dumitrescu-Tohan, alias Doletti** ,

din brațele **soțului Radu Săveanu** , **Prințul Nicolae** a plecat cu dînsa (fără să previe pe cineva) la Paris, oprindu-se prin Budapesta și Viena.

Ziarele (mai ales engleze) au dat drumul la tot felul de reportaje...
despre întâlnirea "**fraților emancipați**", deoarece **Carol** luase sub protecția
lui pe fratele **Nicolae!** (vezi **pe larg la fișier Agrarieni**)
Argetoianu / (p.224-225)

* Notă -

Șantajul PNȚ pe chestiunea Carol .

/ De la moartea lui Ionel Brătianu, întreaga politică românească a fost dominată
de "**chestia Carol**", de care cenzura nu lăsa să se mai vorbească.

Pe măsură ce național-țărăniștii s-au dumirit, au realizat că cea mai bună
cale de a ține Regența și Guvernul, este ... **șantajul cu Carol**.

Ei și-au sporit "**campania de răsturnare** "

Regența nu avea o unitate de vedere, nu lucrau împreună,
nu colaborau cu guvernul...

Prințul Nicolae, indiferent de politică, fără simpatii față de liberali,
ocupat de automobile și dame, încurcat cu Dolettina, îl voia pe Carol,
pentru a se elibera el.

Patriarhul Miron nu se preocupa decât să adune bani.

Buzdugan mai credea în misiunea de a feri țara de convulsii,
în timpul **minoratului lui Mihai**. (vezi **fișier PNȚ**)

* Notă.

Informațiile Siguranței dau ca sigură **punerea la cale a debarcării**
Prințului Carol în mijlocul mulțimii "(dă o serie de documente edificatoare)

Prințul Carol era supravegheat de serviciile speciale, la Paris.

(mișcările lui **Gatoschi**, cu pașapoartele; mișcare cu mașini și hoteluri;

Nicolae și **Costică Lupescu** pregătiri pentru București; ziaristi care îi dau țircoale;

Gatoschi la București, va lua legătură cu PNȚ în legătură cu întoarcerea în țară;

Carol și Lupeasca în Belgia la o festivitate regală, cu gândul de a se stabili în Belgia;

C.Ex.al PNȚ a hotărât apariția unui **Buletin de informații** bilingv, la Paris,

în care să prezinte chestiunea Carol. Fondurile puse la dispoziție de **Barbu Ionescu**

(escroc evreu, Leibovici, stabilit la Londra, Argetoianu îl va cunoaște în '32).

Revista va fi condusă de **Bacher** și **Cocea** (clandestin). Argetoianu, p.229-230 (Fișier **PNȚ**)

* Notă Guv.PNL., pînă la 10 apr.'27, nu a luat nici o măsură oficială.

Față de știrile tot mai îngrijorătoare din Ardeal și Paris,

/ **Argetoianu** s-a eschivat să vorbească în Consiliu,

dar apoi i-a spus lui Duca < Hai la Interne, să stăm în liniște de vorbă > ,

unde i-a prezentat p.d.v.: [...] **Pericolul Carol** nu venea dela Adunarea

dela Alba Iulia, ci dela "**voința Prințului de a-și călca angajamentele**

și de a-și cere drepturile "

Măsurile nu trebuiesc luate în țară, ci în străinătate:

" Să se **supravegheze Prințul Carol** în străinătate și **să se ia înțelegere**

cu guvernele din Franța, Belgia, Olanda, Anglia, Germania,

pentru împiedicarea oricărui zbor de pe aeroporturile acestor țări"

Vintilă a convocat un nou Consiliu...

...După 3 ședințe, Guvernul a adoptat **varianta Argetoianu**.

Argetoianu / (p.225---)-

Argetoianu:

▣ **Familia regală (p.250-252)**

* Notă : [apr.'27-'28-'40]

Regina Maria. Își schimba în fiecare zi părerea.

Într-o zi se arunca cu violență contra "mizerabilului", în altă zi îl "ridica în slăvi".

Prin aug.'28 a sugerat ca prințul să fie lăsat să vină acasă ca simplu particular;

scrisesse o lungă scrisoare Lupeascăi, să convingă pe Carol să divorțeze de Elena

și să se căsătorească cu ea (după Restaurație, Carol i-a arătat scrisoarea lui Argetoianu);

Prințul Nicolae, ajuns regent, lucra pe ascuns la întoarcerea lui frate-său.

Principesa Elisabeta era carlistă 100%, pentru că nu putea suferi pe mămă-sa și era solidară cu fratele (era în corespondență cu el, nu ascundea nimănui aceasta). Argetoianu îi câștigase prietenia, și aflase "povestea" cu o presupusă scrisoare a lui Ferdinand către Brătianu, plăsmuită la Paris ;

Principesa Mignon, ("Regina Maria " a Iugoslaviei) și

Principesa Ileana... despre ele Argetoianu nu știa în direct, dar presupunea că , sub influența fam. Știrbei, Ileana simpatiza cu toanele anticarliste ale mamei sale. ... Singura care s-a declarat pe față pentru reîntoarcerea lui Carol a fost Elisabeta, care i-a rămas credincioasă și după abdicare ('40) (p.250-252)

Argetoianu / '30

▣ **Preludiile Restaurației .**

/ **Congresul PNL** (1,2,3 mai '30) și **marea întrunire națională** (grădina societății de tir, în Izvor).

PNL începea "campania de răsturnare "

Dacă n-ar fi debarcat Prințul Carol la 6 iunie, PNL și-ar fi atins ținta.

România nu se mai aflase într-o asemenea "**carență**" la cîrma statului.

/ **Regimul regentei**, după moartea lui Buzdugan (toamna '29) și numirea lui **Sărățeanu** ("om de paie " al ardelenilor, **căsătorit cu sora lui M.Popovici**) **a redus la zero autoritatea regentei.**

Nicolae, alerga cu automobilul ca un nebun, călca și pălmuia oamenii, se prăpădea după Dolettina, și **făcea ...carlism.**

Patriarhul Miron, punea bani deoparte, își procopsea neamurile, era ținut la tăcere de Maniu (care-l avea cu ceva la mîină , de pe vremea episcopatului de Caransebeș)

Sărățeanu , pe lîngă supușenia față de Maniu, nu avea calitățile necesare, toată ziua cu păhăruțul în mîină, era ocupat cu construirea "castelului" dela Sărata.

... Cu o **Regență inexistentă**, ar fi fost nevoie de un guvern tare... dar guvernul Maniu nu era. (vezi **fișier PNT**)

" Totul se pregătea încet dar sigur , pentru întoarcerea lui Carol."

Singurul care mai rezista era **Vintilă Brătianu** (vezi **fișier PNL**) VIII, (p.276-277)

Argetoianu / 1925-1930

66.) **Nicolae Iorga, "România contemporană dela 1904 la 1930. SUPT TREI REGI,**

Istorie a unei lupte pentru un ideal moral și național." București, 1932

Cartea a III-a: **CELE DOUĂ LUMI DIN NOU FAȚĂ-N FAȚĂ**

Iorga / :aug.'32

"Hulit pe nedrept și lovit de cine a avut mai mult bine dela dînsul [Carol !] cel care a scris cu durere , în retragerea sa , aceste pagini , nu poate decît să repete și cu acest prilej

același strigăt pe care îl scotea la proclamarea lui Carol al II-lea:

Să dea Dumnezeu să fie bine! 28 august 1932." (p.462)

Iorga /

▣ **Prințul Carol II** , copilăria , adolescența (p.392- 398 și urm.)

/ **Pentru a zdrobi speranțele naționaliilor și țărăniștilor la guvernare** , pentru a asigura viitorul PNL și pentru a aservi Coroana, Brătianu a dat marea lovitură :

noua chestie a prințului Carol.

/ Cel dintîi vlăstar regal, născut pe pămînt românesc "Voinic și frumos[...]

crescut cu o libertate pe care a îngăduit-o și regele Carol , o dată așa de sever pentru sine și pentru tot ce-i era în preajmă. Poporul nu știa că aceasta e **educația engleză**, dar găsea că sămăna cu aceia pe care el însuși o dă alor săi. [...] s-au cules toate năzdrăvăniile ieșite din gura copilărească și ele au fost socotite de bun augur pentru viitor [...]

un număr de **profesori în adevăr aleși** au fost **însărcinați cu instrucția lui.[...]**

Prin Murgoci, am ajuns a cunoaște **firea spontanee** a celui menit să fie regele României.

De la dînsul am aflat că **nu sămăna cu boierașii** ce i se dădeau ca tovarăși la jocuri [...]

că **a creat o bibliotecă** românească pentru soldații corpului de gardă,

că **el însuși, care vorbește ca un român, caută**

[, deși **limba de la palatul Cotroceni era , fără excepție, cea engleză]**

cărțile acestea în limba țării sale, pe care le înțelege și le iubește.[...]

Și despre **purtarea tînarului ofițer** se spuneau numai niște lucruri care ne mișcau.

[...] **La universitate** ,unde **a ascultat** ,întovărășit tot de guvernorul militar ,generalul Petricari, din ordinul domnitorului, **cîteva cursuri de istorie ale mele**, **n-a avut prilejul de a intra în raport cu acești tineri** ,cari,[...] i-ar fi fost desigur buni tovarăși. [...] Nu crezusem bună ideea ,la care regele **Ferdinand ținea morțiș**,de a întrerupe vechea pregătire ,**prin anii de regiment la Berlin** dar [...]

Iorga /

A venit războiul [...] și a trebuit să venim în sprijinul **tînărului a cărui vorbă liberă începuse a-i face dușmani** [...] Iar mai tîrziu,cînd **cavalerismul bărbatului față de femeia pe care a iubit-o** l-a adus la anumite atitudini pe care înțelepciunea oficială e obișnuită a le sancționa.[...]

Prințul a ajuns să cunoască apoi multe țări [...]

A venit maturizat.[...]**căsătoria** cu grațioasa și cumintea fiică a regelui Greciei.[...] binecuvîntată cu **un copil drăgălaș**. [...] În special se simțeau amenințați liberalii ,în special persoana excepțională [Brătianu] [...] că **prințul e contra noii Constituții și a anumitor practici de guvernare** pe care regele Ferdinand credea că trebuie să le tolereze .

Iorga / '25

▣ **Prințul Carol , "Caraiman"**

Cînd ,în primăvara lui 1925, **Suveranul căzu așa de bolnav** încît i se numărau zilele, **Moștenitorul** nu s-a putut opri de a lua **tonul de stăpîn,în Palatul** care era să fie al lui [...] **Războiul era din acest ceas hotărît.** "

(relatează plecarea prințului la Londra; zăbovirea din motive personale "care mai bine n-ar fi fost";noua părăsire de drepturi ;Consiliul de coroană și atitudinile luate; apărarea Iorga;Votul în parlament;ș.a.)

Prințul Carol,acum Caraiman...

" **Maniu** spunea că poate pune în scris **începutul Republicii**,căci **copilul Mihai nu va domni** [...]"

Nichifor Crainic și Cesar Petrescu au avut curajul să exprime durerosul adevăr al intrării în **sclavia anonimă** ,regizată în culise,de acela care rămînea stăpîn al unei **regalități de agonie**.

Iorga."**Eu n-aveam "carlism" de vînturat și de exploatat** ci păstram sentimente de atîrția ani de zile și credința fermă că,**pentru a se întoarce și a domni** ,a domni cu strălucire,așa încît **să-i rămîie numele în istorie**,exilatului dela Paris îi trebuia numai un lucru:

să șteargă cîteva ani din viața sa și să revie la ce era cînd a părăsit țara ."

Manoilescu,arestarea,procesul,și mărturia lui Iorga. (p.392-400) (vezi la fișier **Corporatism**)

Iorga /

▣ **Regența (1927-'30) (p.407-408;414-416; 430-431;)**

Moartea și înmormîntarea lui Ferdinand (iul.'27).

Regența a fost proclamată în Parlament la 26 iul.'27.

Se răspîndise o scrisoare a lui Ferdinand,cătरे Brătianu,care "întărea blăstămul".

Patriarhul,un fost naționalist ardelean,legat prin multe amintiri de Goga.

Buzdugan,un om nesigur politicește,cu grijă de familie ,"dădea prestigiu prin trecutul său, prin felul de viață, prin cunoștințele sale juridice,prin caracterul și grija sa de demnitate unui șubred surogat de regalitate [...]"

Prințul Nicolae,doritor de viață liberă,îndrăgind doar armata,exponent al reginei,(care credea că va juca un rol,după meritele sale în război).

...După moartea lui Ionel Brătianu(nov.'27),Regența s-a aflat înaintea unei mari sarcini , în fața pasiunilor aprinse și intereselor radical opuse.

"Vicarii regali" ar fi dorit un Minister de coaliție,dar el nu s-a putut face și ...

Vintilă Brătianu a mai guvernat un an.Apoi a venit guv.Manu (nov.'28)

C.Sărățeanu (înlocuind pe Buzdugan,la moartea acestuia)

...după vehicularea multor nume (Prezan,Titulescu,Mironescu,regina Maria)

Maniu și-a impus candidatul,om devotat,cumnat lui Popovici.

"om de cea mai bună societate,bibliofil pasionat,timid pensionar,

care nu se gîndise la o asemenea situație,în care s-a găsit totdeauna foarte stîngaciu."

Numele lui a fost **aclamat de parlamentarii** care aparțineau cu totul șefului,

prin demisiile în alb.Instalarea s-a făcut imediat,cu strigătul ciudat al lui Ștefan Cicio Pop :

<Trăiască Dinastia română! >

/Regina Maria protestă în "Universul"

/Iunian denunța public pericolul înrudirii dintre regent și unii miniștri

(Popovici,cumnat; Vaida ,deși mai bătrîn ca primul,nepot prin alianță)(p.407-408;414-416; 430-431;)

Iorga /:

▣ "Carliștii " (434- 437)

Divorțul prințesei Elena de Carol ,abia la 21 iunie'28.

/ **Ideea revenirii prințului** ,agitată perseverent de ziarul "**Cuvîntul**",prin

"condeiul cel mai puternic al momentului,al profesorului **Nae Ionescu**"

(brăilean de "cumplit temperament",care grăbea lucrurile ,fără asentimentul Prințului)

/ **Tinerii ofițeri**,pentru "carlism" și"restaurare":**Gabriel Marinescu,Teodorescu**,la București .

/ **Averescu** ,care devenise "carlist",crezînd că va reveni la putere.

/ **Ofițeri superiori**,în funcție de pozițiile partidelor pe care le agreau.

/ **Maiorul Tătăranu** (atașat militar la Paris,care fără știrea minstr.Diamandy,a pregătit acțiunea) ;

gral Suțu,cu un plan la Viena,(care nu s-a aplicat ;)

/ **Prințul Nicolae**,din devotament pentru fratele mai mare,pe care îl admira din copilărie,
și-l voia reîntors.

/ **Patriarhul Miron** care spusese:<Țara nu merge pentrucă nu are cap :**Prințul** își fumează
țigările,**Sărățeanu** cercetează cărțile,**eu,un preot**,nu pot decît să încerc o împăcare. >

..... Pentru **Maniu** ,**întoarcerea Prințului** nu putea fi decît o mare piedică în calea recii ambiții [...]
ceilalți nu contau...(p. 434- 437)

Iorga / '30

▣ Restaurația

Prințul Carol sosit cu aeroplanul în noaptea de **6/7iunie'30**.

(descrie reacțiile de moment; micul **Mihai I** **imediat părăsit de regenții săi** ;

Regina Elena așteptîndu-și soarta **în palatul dela Șosea** ;

Maniu cedînd locul lui Mironescu,depășit de împrejurări ;

Iunian propunînd consacrarea în parlament ;

/ **Carol II** (8 iun.'30) ,de fapt,dorea **guvern Mihalache**,s-a izbit din prima zi de dificultățile creerii unui
guvern "național" [Prezan] pe care ar fi dorit să-l aibă

(rezistența lui Vintilă, nesinceritatea lui Maniu și l-a **reinstalat pe Maniu**.)

/ În guvern,**Iunian** și **Manoilescu** se considerau "oamenii regelui",

"Se adăugi **neapăratul conflict** între **șeful Statului** și **șeful "revoluției"**

Dacă **regele** consimțise să accepte program și metode de la iacobinii la cîrmă,el,foarte **sensibil la**
demnitatea Coroanei sale și deprins a se gîndi la **regime de autoritate,de un singur om**

-și se vedea **el însuși în acest rol decisiv** -nu putea să admită această încremenală dominatoare în
fața sa." (p.437-440) (vezi guvernarea Iorga,**fișier PND**)

Iorga/ aug.'32

▣ Demisia Iorga / gouv.Vaida (p.460-462)

/A prezentat **Suveranului** un plan ,regele ceru un Consiliu de Coroană al cărui discurs preliminar
părea un vot de încredere.Chemat ulterior pentru explicații, i s-a răspuns că ...

un guvern proaspăt , susținut de opinia publică ,ar putea face mai mult...

"Demisia mea de om cinstit ,cu simț de demnitate personală,

a fost scrisă pe biroul însuși al Suveranului."

/ "Și atunci **se petrecu ceva necunoscut în istoria Monarhiei românești**,dela vechii Domni din
Argeș și din cetatea Moldovei,peste Fanarioți,pîna azi

:**un șef de partid care nu primește oferta Suveranului** pentrucă **l-a văzut lucrînd pe căi**

neconstituționale și pentru că nici **asigurările care i se dau** că a revenit pe altă cale ,

nu-l pot satisface fără **garanții reale** și un **termen lung de experimentare** .[...]

/D.**Vaida** ,devenit "**homo regius**",în fruntea unui **minister cu alcătuire "iacobină"**,

care nu respecta nimic creat de alții,**ascultînd de "arbitrul suprem"** [Maniu]

ajuns la culmea dorințelor sale: "**a regenta România ,oricare ar fi titlul pe care-l poartă**"

(p.460-462)

Iorga/ :concluzie finală a cărții :

"Hulit pe nedrept și lovit de cine a avut mai mult bine dela dînsul [Carol]cel care a scris cu

durere ,în retragerea sa ,aceste pagini ,nu poate decît să repete și cu acest prilej **același strigăt** pe
care îl scotea la proclamarea lui Carol al II-lea:**Să dea Dumnezeu să fie bine!**

28 august 1932."

Iorga / 1914- aug.'32

67) N.Iorga, DOI ANI DE RESTAURAȚIE.

Ce a fost Ce am vrut Ce am putut

Vălenii de Munte,iunie 1932

[LD:carte scrisă cu năduf,după debarcarea dela guvern (aug.'32)
 voi intercala la fișele precedente,eventualele lucruri deosebite.]

 Iorga/ '30

▣ **Restaurație**

/ La Restaurație,inițial el a crezut că Prințul Carol ar trebui să intre în Regență.
 Guvernul nu opune rezistență.Nici Averescu.Doar liberalii atitudine hotărît împotriva.
 Partizanii vechi ai Prințului vor hotărî :**Manoilescu,Nae Ionescu,Cornescu,gral.Racoviță.**
 În parlament, "formele" le face **Iunian**.
 /Înfățișarea viguroasă a regelui,cuvîntarea lui sinceră ,plină de poezie,hrănită la izvoarele literaturii
 noastre,aluzia la intelectualii pe care intenționează să se sprijine...impresie bună.
 /La prima audiență,(8 iun.'30)regele i-a mărturisit intenția :
guvern de concentrare,condus de cineva care să nu fie șef de partid.
 Iorga i-a propus pe Prezan ;La 10 iunie,nu mai este vorba de asta,ci de... **confirmarea lui Maniu!**
Cel care nu invitase pe prințul exilat,care-l întâmpinase cu toate rezervele,
putînd merge pînă la arestare,e din nou stăpîn pe situație. (p.1-12) (vezi fișier PNT)
 Iorga/ (p.17-19)
 /**Prințul Carol** se gîndise la **Argetoianu,jucînd rolul lui Mussolini** (pe care îl vizitase),
 iar **Argetoianu dorind un rol în conformitate cu temperamentul său**
 / " În <Cuvîntul> ,condus cu o puternică dialectică și o îndrăcită vervă de **filozoful Nae Ionescu,**
 un revoluționar mistic,se continuă propaganda pentru **dreptul de <stăpîn> al Regelui"**
 iar în ziarul "**Epoca**" "de mult **reprezentantul opoziției față de regimul partidelor,**
 în fața cărora ridică umbra cruntă a lui **Vlad Ţepeș**,mort ca să nu mai poată învia niciodată."
 Iorga / '30

68) **Armand Călinescu**, "Însemnări politice",**1916-1939,Humanitas,1990**

(prefața și îngrijire Al.Gh.Savu)

[L.D voi intercala portrete politice,elemente de doctrină,date f.importante ,pentru fișierele
 problematice,sub formă de comentariu sau Notă.]

* **Notă** ,31 dec.'25-----

Maniu și **Mihalache** ar fi hotărît să aibă **poziție similară**,insistînd pe lîngă Ferdinand
 să mai încerce împăcarea .**Ferdinand: <Este o creangă putredă în dinastie**
 pe care **trebuie să o tai pentru a salva Coroana.>**
 În consiliu de coroană,**Mihalache** a produs o bună impresie,**a votat pentru înlăturare,**
 a fost **felicitat de Duca** , Regele îi transmite prin Știrbei:
 <Spune-i lui **Mihalache** că **a adus un mare serviciu coroanei și țării.** > Călinescu/ (p.53-55)

- ▣ **Carol : oamenii dictaturii !**
- ▣ **Rotativa**
- ▣ **Guv.Goga + Călinescu**
- ▣ **Preludiile și prepararea dictaturii regale**
- ▣ **Lovitura de stat : 10 febr.'38**
- ▣ **Călinescu - Carol**

Călinescu /

PN Ţ și prințul Carol

* **Notă.**[ian.-febr.'27]-

/Actul dela 4 ian.'25 domină preocupările politice,în consfătuirii tainice.
 Averescanii și liberalii își reînoiesc p.d.v.,prin șefii lor.
Mihalache,fără a-și consulta colaboratorii,la o **întînire la Craiova**,
 explică "rezervele" avute privind soluția,**afirmă necesitatea aducerii Prințului** ,
 decît o regență de 13 ani. **Lupu nu aprobă atitudinea lui Mihalache.**
Davilla și Popovici (vizitaseră pe Carol la Paris) spun că **și Palatul ar fi pentru ;**
Argetoianu îi spune lui Călinescu că **PNT face o mare greșală ;**
Vint. Brătianu îi spune că ceea ce face **PNT este<o crimă și o idioție și aveți să vă rupeți gîtul >**
 În parlament,**PNTcere rediscutarea** , înregistrează un eșec.
 / **Madgearu și Davilla pleacă la Paris,discută cu prințul.**
 La întoarcere ,Davilla nu mai este entuziasmat pentru Carol (p.62-64)

Călinescu/: **Ferdinand**

* Notă [20 iul-sept.'27]-

Regele Ferdinand încetează din viață, la Sinaia, la 20 iul.'27 În mormântat la Curtea de Argeș.

Regele Mihai și Regenta se prezintă în parlament și **depun jurământul**.

/ **PNT** se întrunește în ședință specială, pentru a-și fixa atitudinea. Se confruntă 2 p.d.v.:

a) **Mihalache și Lunian** -împotriva regentei, să nu o recunoaștem, să încercăm **să aducem pe Carol pe tron**.

b) **Stere** -urcarea pe tron a **regelui Mihai**, inevitabilă.

Maniu **înclină spre Stere**, se hotărăște o **Declarație** în Cameră ,fără a pomeni regenta, dar care să ceară înlăturarea guvernului și alegeri libere.

/ [aug.-sept'27] **Madgearu** este trimis la Paris, are explicații cu Carol, care declară că va respecta Constituția, că nu dorește dictatură, că va governa prin partide.

Madgearu îi cere **despărțirea de Lupeasca**.

Carol i-ar fi răspuns că legătura aceasta nu a avut nici o influență asupra renunțării sale la tron, că **se va despărți de ea când va crede el** ,și nu ca un rezultat al injoncțiilor din țară:

<Eu nu voesc să fiu un rege umilit .> (p.70-71)

Călinescu /

* Notă Prințul -Lupeasca- principesa Elena -

/ [6-8 mai 1928] **Adunarea PNT dela Alba Iulia**.

De la Londra ,vine știrea că prințul **Carol**, a încercat să vină în țară, cu avioane închiriate, din Londra. Tentativa a eșuat lamentabil.

"Faptul că era însoțit de dna Lupescu [!!!]i-a înstrăinat ultimele simpatii."

PNT nu știa nimic de asta. **Mihalache era la curent** și agreiase planul,

dar **s-a supărat pentru că era cu jidoavca**.

[21 iunie 1928] **Divorțul principesei-mamă Elena a României cu Carol Caraiman**

, prin **anularea actului de căsătorie** (Atena, 10 martie 1921).

Avocatul lui Carol a spus că prințul se opune divorțului, că a chemat-o deseori pe principesă să-l urmeze la Paris. (p.83-84)-

Călinescu /

* Notă Restaurația

/ 7 iunie 1930. La **Madgearu** acasă: Ghelmegeanu, Mantu etc. și Blumenfeld.

"Madgearu, vădit abătut, povestește cele întâmplate. **Guvernul nu a știut de venirea Prințului.**"

Trimiterea unor ofițeri la poștă și prefectura poliției , din ordinul prințului, **a surprins pe miniștri**.

Întrebați, **Vaida și Angelscu au dat din umeri**. (ministr. și subsecret. de stat la Interne)

Evident , **prințul trece peste capul guvernului**.

În guvern, conflictul este pe tema : **prințul** să fie **regent** sau **rege?**

... **Dar prințul i-a comunicat lui Maniu că vrea să-și ocupe tronul !**

/ **Madgearu** (afirmând că nu va intra în guvern): <Frumos pentru debut [...] **Am jurat credință regelui Mihai** .Fac parte dintr-un neam de comercianți [...] de modă veche, care își țin cuvântul dat. >

/Seara, la președinție [gouv.] **Mihalache**, obosit, îi spune că **Maniu nu vrea să păstreze guvenul**, și că formula va fi trecerea pe seama unui **alt guvern (Guv.Mironescu)**.

Se pregătesc decretul pentru a doua zi. (p.87-89)

Călinescu /:

* Notă Principesa Elena

/ oct.-nov.'32, guv. Maniu. **Mihalache** (ministr, Interne) îl cheamă : **problemă gravă !**

M.S.Elena vrea să vie în țară (prima oară după restaurație, când se stabilise în Italia).

Regele: se opune. **Titulescu** :consideră că chestiunea trebuie lichidată, guvernul să se împotrivescă.

Maniu : **trebuie lăsată**, să se trateze cu ea;

Mihalache: să fie întâmpinată la Jimbolia, convinsă să se întoarcă ;

Caius Brediceanu (în Italia), prințul Paul , regele Alexandru :nu reușesc să o convingă să renunțe.

/ Se hotărăște să fie lăsată. **Titulescu** comunică regelui că este o chestiune a guvernului,

care o va rezolva. **Principesa** sosește la Jimbolia, vagonul este atașat și dirijat... spre Mogoșoaia.

/ **Maniu** vorbește cu principesa:

1. Ea nu are **oameni** mai **favorabili** ca **Maniu, Titulescu și Mihalache**; să-i asculte ! ;

2. Ca prințesă "română" trebuie **să se supună regelui**, capul fam. regale;

3. **Dacă** se socotește "**prințesă străină**", guv. nu o poate lăsa să stea în țară.

/ **Pincipesa** ,pune **condiții**,în legătură cu **drepturile ei** la copilul Mihai,la pensie,la casa dela Șosea;
/ **Mihalache**:situația dramatică,încurcată;**gouv.se vede silit s-o expulzeze**,

iar **Lupeasca rămîne în țară**

/1 nov.'32 se încheie un **Acord-Convenție** cu principesa:

1.Dreptul de a sta 6 luni pe an în țară,cu consimțămîntul regelui și guv.

2.MSElena va primi vizita voievodului Mihai,după împrejurări;

3.D acă nu în țară,Mihai va putea sta 2 luni pe an,în Elveția,cu mama sa.

4.Lista civilă,fixată la 7 milioane,

5.MSElena a primit 8 mil.pentru palatul dela Mamaia.

6.MSElena,va contribui la cheltuelile palatului Kiseleff,niumai dacă îl folosește

semnat Maniu și MSRegele . Titulescu,de acord....2 nov.'32,**MSElena pleacă...**(p.109-112)

Călinescu /

* **Notă . Maniu - Vaida -Mihalache-Carol.**

[dec.'32-ian.'33] calendar ,culise,diferende:-pe problema **demiterii Gabriel Marinescu și Puiu Dumitrescu** care au dus la **demisia Maniu-Mihalache și formarea cabinet Vaida .**

(Vezi **fișier PNTJ**)

/ Călinescu/ :guv Vaida / guv. Duca (1933) (Vezi **fișier PNTJ și PNL**) (p.120-131)

Călinescu

▣ **Carol : oamenii dictaturii !**

[5 febr.'34] **Vaida** s-a întîlnit cu **Argetoianu** ,căruiua i-a spus că e nevoie de o "**mină forte**".

(în timpul guvernării lorga,**regele a recomandat lui Argetoianu să se apropie de Vaida**, că are "idei interesante" care i-ar place!)

[27 febr.'34] **Mihalache** în **audiență la rege** îi spune:<Se vorbește că **M.V.s-ar gîndi la dictatură.**>

Regele îl contrazice,că vrea guvernare prin partide,dar cu randament. (p.212-213)

[19 mart.'34] **Mironescu** spune lui Călinescu că , în audiență la rege,acesta i-a spus că

are **altă "formulă" ,că nu mai merge cu partidele.**

Lupu spune lui Călinescu că,**în audiența la rege**, i-a reproșat că ,**în 4 ani** de la restaurație,

a schimbat **11 guverne**,și a declanșat **3 alegeri generale**;că a "difuzat" partidele;

și că **o dictatură ar fi fatală.** (p.216)

[30 mart.'34] **Xeni** îi povestește că **regele** l-a întrebat despre **programul G.de F.** și

a enumerat aprobativ cîteva puncte: **desființarea partidelor,desființarea parlamentului,**

spiritul organizator al lui **Codreanu.**" Xeni a plecat alarmat" .

[5 apr.'34] la palat,masă în cinstea lui Petain.**Regele** spune acestuia că este pentru

un guvern al "bunului Cezar". Titulescu consternat. (p.217)

[26 febr.'35] Blumenfeld spune că **Tătărescu** nu se gîndește la modificarea Constituției ,deși **regele** i-

ar fi spus:<**Toți vorbesc de modificarea Constituției,de ce nu am face-o împreună?** > (p.248)

[2 mart.'35] **Tătărescu** spune lui Titulescu că **regele i-a sugerat o modificare de constituție**,dar el nu a primit.

[18-19 mai'35] **Titulescu** (prin Blumenfeld) trnsmite lui Mihalache că ar vrea să se înțeleagă privind

modificarea constituției, pe cale normală,în toamnă. **Titulescu** (prin Ralea)recomandă ca **PNTJ** să nu se împotrivescă modificării constituției ,pe care o intenționează Tătărescu. (p. 254)

[24 sept.'35] **Sîngeorgiu** (informatorul regelui,dar și a lui Călinescu?)spune lui Călinescu că

Regele i-ar fi spus: <La urma urmei ,**eu pot merge și cu constituția aceasta,dar Dudaia,nu!** >

[7 nov.'35] **Regele** din ce în ce mai supărat pe Titulescu,care vrea să dicteze în toate...

Ar vrea pe **Vaida-Goga-Argetoianu**,spre a întări o "**a treia forță**" și

a ieși din jocul celor două partide și a scorbî pe Titulescu.

Călinescu/:

* **Notă. Carol -Lupeasca**

[23 ian.'36] **Vaida** i-a transmis printr-un amic: <Eu m-am fixat! **Dela rex nu se poate obține nimic.**

E pus să facă o trăsnaie.[...] noi ne pierdem vremea [...] iar între timp ni se joacă destinele țării.[...]

M-am convins că **politica e condusă de dna L, care face și desface ministerele.**

La timp,ea va ști să fie și rasistă. **Regele e bolnav de insuficiență cerebrală cronică,**

acesta e **diagnosticul meu de medic.** > (p. 286)-----

Călinescu /:

* **Notă .Tătărescu și Călinescu -oamenii regelui în PNL și PNTJ-**

Ian.'36 .**Mihalache** redactează o scrisoare către rege , nu o trimite,dar transmite **mesajul prin regina Elisabeta** : < **PNȚ** este pe punctul să-și schimbe radical atitudinea sa. În cazul cel mai favorabil,**va triumfa tactica lui Maniu,dar poate să fie și mai mult.**[...] dacă regele a înțeles că după audiența mea [...] eu trebuia să mă închin și la icoanele la care s-a închinat Duca,ei bine,să știe MS că **eu voi prefera să stau 10 ani înaintea porții din față, dar la cea din dos nu mă duc!** > (p.286-287)

20 martie'36. **Franasovici** sugerează regelui ideea de a vorbi cu "**tinerii**"din **PNȚ**. Regele f.favorabil,să fie chemați !

Inculeț transmite dela rege: < **Voi vedea pe Călinescu și Madgearu** >

Cu autorizarea lui Mihalache, **Călinescu** va face cerere de audiență. (p.294-295)

25 mai '36. **Călinescu** în primă audiență la **rege** (p.303-304) După audiență,a circulat "**legenda**" că ar fi destinat să joace rolul lui **Tătărescu de la liberali**.

"**Caracteristic pentru lipsa de seriozitate cu care sînt judecate destinele politice la noi**"

/ **Călinescu - Carol II** .Etapetele apropierei , culisele,episoadele , machiavelismele care vor duce la **trecerea lui Călinescu de partea lui Carol** (toamna '36 -anul 1937) (vezi **fișier PNȚ**)

Călinescu /

* **Notă** Prințul Nicolae

(9 apr.'37)Prințul cere **recunoașterea căsătoriei cu dna Doletti**. **Consiliul de Coroană** cu șefii de partide (nu și de guvern,penru a evita pe Maniu):Averescu,Prezan,Iorga,Vaida,Dinu și Gheorghe Brătianu,Mihalache, Iunian,Goga,Argetoianu și Filipescu .**Tătărescu** prezintă un raport și cere aplicarea art.13 din Statutul casei regale:**decăderea din drepturile și prerogativele unui membru al familiei regale**. **Toți sunt de acord**.,exceptînd G de f ,care protestează că nu a fost consultată .(p.344)-

Călinescu /:

▣ **Rotativa** : Culisele politice , oct.-nov.'37

Rex,Începe **preconsultările și schimbarea guvernului**.

/ 13 oct.: **Mihalache la rex**. **Rex** întreabă pe Mihalache dacă acceptă guv.cu Vaida.

Mihalache înțelege că regele vrea "guv.personal".E supărat că l-a tratat ca pe Argetoianu.

/ 25 oct.: **Mironescu la rex**.Formula Vaida-Mihalache .**Rex**: < l-am spus lui Mihalache să se înțeleagă ,dar nu vrea.De aceea **trebuie să mă gîndesc la altă formulă.**>

/ **Iunian la rex**. Formula guv.de alegeri.**Rex** : < Da,dar acum **pot alege** pe șeful de guvern care-mi place,după alegeri va fi mai greu.>

/ **Goga la rex**. Amenință cu demonstrații dacă este adus PNȚ. **Rex**:este impresionat ...

(**Tătărescu** analizează la club PNL ,4 ani de guvernare;

Mihalache,neabil,declarații violente ;

D.Brătianu vorbește cu Călinescu:ar fi dorit să treacă în opoziție dar...

dacă regele ,"care este complet în apele luiTătărescu"...îi vor chema...

Inculeț spune lui Călinescu că **Maniu** a încercat o apropiere de Palat...)

/ 12,13 nov.**Mihalache de 2 ori la rex**.Mihalache schițează programul de guvernare

Rex: îl întrerupe ,spunîndu-i că așa vede lucrurile și **Mironescu** ,și **Vaida**...

<Ascultă Mihalache,să nu-mi spui de la început nu.**În politică nu merge cu nu!**

Să te gîndești 24 de ore și să-mi spui dacă poți realiza o **colaborare cu Vaida**.>

(**Mihalache** întrunește,întîi Biroul,care respinge colborarea;a doua oară , în Deleg.Perm, "Centriștii " (Călinescu et &)cer reîntregirea cu Vaida...

Tătărescu demisionează ...**Mihalache** depune mandatul...

/ 14 nov.**Rex** : numește pe **Tătărescu** ,pentru guv.de "**concentrare**". (p.354-359)

(**Iunian** -respinge; **Gh.Brătianu** -nu cad de acord ;

Vaida -nu,vrea cu "centriștii" ;**Tătărescu** -reconstitue guv.liberal...

Acord de guvern cu **Iorga** (Sisești la Domenii,Topa subsecretar la Muncă);

Cartel electoral cu **Vaida** (35 deputați , 15 senatori)

Atenție LD ! Călinescu va face campania electorală și alegerile încă cu...PNȚ .

În guvern,ca **om al regelui**;legături cu **Vaida** (cu speranța că va reface PNȚ,cu excluderea lui Maniu!)

Călinescu /

▣ **Guv.Goga - Călinescu . 23 dec.'37**

23 dec.'37 **Călinescu** transmite prin Condeescu (mareșalul Palatului) **devotamentul său față de Rex. Urdăreanu îl cheamă urgent la Palat ,îi cere cuvîntul de onoare pentru "discrețiune"**, afirmîndu-i că **PNȚ nu va fi chemat la guvern cît va fi regele și s-a hotărît formarea gov.Goga .**
(vezi fișier PNA-Goga)

25 dec.'37. Lungă întrevedere **Goga-Călinescu :Rex** l-a chemat ieri pe **Tătărescu** și i-a spus că va trebui **să se retragă** (încercarea de a forma "prima" variantă nu a reușit) ;

Gavrilă Marinescu va rămîne la Poliție ;

28 dec.'37. **Se constituie guvernul.Rex** îi spune lui **Călinescu** : **< Îți mulțumesc ce ai făcut pentru mine .>** (p.362 - 364) .(calendar,episoade,culise ,sit.f.confuză și tensionată)

(vezi fișier PNA)

Călinescu /

▣ **Preludiile și prepararea dictaturii regale**

[LD: fără îndoială, planul lui Călinescu a fost pus în aplicare , pas cu pas.

Călinescu poate fi considerat, de aceea, "creierul" regimului instaurat]

/ 10 ian.'38. **Călinescu** (Interne) - **Urdăreanu**,căruiia îi **prezintă situația guvernului :**

1.Goga nu are partid ; 2.nu au concepții,improvizează; 3.divergențe între Goga și Cuza;

4.Gigurtu ține cu Garda .5.prin concentrarea **PNL și PNȚ** se slăbește poziția noastră;

"Spun că trebuie atenție la Vaida și întregirea PNȚ cu noi."

/ 18 ian.'38.Călinescu (Interne) lui Urdăreanu : **primirea lui Maniu** ar fi catastrofală pentru "noi" ;

primirea lui Codreanu,condiționată de liniștire și rupere de Maniu;

trebuie realizată **reunirea cu Vaida.**

/ Se publică **decretul modificării legii electorale** și **decretul dizolvării Parlamentului :**

mare efect ! opoziția- cu excepția lui Maniu- suportă !

/ 25 ian'38 .Călinescu(Interne) la rex:**Plan electoral** (vezi cartea.p.368-370)

/ **31 ian.'38. Călinescu** (Interne) **audiență lungă la Rex :**

"Am riscat cariera,risc și viața.O fac pentru rege și țară.[...]"

I.Declinul partidelor : a)Criza liberală : nici o armonie;suspectări reciproce;

b) Criza PNȚ: demoralizare, nemulțumire;

c) Nemulțumiri la PNC.

"Toate **partidele** au pierdut din dinamismul lor.Nu mai pot fi factori de stăpînire a situațiilor,cu atît mai puțin la redresarea țării.Sînt adevărate asociații de speculare a beneficiilor puterii, iar **puterea ,în ultimă analiză, o acordă tot suveranul.[...]**

Singura forță populară și dinamică este Garda de Fier. Dar aceasta are un caracter revoluționar.Triumful ei ar fi o catastrofă pentru stat. " (p.372-373)

II. Anarhia electoratului

III.Țara e bolnavă.

IV.Rolul de arbitru al suveranului.

V.Soluția :

/ **Schimbarea Constituției**,cu păstrarea drepturilor individuale și regim parlamentar .

Modificări : **1.Guvern restrîns**,cu competență generală și de control.

(sistem german antebelic). **Depinde numai de Suveran**,nu de parlament.

Parlamentul îl poate controla, îl poate acuza,dar nu schimba.

2.Prefecturi mari,cu mijloace și competență largă.

Consilii alese, **primari numiți.**

3.Parlament restrîns.250 membri.**Scrutin uninominal.**

Individualizînd candidații ,se schimbă caracterul luptei.

Senat corporatist și numit. Parlamentul votează legi și controlează.

VI. Metoda

/ **"Punerea în vacanță a partidelor.**E o atmosferă propice pentru a înlesni viitoare regrupări

pe baze noi.Prin dispersarea forțelor politice ,

singurul element care răsare și se impune e Coroana.

Cînd partidele au încercat să întunece Coroana ,

cea mai bună replică e aceasta [...]

/ **Otcroierea unei noi constituții** .Bine schițată,în taină.Pusă la punct.

/ Apoi,**un guvern sub o personalitate de prestigiu.[Patriarhul !]**

/ **Plebiscitarea constituției și alegeri pe baze noi** ,repede.

S-ar crea **o nouă atmosferă ,de reală înnoire,pe care ar face-o regele ,**

în momentul cînd partidele ajunseseră incapabile și forțele revoluționare primejdioase."

/ 7 febr.'38 . **A doua audiență lungă la Rex :**

/discută dacă **e bine să se facă alegeri** ?(dacă Curtea de casație anulează decretul);

/discută despre **necesitatea schimbării Constituției**;
/ discută despre formarea unui **guvern în afara partidelor**;

Discuție cu Urdăreanu Planul :

un **guvern sub prezidenția patriarhului**, cu **toți foștii prim-miniștrii** fără portofolii, cu Micescu (Externe), Antonescu (Armată) și Călinescu (Interne), cu Ghelmegeanu, Potîrcă, Inculeț, Cancicov etc etc...

- b) Un **Consiliu de Coroană** ,
- c) Proclamația Regelui
- d) Partidele în vacanță.

Călinescu /

▣ **Lovitura de stat : 10 febr.'38**

/ 9 febr.'38. Chemat urgent de **Urdăreanu**, la **palat**, **introdus pe ușa din spate la Rege**.

Rex cu **Tătărescu**. Tătărescu: < Regret că nu am avut un om ca Armand Călinescu ca colaborator . Aș fi fost fericit . > .

Rex : < Pe dta mă sprijin în **comitetul de patronaj**, iar pe Călinescu mă bizui **la guvern**>)

/ **Consfătuirea în jurul unei mese** :

Rex în cap , **Tătărescu** la dreapta, **Călinescu** la stînga, **Urdăreanu** alături.

/ **"Examinăm problema loviturii de stat** .

Guvern compus din **comitetul de patronaj** (foști- prim-miniștri) cu **Patriarhul președinte**, apoi **titulari** "

(Călinescu la Interne, Micescu, general Antonescu și Victor Iamandi, Cancicov, Savu, Cămărășescu, Nițescu...)

Proclamația regelui;

Starea de asediu;

Dizolvarea partidelor;

/ **10 febr.'38**. **Goga** chemat în audiență. **Rex** îi spune că trebuie să amîneze alegerile .

Goga își **dă demisia**. Sunt convocați foștii prim-miniștrii.

Seara, se formează guvernul condus de patriarh.

La 1 noaptea , **Consiliu** , sub președinția regelui.

Proclamație; ofițeri ca prefecti; etc..

(p.376-377)

Călinescu /

*** Notă Dizolvarea Partidelor.**

6 martie'38. **Călinescu** :starea de spirit;

Iorga :**dizolvarea cuiburilor**, descinderea;

Rex: ziarul guvernului "**România**", **măsuri drastice contra presei** ;

Călinescu :**desființarea partidelor și crearea organiz.profesionale**;

Mironescu :partidele au avut scăderi, dar nu sunt organizații de răufăcători!

<Nu se pot dizolva .Sistem de încalzare.>

Iorga :dacă nu sunt în acord cu spiritul constituției, **< vor fi dizolvate>** (p.383)

Călinescu /

▣ **Călinescu - Carol**

[23 ian.'39] Garda de Fier ;Procesul lui Codreanu ; (vezi **fișier G.de f**)

/ **Audiență la rege**. **Regele** îi spune că are **toată încrederea în el**, să ia **președinția Guvernului**;

că personal, ar fi ușurat de sarcina asumată ; că patriarhul este uzat ;

dar pe moment...preferă să-i dea vicepreședinția

(pentru a menaja pe cei bătrîni și pentru a nu acumula el toate urile.)

30 ian.'39.

/ **Audiență la rege**. Se vorbește de o **schimbare de regim**, **de apropierea de Germania**.

El argumentează regelui de ce **nu trebuie** :

A.Pe plan extern

a) pentru mine ,orice abnegare aici aduce **război general** ;

b) orice război general ,indiferent fazele, aduce **triumful anglo-francez** ;

c) dacă s-ar întîmpla altfel, **să așteptăm ceasul ultim, să nu ne precipităm**;

B. Pe plan intern

"Am creat ceva.Am îngenunchiat Garda .

Am demoralizat spiritul de partid și am schițat o formulă nouă."

Personal : "M-am identificat cu regimul.I-am sacrificat tot:curajos.
M.V.mi-a spus că am acumulat uri.Se poate.Am însă și satisfacție [...]

Sînt gata să plec dacă M.V. crede că trebuie să dea o satisfacție Germaniei [...]"

[LD: atenție ! Ultima însemnare pînă la asasinare :20 sept.'39]

Armand Călinescu / 1926-1939

69.) Grigore Gafencu , "Jurnal", iunie 1940 -iul.1942

Ed.îngrijită de I.Ardeleanu și V.Arimia. Editura Globus,București

[LD.pentru a putea deosebi memoriile lui Gafencu,
pe cele din "Jurnal" le voi consemna "Gafencu 2"]

**L.D :nimic despre Dictatul dela Viena;nimic despre abdicarea lui Carol;
Nimic despre sit internă...cîteva rapoarte ,apoi anul 1941]**

Gafencu 2 /

* **Notă .Demisia lui Gafencu de la Externe :orientarea spreGermania -**

/ La 1 iunie '40 ,Tătărescu a intrat în biroul lui dela Externe și l-a înștiințat că **regele i-a primit demisia**. La 3 iunie,a predat ministerul lui **Gigurtu**.

Regele i-a propus o "misiune specială" la Moscova. (p.18 -și urm.) (vezi **fișier Politică externă**)
"Șederea mea mai departe la M.Af.Str. era cu neputință[...] îngrijorați de prăbușirea frontului anglo-francez ,**Tătărescu și Urdăreanu** îmi ceruseră **să modific politica mea de deplină neatîrnare** și să caut ,față de amenințările sovietice,**un sprijin la Berlin.**" -----

Gafencu 2 /

▣ **Orientarea spre Germania -Tătărescu , Gigurtu**

▣ **Partidul Națiunii - regim totalitar .**

La 28 iun.'40 , "După **înlocuirea lui Litvinov cu Molotov**,și mai ales după **încheierea acordului Molotov-Ribbentrop**[23 aug.'39] ,**Rusia nu ne-a mai dat nici un semn de înțelegere**. (p.23)

/Așezarea lui **Gigurtu la Externe a fost o greșală**, deoarece **nu ne-a cîștigat sprijinul Germaniei**.

"S-a ridicat **în fața nemților drapelul alb la palatul Sturdza**.

Și pentruca nimeni să nu se îndoiască de înțelesul acestei **capitulări grăbite și inoportune**, **s-a alcătuit Partidul Națiunii** ,nu pentru a strînge toți bărbații de seamă ai Neamului , ci pentru **pentru a da o formă totalitară acțiunii noastre interne și externe**." (p.24)

/Faptul că guv nu a îndrăznit să-l numescă la [**pe Gafencu**] (**ca să nu supere pe nemți!**), **nici să-l trimită în misiune la Moscova** (cum acceptase!),

a făcut **să nu mai existe nici o contrapondere în Orient**.

/ **În timpul crizei,a Consil.de Coroană**, cînd au fost chemați atîția, **el nu a fost consultat, nu l-au chemat**. (p.25)

Gafencu /

▣ **Cedarea Basarabiei și nord-Bucovina.Evacurea.**

▣ **Degringolada internă.Guvern Gigurtu**

29-30 iun.'40.

3-4 iul.'40. **Zvonuri** despre schimbarea guvernului. Garnitură de **FRN** sau de **PN ?**

Opinia publică(stradă,cluburi,parlament) răspunde categoric : **NU!**

Armata (demoralizată ,zdruncinată,de retragerea fără luptă):**conducere nouă !**

(**Antonescu** ar fi expus regelui acest p.d.v.)

/ **Ziarele cer "guvern național", cu vechile cadre,care "să acopere Coroana"**

Regele șovăie.

Parlamentul se întrunește pentru **un moment de reculegere**,

ședința se suspendă **în semn de doliu**.

Gafencu citește **notele telegrafice** sovieto-române (observații critice) (p.29-31)
(fișier **Polit.externă**)

5 iul.'40.Se aștepta guvern "național",și se anunță **guvern Gigurtu !**

Singurul cu experiență,**Manoilescu** .

Se spune că **regele ar fi vrut ...tineri gardiști și cuziști**, jalnică experiență

/ **O delegație** de bătrîni bărbați politici,în frunte cu **Maniu și Brătianu**,

a fost **primită de rege**, între constituirea și depunerea jurământului de către guv. Gigurtu. (care au prezentat situația tot mai gravă a țării.)

/ **"Suveranul s-a plîns** că oamenii politici din vechile partide nu l-au ajutat niciodată .

- **Maniu** < Am fost totdeauna **gata să ajutăm ,pe căi legale** , și suntem **gata să o facem și acum**> -a răspuns Maniu.

- **Regele** : < **Acum e prea târziu** > a declarat regele.< **Am făcut apel la tineret care e cu mine.**>

Maniu : < **Vă înșelați ,Sire,tineretul nu este cu Majestatea Voastră.**

Tineretul e cu țara întregă și cu noi.> (p.31-32) (Cf.relatării imediate a lui Madgearu) 12 august,'40. Gafencu la Moscova.

L.D :nimic despre Dictatul dela Viena;nimic despre abdicarea lui Carol;

Nimic despre sit internă...cîteva rapoarte ,apoi anul 1941.

Gafencu / iun.-iul.'40

70 .) **Nichifor Crainic**, "Zile albe,zile negre",**Memorii (I),Ed."Gîndirea"**,

Bucur.,1991,ed.Nedic Lemnaru

Crainic /'26-'27

* Notă. "Cuvîntul", "Crai Nou"

Carlismul Nae Ionescu Nichfor Crainic.-----

/Actul dela 4 ian.'26 răsuna în sentimentul public "**ca o lovitură dată viitorului nostru**"

Ca un colaborator modest ce-i era lui **Carol** (la Fundație și activit culturale, ca recunoștință pentru ajutorul dat "**Gîndirii**"),a luat contact cu gral **N.Condeescu** (șeful casei militare a prințului),care **i-a pus la dispoziție toate datele**,

și toată noaptea au pregătit un **număr special al "Cuvîntului"** ,închinat celui **sacrificat.**

"Cuvîntul" a fost cel dintîi ziar,aproape singurul,care a luat **această răspicată atitudine** , definită apoi sub numele de "**carlism**" .

/ "Am continuat ,firește,în săptămînile următoare,**făcînd din cel sacrificat**

exponentul decapitat al generației tinere.

Au încetat cînd guvernul a amenințat cu suprimarea ziarului.

El,**Crainic**,a devenit obiect de observație pentru Siguranță

(dar unii din colegii lor , "carliști" ,îl preveneau !) .

/ Dezgustat de **arivismul lui Nae Ionescu** ,după o vizită la **Paris făcută Prințului**,

a înființat [toamna 1927] un nou ziar "**Crai nou**" (**naționalist și carlist**) ,

cu concursul greu acordat ,al lui **Manoilescu**.Cu o săptămîină înaintea apariției,

Manoilescu a plecat la Paris,lăsîndu-l pe el în "**bătaia puștii** " **ministrului de Interne I.G.Duca.**

(a avut o lungă convorbire nocturnă ,la Fundații,cu Duca,

care i-a spus că **M.M.va fi arestat**,dar cu el s-a purtat apreciativ)

La întoarcere,**Manoilescu a fost arestat din tren**.El a fost la Duca să pledeze pentru

eliberare,dar **Duca i-a spus că Brătianu ordonase arestarea.**

* Notă "Cuvîntul"

Proprietatea lui Titus Enacovici.Axul principal al redacției,**Pamfil Șeicaru.**

Mai era și **Cezar Petrescu** (care scotea și "Gîndirea") .

Cînd Crainic a intrat în guv.Averescu (1926/27),l-a adus pe **Nae Ionescu** să-i preia rubrica.

Nae ar fi cucerit simpatia lui Enacovici,**Șeicaru a fost silit să plece** ,apoi nu l-a mai reprimis nici pe Crainic cînd a ieșit dela guvern,iar după moartea lui Enacovici ...

Nae Ionescu a devenit **proprietarul "Cuvîntului"** . (vezi fișier **Cultură**)-----

Crainic /

* Notă . Restaurația.

iun. 1930. Situația era coaptă pentru întronarea noului rege.

/ "**Iuliu Maniu** [...] a avut un merit : a stat pasiv în fața evenimentelor de frica permanentă a răspunderilor. [...]

/ **Prințul Carol** a sosit într-o țară unde **lumea politică părea moartă** în acel moment.

Coborînd din avion,**putea să se urce direct pe Tron și să-și pună singur coroana pe cap.**

N-a făcut-o însă,**așteptînd liniștit** și sigur , la palatul Cotroceni , dezmeticirea guvernului național-țărănesc. [...]

deputații și senatorii tîndăleau așteptînd pe Dealul Mitropoliei. [...]

/ Pierzîndu-mi răbdarea, **am alcătuit o delegație de parlamentari** și ne-am prezentat **la Iuliu Maniu** cerîndu-i **dezlegarea imediată a problemei**. [...]

nu se făcuse încă nici o manifestație pentru cel sosit și așteptat [...]

/ Zărind pe la Cameră pe colonelul invalid **Zăvoianu**, **l-am împins să scoată în stradă invalizii**, pentru a forma **un prim nucleu de manifestații**.

....**Crainic** i-a așteptat în dreptul Academiei și, în fruntea lor, au strigat :

"Vrem rege nu regent !", "Trăiască regele Carol II " S-a adunat mulțimea,

la Pța Palatului erau o mare de oameni .Crainic a strigat :**"la Cotroceni!"**

....**i s-a dat [???] un automobil deschis** ca să poată **conduce manifestația**.

....mulțimea a doborât gardurile și a năvălit prin parc ca în **delir!**

....cădea amurgul cînd **regele s-a trezit cu toată capitala, cerîndu-l rege** .

El și-a făcut datoria și a plecat la Brașov ..."Eram fericit că țara are rege"

/ După o lună, l-a chemat, i-a spus că **îi place "Gîndirea"**, că vrea să facă o revistă mare,

precum "Convorbiri literare"-----

Crainic / sept.'30

* **Notă . Elena Lupescu - Francmasoneria - Oculta.**

La trei luni dela restaurație, **Manoilescu** introducea în țară pe **Elena Lupescu** și **Iuliu Maniu nu știa nimic** .

"A fost una din **cele mai otrăvite decepții ale mele** [întrevederea dela Neuilly!] [...]

Jurasem față de atîția tineri că **Prințul Carol va veni singur**.

Țara l-a primit ca pe un mîntuitor și, de-acum încolo,

sentimentul ei cel mai pur românesc va fi permanent jignit din umbra Tronului. [...]

în jurul suveranului se organizează **francmasoneria**.

Pretutindeni ei colindă orașele și țîrgurile, înființînd pretutindeni **loji în numele regelui**.

Neîncrezător în partide, își face din aceste elemente **un partid ocult** [...]

Francmasoneria, prin glasul autorizat al ei, **C.Argetoianu**, devine **sprijinitorul publică a mezalianței sau a concubinajului** din fruntea statului." (p.214-216)-----

Crainic /

* **Notă .Camarila - "Calendarul "**

/ Noua domnie, urmărea instituirea **dictaturii regale**.

În jurul tronului, se formase **o clică de afaceriști -camarila** -

care voia să dispună de bunurile țării, nestîngherită

de controlul vreunei puteri politice. (p.234-235) (Vezi fișier Etica)

/ **Crainic, "Calendarul"** cu cine și împotriva cui să lupte? **Pe cine să sprijine?**

Pe **Nae Ionescu**, din camarilă, care a devenit **peste noapte arhimilionar**,

dintr-un "golan" [în sensul "sărac"]ca și Crainic?

Pe **Pamfil Șeicaru**, care ridica în inima capitalei un "zgîrie nori" ?

"Problema care mi se impunea, era ca, **peste prăbușirea unei democrații sinucise**,

să ajut din răzputeri **cristalizarea unui mare organism politic naționalist**,

de o moralitate desăvîrșită, în stare să regenereze viața statului cu orice preț"

/ "În consecință, **"Calendarul" a susținut toate mișcările de caracter naționalist**

și de reînnoire morală, întemeiate pe ideea creștină:

am susținut pe **Octavian Goga**, despărțit de Averescu, pe **Grigore Forțu**,

pe **Corneliu Codreanu** și pe **A.C.Cuza**." (p.234-239)

Crainic / nov'37-ian.'38

▣ **Guv.Goga + Călinescu .**

/ **Goga** a înțelea să facă din acest partid [PNC] **o unealtă** în mîna dușmanilor românismului, **contra legionarilor**. **Guvernul prezidat de el** la începutul anului 1938, n-a fost nici pe departe un triumf al naționalismului, **ci înjugarea lui la carul hodorogit al democrației**.

/ **Octavian Goga** a fost un om inteligent, dar s-a vădit de **o naivitate de neiertat** cînd

s-a dat cu partid cu tot pe mîna lui Armand Călinescu, ministru de Interne în acea formațiune guvernamentală, cea mai hibridă din cîte se putea imagina.

/ Am vorbit atunci, separat, cu amîndoi :

fiecare mi-a mărturisit cum vrea să lichideze pe celălalt. [...]

Lui A.Călinescu " **Nu i-au trebuit decît 40 de zile să compromită naționalismul gogo-cuzist**, **săpînd totodată o prăpastie între el și legionarism** " (vezi fișier g de F)

"Chiar dacă Dumnezeu i-ar mai fi dat ani de viață, **Goga** n-ar fi avut energia să înfrîngă dezamăgirea

lăsată de pe urma acestei **scurte și cruzi-destrăbălate guvernări**.

Partidul național-creștin lichidat astfel, **Armand Călinescu** a rămas stăpîn pe situație ca, sub egida președintelui de Consiliu, **Miron Cristea**, din nenorocire **Patriarh al României ortodoxe, să pornească exterminarea fizică a legionarilor, în frunte cu Corneliu Codreanu.**" (p.289-290)

Crainic /:nov.'38

▣ **Asasinarea lui Codreanu.**

/ A treia etapă nu a întârziat : **"uciderea lui în tovărășia diabolic chibzuită a Nicadorilor și a Decemvirilor, adică a asasinilor lui I.G.Duca și ai lui Mihail Stelescu "**.

"Chiorul și-a făcut sinistra datorie. Să nu uităm că **asasinarea lui Corneliu Codreanu a fost prezidată de primul ministru Miron Cristea**, din nenorocire Patriarh al României Ortodoxe, care, știind ce se pregătește, **a plecat într-o excursie prin Polonia.** (p.299)

Crainic / '30- '40

▣ **Asasinatele politice.**

21sept.'39. **Călinescu a fost asasinat ,la fel cu I.G.Duca.**

/ "A urmat **îngrozitorul masacru** al aproape tuturor frunțașilor legionari din lagăre, **uciderea a doi, trei** din cei liberi, și **expunerea cadavrelor timp de trei zile în piața fiecărui oraș.**"

/ "Firește, nici generalul **Argeșanu**, executorul firosului masacru, și nici o bună parte dintre **ceialți asasini, nu vor scăpa cu viață.**"

/ "**România sub regele Carol II** a trăit o epocă de **cruzime sîngeroasă** fără pereche în istoria acestui popor. Pornind dela **dezdrobirea internă** din ghearele străinismului parazit, **românii s-au ucis unii pe alții aproape un deceniu**, dînd spectacolul firos al unei **nebnii politice**, de care numai bulgarii s-au arătat deopotrivă capabili .

Domnia lui Carol II însemnează balcanizarea totală a vieții publice românești." (p. 299)

Crainic /

▣ **Guvernul Gigurtu + 3 legionari**

▣ **Orientarea spre Germania**

3 iul.'40 .

/ După cedarea Basarabiei și Bucovinei, regele schimbă guvernul Tătărescu cu **Gigurtu**. **Crainic** era pe punctul de a pleca la aeroport, spre Viena (pentru Honoris Causa) , cînd **I-a sunat Gigurtu să-l anunțe că face parte din "echipă"**.

/ "**Regele**, care **m-a ținut ca pe un paria 10 ani de zile**, vrea sa facă din mine un petic în încercarea disperată **de a cîrpi catastrofa țării și a lui.**" **A refuzat categoric.**

/Gigurtu a revenit, transmițîndu-i că regele nu admite refuzul, că va fi oprit de jandarmi pe aeroport altfel... **Astfel primește el să facă parte din guvern**

4 iul.'40 . La Gigurtu acasă. În marele hol , așteptau **3 tineri legionari :**

Noveanu, Bidianu și Horia Sima ("un prichindel care abia se ghicea din fotoliu" , pe care poliția îl căuta de vreo doi ani, fără să-i dea de urmă ....)

/ **Gigurtu** (care i-a comunicat lui **Crainic** că va avea **portofoliul Propagandei Naționale**) **rînduia telefonic cu Urdăreanu ...titularii ministerelor.**

/ **Un guvern** alcătuit din **liberali, țărăniști, independenți și legionari**, un "**mozaic incoerent** ", al cărui criteriu principal era să aibă

"personalități care să fie agreate ,eventual, la Berlin și Roma!"

"Cei mai mulți ne vedeam înțîia oară. Bănuiala mea din noaptea trecută se confirma:

o echipă de oameni sacrificați , în marea nenorocire națională ce se apropia.

Nimeni nu era **vesel**, afară de **Mihail Manoilescu**, titularul dela **Externe."**

După depunerea jurămîntului, **regele** i-a pus:

< Dragă Crainic, contez pe tine. Noi suntem prieteni vechi. >

..."Mi-am adus aminte de prigoanele pe care le-am îndurat **4 ani** și jumătate

cît a fost "în exil" , și apoi , imediat, suferințele pe care le-am trăit în carnea și nervii mei

10 ani de cînd e "**Stăpînul " României :prieteni! "**

/" **Guv.Gigurtu scîrțîia** din prima zi din lipsa de omogenitate a componenților,

în îngăduiala amabilă și lipsa de experiență a **primului ministru** care,

în orice clipă **întreba la telefon pe "dragă Ernest", ce să facă. [!!]**

E drept că ,dacă ar fi fost alcătuit din titani, tot n-ar fi putut face față rupturilor de munte ce i se prăvăleau pe umeri.

/ **Legionarii,scoși brusc din pușcării și din ascunzători, năuciți** încă de schimbarea totală a situației lor, erau **nemuțumiți de locurile obținute și voiau cu mult mai multe.**

Regele refuza, de teamă!

Nimeni nu cunoștea adresa lui Horia Sima,ministrul Cultelor și Artelor.

/ În scurt timp,**Horia Sima a demisionat** și locul lui l-a ocupat

Radu Budișteanu,sfătuit de **Palat să se facă șeful legionarilor.**

(**Manevrarea "dizidențelor"**,practicată 10 ani cu celelalte partide,

Carol o folosea și în acest caz.) (p.314-315)

Crainic / '30 aug.'40

▣ **Consiliul de Coroană.**

[30 august'40]

/ **"Ultimul** s-a ținut la ora **3 dimineața**,după ce toată noaptea așteptasem veghind.

Cei care ,cu o rea credință cinică ,**ne-au acuzat că am vîndut Ardealul de nord hitleriștilor** și fasciștilor,**se fac că nu știu ce s-a discutat la ultimul Consiliu de Coroană.**

Nimeni nu ne-a pus chestiunea sfîșierii Ardealului în două.

S-a pus o singură chestiune: acceptăm sau nu arbitrajul. Afît."

/ **Regele** s-a așezat în mijloc ,iar în spatele său s-a instalat **telefonul în legătură cu Viena.**

Ernest Urdăreanu făcea pe telefonistul.[...]

.... **Regele**,revărsat pe scaun, cu pîntecele în relief, fumînd neconținut,**cu aer indiferent**, a început să ceară **păreră fiecăruia.**[...]

"Regele ,cu glas care suna **fals și fără nici o vibrație** ,a încheiat printre fumul țigaretelor că **ar fi fost pentru rezistența cu armele**, dacă ar fi fost posibil"

Consiliul s-a încheiat cu **acceptarea** ,

fără să bănuiască că Ardealul va fi despîcat în două. (p.318-319)

Crainic / : **"Vinovații"**

"Vina o poartă exclusiv politica democratică a României , care a paralizat sistematic orice **tendință de apropiere de puterile Axei.**

Muțumită acestei **politici dezastruoase**,România s-a găsit la 1940 cu desăvîrșire izolată [...]

Sentința dela Viena e corolarul firesc al acestei stupide și criminale politici democratice.

Autorii pierderii Ardealului și Cadrilaterului sînt național-țărăniștii și liberalii ,

care au guvernat țara în timpul regelui **Carol al II-lea.** (p.321)

Crainic / :

▣ **Căderea gov. Gigurtu**

▣ **Carol - Antonescu - legionarii**

1-2 sept. '40 .Sfîșierea Ardealului a smuls orice suport moral **gov.Gigurtu.**

Legionarii parcă voiau puterea,parcă nu știau ce vor :

"După toate semnele,**o gură străină îi sfătua din umbră."**

3 sept.'40. "Ridicola încercare de **lovitură de stat** ". (Vezi fișier **G de F**)

Ea a avut,totuși,un **efect de atmosferă.**A dovedit că **autoritatea regelui** de care tremuraseră politicienii,**nu mai însemna aproape nimic.**

/ Îngrijorat,**Suveranul** încredințează la 4 sept.cu formarea guvernului,pe **Ion Antonescu** .

Generalul a fost **adus** direct din închisoare ,din mănăstirea Bistrița,unde fusese trimis

chiar **de M.S.R.** ,**fără știrea gov.Gigurtu.**

(**Crainic** mărturisește că știe aceste amănunte dela generalul Antonescu și Stelian Popescu)

/ **Ion Antonescu a vrut să formeze noul guvern cu liberalii și naț-țărăn.**

"Sfetnicii lui au fost în acele zile **Iuliu Maniu,Dinu Brătianu și Stelian Popescu.**

Ei au făgăduit concurs,cu condiția **să ceară regelui puteri dictatoriale.**

/ **Regele**, constrîns de atmosfera revoluționară,**le-a dat** .

Decretul din 4 sept.**suspendă Constituția țării** și

însărcinează pe generalul **Ion Antonescu** cu **conducerea statului.**

Autorii morali ai dictaturii antonesciene sînt astfel Iuliu Maniu, Dinu Brătianu și Stelian Popescu."

/ **"Antonescu** a discutat din nou cu **cei trei** formarea guvernului.

Ei i-au oferit concursul punînd o **nouă condiție:**

generalul să obțină mai întîi **abdicarea regelui.**

/ **Ion Antonescu a sărit în sus**,declarînd că **el e militar și a depus jurămîntul** de credință.

Ceilalți au insistat ,pîna **l-au determinat s-o facă.**

/ Dimineața, generalul a convocat guv. Gigurtu, cerându-i concurs provizoriu.

Crainic. '4sept.'40

▣ **Antonescu- răstoarnă regimul**

4 sept.'40 .

S-a produs o nouă **manifestație legionară**, pe Calea Victoriei, **cu focuri de revolver, între Teatrul Național și Palat.** (Crainic se găsea în palatul Cantacuzino, la guvern, chemat de Antonescu. Mărturie directă.)

[ora 21] ,Poliția îl informa despre situație. **<Arestați-i!>** ordona generalul.

Apoi i s-a comunicat că aresturile prefecturii gem de lume.

<Arestați-i pe-o ușă și eliberați-i pe cealaltă ! > ordona generalul.

"În Palat, **regele** asculta extrem de îngrijorat. Înconjurat de ofițeri, aceștia i-au spus că totul e pierdut, ceea ce l-a deprimat. **Atmosfera era făcută pentru a-i smulge abdicarea.**"

(p.322-324)

/ În prezența lui Crainic, **Antonescu destitua telefonic capii poliției și armatei**, punând oamenii lui de încredere : "**N-a întâmpinat nici o rezistență.**

În cabinetul lui, pe canapea, era o pătură de campanie.

Mi-a spus că acolo doarme pînă se va rezolva criza.

În jurul Președinției n-am văzut în noaptea aceea nici poliție, nici forță armată.

Clădirea din care porneau ordinele de răsturnare a unui regim era ca și pustie.

La ora 23 m-am dus acasă și m-am culcat .

Crainic / 5 sept.'40

▣ **Abdicarea lui Carol.**

/ La ora 5 dimineața ,m-a deșteptat telefonul .Ministrul de Interne, David Popescu, m-a chemat urgent la președinție. Mi-a spus în glumă: **< Dumneata dormi și Regele a abdicat! >**

(Antonescu i-a relatat lui Crainic cum a decurs abdicarea)

/ **"Regele rezista în absurd.** Pe la ora 4 dimineața, **cînd îl convinsese,**

intră pe ușă **generalul Mihail**, pînă în ajun **șeful M.St.M,**

înlocuit în noaptea aceea cu generalul Ioanițiu.

Mihail, aflînd despre ce e vorba, a izbucnit furios:

<Antonescu minte ,Maiestate! Țara e cu regele.Să nu abdic!>

/ **<Atunci - îmi povestea Antonescu - m-am și văzut pierdut.**

Puteam să fiu împușcat pe loc. Idioții n-au făcut-o.

Am pus regelui un ultimatum că-i aștept abdicarea pînă la 7,

și am plecat ,singur, pe jos, la **Președinție. >**

/ În acest timp, **Regele** a încercat **formarea unui nou guvern, cu Manoilescu .**

Acesta a primit f.bucuros, dar ministrul plenipotențiar al Germaniei,

Fabricius, l-a oprit s-o facă.

În tratativele de abdicare, **Regele s-a tocmit cu Antonescu ,**

pretinzînd ca țara să se oblige a-i servi **cîteva zeci de milioane anual,**

Crainic/ în exil, însărcinîndu-l pe Manoilescu cu redactarea scrisorii de obligație.

▣ **Anunțarea abdicării .**

/ Pe la ora 7 ,a sosit **Manoilescu** cu această scrisoare (pe care a citit-o și Crainic),

iar **generalul a semnat-o.** "Eu eram chemat **să pregătesc presa și radioul** în vederea **abdicării** și a **întronării ca Rege a Marelui Voieod Mihai.**

/ Am sculat din somn pe directorii ziarelor să fie gata, și am dat dispoziții să se pregătească difuzoarele în Palatul regal. Totul era în regulă ,dar **scrisoarea de abdicare nu mai sosea.**

Ora 8.Ora 8 și jumătate. **Antonescu**, neras de cîteva zile, chemase un bărbier.

Avea un obraz ras cînd, în sfîrșit, **a sosit scrisoarea**, adusă de un tînăr civil.

Am primit-o și am desfăcut-o eu. **Era dactilografiată cu litere cursive și era scrisă Carol R.**

Cu clăbucul pe obraz, Ion Antonescu m-a rugat să i-o citesc.

Apoi a mai citit-o și el odată. **<Bun! Dă-o la ziare! >**

"Am dictat-o unei dactilografe ,iar originalul l-am ținut la mine."

Crainic /

▣ **Proclamarea regelui Mihai**

/ Au apărut :patriarhul **Nicodim, I.V.Gruia** (ministr. Justiției) și **Gh.Lupu** (președ. Curtii de casație, numit telefonic, fără forme legale)

/ "Am plecat cu toții la Palat ,pentru **ceremonia suirii pe tron a lui Mihai I .**

În istorie au mai existat desigur astfel de **ceremonii triste,**

dar **aceasta mi s-a părut cea mai tristă**, fiindcă am trăit-o noi.

Nimeni nu era îmbrăcat în haine de sărbătoare, ci fiecare cum l-a prins momentul.

Sala tronului părea și mai imensă, față de **pîlcul restrîns al asistenților**.

La stînga am luat loc **eu, Ion V. Gruia, David Popescu, Mihail Manoilescu și V. Stoica**, [...]

pe care îl chemasem ca să mărim numărul participanților.

La dreapta, un grup de ofițeri din **Casa militară** și de funcționari din **Casa civilă**.

La mijloc, **Ion Antonescu și Gh. Lupu**. Liniște grea de templu părăsit.

(Generalul îmi comunicase că **Elena Lupescu** a ținut morțiș
ca și Marele Voevod să plece din țară, lăsînd tronul fără urmași.)

/ Din fund, pe ușa din stînga, **apare, în sfîrșit, Mihai I**, pentru a fi proclamat **a doua oară rege**.

E nespus de tras la față și palid ca sidiful. Pas șovăelnic și privire în vag.

Parcă nu vede pe nimeni. **Are aerul unei victime**. La apariția sa, tăcerea în necăcioasă e întreruptă
brusc de **formidabilele hohote de plîns** din grupul Casei militare și a Casei civile.

Mai nestăpînit decît toți, hohotește Pavelescu, directorul trenurilor regale.

Plînsul acesta de bărbați în toată firea, dă ceremoniei un aer de **dramă încordată**.

(Cineva îi șoptește că **Regele abdicat** ascultă cu **Elena Lupescu**
de dincolo de ușa rămasă întredeschisă.)

/ Ceremonia e foarte scurtă. Se citesc documentele juridice unde Ion V. Gruia

numește pe **Ion Antonescu "șeful statului", ceea ce m-a indignat**.

Patriarhul primește jurămîntul noului rege, alcătuite din cîteva cuvinte, rostite **ca un suspin**.

Generalul îi spune tot ațit de puține cuvinte, **intonate autoritar. Ceremonia s-a sfîrșit.**"

Crainic / : **Capitala**.

"Capitala a luat la cunoștință de marea schimbare și **o mulțime imensă** năvălește în Piața
palatului, **manifestînd groaznic de ostil împotriva lui Carol al II-lea**.

Prizonier la palat, pînă la plecarea de a doua zi, **fostul Rege** are, în sfîrșit, prilejul să vadă care sînt
sentimentele adevărate ale țării față de **o domnie care a început ca un delir și se sfîrșește ca o**
tragedie fără sînge." (p.325-326)

[L.D. **Atenție ! leagă cele 2 episoade : restaurație și abdicare ,**

cu rolul inversat al lui Crainic !]

Crainic/ : Antonescu

▣ **Are loc un Consiliu de miniștri ,cu fostul cabinet Gigurtu, dar fără acesta ,**

în care **Ion Antonescu** face o **expunere a evenimentelor** din cursul nopții și al evenimentelor.

Se felicită că Dumnezeu l-a ajutat să rînduiască totul fără să păteze Tronul de sînge.

Vorbește despre sine la persoana a treia: <Generalul Antonescu a făcut... generalul Antonescu a ordonat... generalul Antonescu nu permite...>

Despre noul Rege se exprimă în **termeni nespus de ireverențioși**, ca despre o biată făptură creată
din mila lui. **Hotărăște chemarea în țară a reginei mame Elena**.

Mihail Manoilescu sare ca împins de arcuri să meargă la telefon și
să-i comunice în străinătate. În hazul întregului consiliu i-am strigat:
<Potolește-te ,domnule Manoilescu, e cealaltă Elenă, nu e Lupeasca!>

Atenie L.D. ! Aluzie la faptul că Manoilescu a introdus în țară pe
Elena Lupescu ,cu pașaport fals, în chip de doamnă Manoilescu .

/ În seara aceleiași zile, Antonescu l-a chemat să lucreze la instrucțiunile pentru presă.

Era o dificultate: **cum să fie numită calitatea nouă a lui Antonescu :**

"șef" (cum îl intitulase ministrul Justiției) ,avea o rezonanță derizorie.

Crainic i-a propus titulatura de **"Conducător"**, fiind astfel **"nașul"**
acestui conducător și al titlului său .

/ Fapt este că ,după abdicarea lui Carol, **Antonescu a întors spatele lui Maniu, Brătianu, Stelian**
Popescu..., sub sugestia Axei. (p.327)

[**Atenție L.D.:**după o colaborare destul de duplicitară -radiodifuziune ,Propagandă ș.a.-
Crainic va continua aceeași sinuozitate morală, pe care jurnalul cu greu o poate motiva.

Se va îndepărta // colabora de politica lui Antonescu]

Nichifor Crainic 1926- 1940

71.) **N.Carandino**, "De la o zi la alta", Memorii, **Cartea Românească, 1979.**

Crainic /:

* Notă .Armand Călinescu

Înfățișarea lui fizică ,oarecare analogii cu Lunian,dar mai dezavantajat, cu aspect mai efeminat, mai dubios."**Amand Călinescu** ascundea , sub poleiala de glume,**un autentic simț al valorilor de stat.**

Nimeni n-ar fi bănuțit că o **înfățișare așa de frivolă**, acoperea solidele virtuți ale unui **adevărat președinte de consiliu** .
Sacrificiul lui a fost voluntar și imeditat.

A reușit să salveze realitățile statale și administrative ale țării de presiunea crimei transformate în instrument politic.

În acest scop **a plătit prețul : și-a sacrificat viața.**

În timp ce grupul din care făcea parte [PNȚ] ,vîna portofolii ministeriale,
Armand Călinescu urmărea Soluția.

Tensiunea ajunsese la extremă,trebuia cineva care,

la crimă,să răspundă cu crimă,

și **Armand Călinescu a oprit în fața lui paharul.**

Nu este vorba să justificăm o măsură sau pe cea mai diametral opusă.

Fascismul de stradă năvălea **peste dictatura dela cîrma statului**, iar aceasta din urmă n-a înțeles să se lase zdrobite..." (p.199)

N..Carandino/ '38-'39

72.a "Din luptele tineretului român".1919- 1939.(Culegere de texte)

Editura Fundației Buna Vestire,1993.Responsabil **Duiliu Sfințescu.**

(Vezi **fișier Politică externă**)

Codreanu / '36? **[LD.verifică !]**

▣ **Monarhia** ."În fruntea neamurilor,deasupra elitei,se află monarhia.

Resping republica.

/ În istorie,s-au văzut **monarhi buni,foarte buni ,slabi sau răi.**

Unii s-au bucurat de onoruri și dragostea popoarelor pînă la sfîrșitul vieții, **altora li s-a tăiat capul.**N-au fost,deci,toți monarhii buni.

Monarhia a fost,însă,totdeauna bună."

/ "Un monarh nu face ce vrea.Un monarh e mic,atunci cînd face ce vrea, și e mare ,cînd face ce trebuie.

Există o linie a vieții neamului.Un monarh e mare și bun , atunci **cînd se menține pe această linie.[...]lată legea monarhiei."**

Ștefan cel Mare s-a confundat cu această linie;

Regele Ferdinand s-a plasat pe linia neamului;

Prin aceasta ei sunt nemuritori. (p.125-126)

Codreanu / nov.'36

▣ **Memoriu către Rege și oamenii politici.**

5 nov.'36.Este cutremurător să ne gîndim că **noi,tineretul de azi,** să fim **condamnați a asista la împărțirea sau ciuntirea României Mari,** pentru a plăti păcatele unei **infame politici externe**. [...]

Supunem deci **Majestății Voastre**,gîndurile noastre :

/ "Cerem ca **M.V. să pretindă tuturor** celor care conduc sau manifestă păreri cu privire la politica externă a României,

să declare că răspund cu capul pentru directivele pe care și le însușesc.

Așteptăm deasemenea **acelși gest** de mare curaj și de mare cavalerism ,

și **din partea Majestății Voastre** ,

în ceea ce privește **linia Regală de politică externă a României.**

În acest mod,**în momentul unei eventuale catastrofe,**

Țara ar cunoaște :și cui aparțin răspunderile ,și natura sancțiunii." (p.112-113)

(Vezi **fișier Politică externă**)

Codreanu / '38

▣ **Dictatura regală.**

[22 febr.'38] **Scrisoare către Vaida.**

Îi trimite lui scrisoarea,avînd în vedere rolul pe care l-a jucat în acest act.

/ "Căci **lovitura de Stat** pe care dvs ,reprezentanții vechei organizații , ați dat-o în noaptea de 10 februarie,este **o mare ofensă adusă nației noastre** și **o provocare la război** adresată fiecărui român. [...]

Dvs.ați călcat legile țării,pentruca să aduceți **o nouă formă statului**.

Această nouă formă ridică ,însă,o serie de probleme."

"1. Dispreț pentru poporul român."

Caracteristica noilor forme de stat,nu stă în forma statului,ci în contribuția națiunii la crearea ei.

Ca român,el **se simte ofensat** ,și se întrebă:

Ce au crezut despre nație , "desconsiderînd-o în halul acesta ?" ;

dictînd **o nouă constituție ,alcătuită în cîteva nopți ?**

Au crezut că **poporul român este "o turmă de animale" ?**

"2. Legalitatea "

Dvs.care **ne-ați cîntat nouă timp de 10 ani pe această strună "legalitatea"**[...]

Dvs. care **ne-ați aruncat în închisori** pentru cele mai mici abateri față de codul penal, terminați acum la sfîrșitul acestui imn frumos,prin a deveni **cei mai mari infractori la legile fundamentale ale statului, călcînd în picioare Constituția țării** [...]

prin a săvîrși Dvs. delictul de care ne-ați acuzat și chinuit pe noi.[...]

Toate teoriile care ni s-au făcut nouă,tineretului,ani de-a rîndul de generația Dvs, pe tema unică a legalității[...]se termină cu acest oribil exemplu.[...]"

"3.Sperjurul" .

Dvs. ați jurat pe aceste legi.[...]iar **acum ați călcat jurămîntul depus**.

Asupra întregii dvs. generații planază sperjurul. Trist exemplu,

îngrozitor exemplu pentru biserica ortodoxă care patronează un asemenea act,

și pentru neamul nostru.Ce grozăvie cuprind aceste două cuvinte :**Infractori și Sperjuri."**

"- 4.Nulitatea operei Dvs."

"**Întreaga operă a dvs** de legislație este **lovită de nulitate** .

Tot ce este născut din sperjur și din călcare de lege este **condamnat peirii**.

Iar celor ce săvîrșesc asemenea acte ,**nu le ajută Dumnezeu niciodată**.

Un vot luat prin silnicie ,sub stare de asediu,cenzură,nesecret și verbal,

mai rău ca prin regimul bolșevic,

nu acoperă faptele dvs.,pentru care **rămîneți răspunzători** [...]" (p. 107-108)

Codreanu / 1936-1938

72 b) Constantin Papanace, Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,

[LD : ca succesiune cronologică, vezi mai întai lucrarea lui de la poziția 7]

[Mss. Buchenwald , februarie 1943 ; Lămurire , Salo, dec. 1983 , 135 pag.]

Biblioteca Verde, nr 24, Editura "Armatolii" ,Cetatea Eternă , 1984

-Ocultă și Regele...

Acest raționament , nu ținea seama de "ura oarbă a Oculte interne și internaționale " ;

de fapatal că instrumentul nimicirii era **un Rege "pervers și dement"** , "lipsit de simțul moral și al onoarei" , un " adevărat monstru , secondat de un estropiat ambițios ."

C.Papanace / febr,'43,retro' 16 apr.-mai 38

C.Papanace / febr,'43,retro 'iul..'38

▣ Legiunea -rezervă a Regelui în perspectiva diplomatică.

" În ceea ce privește persoana Regelui , am lărgit mai mult cadrul formulei date de Căpitan " **de a nu-l ataca** " .[-----] Tema care trebuia difuzată era :

< **Conducerea Legionară nu privește sentimental acțiunea Regelui** .

Se recunoaște că **România este angrenată într-un sistem de alianțe care nu pot fi schimbate decât la momentul oportun**. Până atunci, **Regele trebuie să dea** , la rigoare, **aprehensiunilor**

aliațiilor actuali doveză că ia măsuri chiar impresionante

pentru a evita o altă orientare . Acest lucru îl înțelege Conducerea Mișcării Legionare în frunte cu Căpitanul ; și ca rezervă a Regelui , legionarii înțeleg să aștepte în liniște , chiar și în închisori >

< **Pericolul** consta în faptul că **unii politicieni nu înțelegeau această eventuală linie mare a Regelui , vrînd să împiedice o viitoare conlucrare a Regelui cu tînăra generație** Deci **necesitatea localizării răspunderii** la anumiți politicieni, sau mai bine zis **a lui Armand Călinescu** , și **justificarea într-o oarecare măsură a liniei regale prin cerințele de moment ale politicii externe**. >Acest p.d.v. a fost difuzat pentru contrabalansare , chiar dacă naștea nedumeriri că justificau " **tocmai capul răutăților** " [-----]

C.Papanace / febr,'43,retro ' aug..'38
C.Papanace / febr,'43,retro ' sept . '38

▣ Legiunea - rezervă regală pentru viitor

[LD : Este **soluția pe care Papanace** o susținuse de la început . De altfel, această soluție **va fi adoptată în viitor**,numai că din ea **va dispărea Codreanu** și beneficiar al ei va fi **Horia Sima !**]
C.Papanace / febr,'43,retro ' oct.'38

▣ Regele ,camarila față de Gardă

Papanace a reluat acțiunea începută cu **Petre Papacostea**, deși Manifestul lui Cantacuzino rupseseră toate punțile. Din informațiile căpătate prin Papacostea, reeșea că **în Camarilă exista divergență** în ce privește **atitudinea față de Gardă** .
Gabriel Marinescu ar fi fost chiar **în relații încordate cu Armand Călinescu** , deoarece susținea că **nu se poate duce la infinit cu prigoana Gărzii** și că ar trebui găsită o **formulă de împăciuire** . După Manifestul lui Alecu Cantacuzino, în cercurile protipendadei **circula zvonul** că **Alecu ar vrea**, prin actele pe care le face, **să se scape de Codreanu și apoi, în fruntea Mișcării Legionare , să răstoarne dinastia** .Se zvonise de un "**testament al răzbunării**" .
 Regele avea izbucniri furioase când auzea numele lui .
C.Papanace / febr,'43,retro ' sfârșit oct.- început nov. '38

▣Cercul prigoanei se strânge

[LD : desigur că în carte nu voi intra în aceste amănunte . În toate cărțile de istorie , se urmărește firul raporturilor dintre personajele principale - în acest caz Codreanu, Regele ,Călinescu - simplificând întrețesăturile , golind deseori episoadele de sens și reducând evenimentul la derularea cronologică . Nu am de gând să procedez astfel , dar va fi foarte greu

▣29/30nov.:Asasinarea Căpitanului .

"Ziua de **29 noiembrie a trecut cu greu** ,de înfrigurarea temerilor. [-----]
 Imediat după prânz, auzim vocea găunoasă a crainicului de la radio , anunțând că peste puțin timp se va difuza un important **Comunicat al Corpului II de Armată** . Am tresărit ca mușcat de șarpe.Ce să fie ? S-a citit apoi Comunicatul Oficial , prin care **se anunța asasinarea Căpitanului ,Nicadorilor și Decemvirilor** .

▣Prima mișcare autoritară decapitată

[LD :foarte incitantă opinia lui Papanace privind faptul că **Garda a fost primul partid autoritar clădit pe principiul " șefului unic "** care a fost decapitată ! Era în toamna anului 1938 , când **Mussolini, Hitler, Franco ...** ajunseseră stăpâni în țările lor și când acțiunile își urmau drumul triumfal . Nu știu dacă să scot din asta vreun specific românesc.... având în vedere felul cum a fost lichidată și... ce a urmat
"Se intra într-o nouă fază . Acum , **acțiunea intra și pe panta răzbunării** .
 Așa ceruse Căpitanul .Așa fusese cultivată opinia publică ...
Căpitanul fusese asasinat ! Guvernul a anunțat cinic acest lucru și legionarii nu mișcă !
 [----] Pe de altă parte , **guvernul păstrase ca zălog restul fruntașilor legionari** , în special pe cei de la R.Sărat , **deși și exterminarea lor era sigură** ,știindu-se că după asasinarea Căpitanului , nu se vor mai putea întinde punți de înțelegere între Regele Carol și legionari
 [-----]" **Distrugerea Mișcării Legionare trebuia să alterneze acum ,când pe latura fizică , pentru acei care se dovedeau intransigenți, când pe latura morală , pentru acei care erau gata de a face compromisuri** peste jerfa Căpitanului **Această primejdie** din urmă era mai mare , fiindcă **clătina credința la mai mulți , și trecea decepția și desnădejdea** , că nici școala Căpitanului **n-a putut să formeze caractere** ; că **neamul românesc nu se poate ridica** din situația în care se găsește [-----]
" Vestea asasinării Căpitanului a zguduit profund lumea , și , bineînțeles, cu deosebire pe legionari . **Mulți nu au mai văzut alt sens pentru viața lor decât răzbunarea.Alții, coninuarea luptei** pentru ca **temelia dată de Căpitan** Mișcării Legionare **este peste veacuri** și **valoarea operei lui se va valorifica cu atât mai bine , cu cât va dura mai mult .Cei care n-au avut credință** sau au simulat doar legionarismul ,din oportunism sau calcul politic , **au început să se clatine** . " Se deschidea o **fază de tranziție foarte grea** , poate cea mai grea dintre toate .
Din mișcările autoritare care se bazează pe principiul " Șefului Unic"
Mișcarea Legionară era prima care era decapitată în opoziție și în plină prigoană , cu aproape toți fruntașii încarcerati .
 Un astfel de caz este, prin însăși natura lucrurilor, **greu de consecințe** .

El atrage o gravă turburare de structură . "

▣ Testamentul Căpitanului :să fie răzbutat !

1.Lupta trebuia continuată

2.Un grup intransigent trebuie să poarte steagul Mișcării

3.Elementul răzbutării Căpitanului intra în considerare, nu numai ca o sete a unei pasiuni omenești ,dar ca și **un calcul politic** , fiindcă din moment ce Căpitanul este mort ,**intra în vigoare ,în mod automat ,și testamentul său,prin care a cerut ,în mod expres, să fie răzbutat .**

4.Viața celor din închisori va precumpăni mult, dar **nu în aceeași măsură ca atunci când era Căpitanul printre ei** , pentru că ar însemna să nu se mai facă nimic. [-----]

5.Ca metodă de luptă :să simulăm că suntem derutați de diversiunea Siguranței și că trăește Căpitanul , pentru a le da iluzia potolirii revoltei legionare și, întorcându-le manevra , **să fie izbiți asasinii Căpitanului .**

6. Izbirea nu se poate face cu mase de legionari ,ci prin **echipe de sacrificiu vizând deodată cei doi stâlpi ai tiraniei : Carol al II-lea și Armand Călinescu .** [-----]

73.Articole diverse din presă despre Dinastie (1919- 1928)

-----

a) Graba încoronării

"**Graba încoronării**" : Brătianu ține mult **să se știe în Ardeal** , că **Regele** nu ar aproba **campania P.Național** și că sprijină pe primul său ministru. De aceea el își dă toate silințele **să se facă încoronarea** înainte de deschiderea sesiunii parlamentare.Catedrala a fost zidită ,dar pereții sunt goi (picturile nu se pot face în grabă) .Se vor pune pe pereți pânze cu picturi improvizate.("Adevărul " ,3 sept.'22)

b) Scrisoarea falsă a Regelui Ferdinand către IICBrătianu.

Ștefan Florescu , broșura "**L'affaire Carol**" , vorbește de o scrisoare a **Regelui Ferdinand** către **IICBrătianu** (publicată prima oară în " Le Journal " de **Geo London-** , (la rîndu-i, o obținuse de la **Maniu !**)

în care acesta **ar fi revenit** asupra deciziilor luate în **Consiliul de Coroană** de la **31 dec.'25**, cerînd **rechemarea prințului Carol**.

IICBrătianu a dezmințit ;**falsul** s-a dovedit la **procesului M.Manoilescu**
Textul scrisorii (reprodus),datat iul. 1927.

După cum se vede, **falsul este admirabil ticluit** (conține numai expresii folosite în testamentul regelui și scrisorii reale de la Scroviște, din '25)

Există doar fotografii ale scrisorii, **originalul nu există nicăeri**.

/ **Falsificatorul** este **Hugo Bacher**, care a folosit cu meticulozitate **facsimilele** publicate în "Universul" la moartea regelui Ferdinand.

Pentru a "dovedi" că scrisoarea a fost "smulsă" de la Brătianu,

Bacher a publicat (" Paris Matinal") o știre de la București , cf căreia , niște "**hoți**" au **pătruns la Florica**, sustrăgînd niște documente, de la ei avînd el documentul.

La al 24-lea Congres Interparlamentar (Paris, 25 aug.'27) , la care a participat și **Virgil Madgearu** (secretar general al PNȚ),

Becher l-a plasat "dovezile". ("Curentul", 16 aug.1928

/ **Bacher** nu se lasă, după dovedirea falsului, și **pretinde că "originalul"** scrisorii **fusese furat** din palatul **Neuilly** (reședință a ex-prințului Carol) .

/ **Bacher** mai scornește o variantă , pe care o "vinde" tot lui Madgearu

(aflat la Paris): că, pe patul de moarte, IICBrătianu , a distrus originalul, aflat într- o casetă .Dar Madgearu nu s-a mai lăsat mistificat .

/**Elena Lupescu** a reușit să-l pună **în dizgrație pe Bacher**, în fața ex-prințului Carol. Nu a mai fost primit la Neuilly, iar locul lui a fost luat de ...

Barbu Ionescu.(ultimul capitol din cartea lui Florescu)

/ În "**Dreptatea**" (19 august'28) , **Maniu contestă categoric** unele **afirmații din broșură** , și anume acele **referitoare la amestecul fruntașilor național-țărăniști** în frămîntările carliste din '27.

c) Acte și corespondență relativă la renunțările la Tron ale lui Carol.

(BCS, Fd.St.Georges, pch.CCCXXXIV, ds. 4.Anexe și doc. fotocopiate)

Carol / 1918

▣ Renunțarea I . (f.5)

/ La Iași, în **2 septembrie 1918**, Carol renunță în scris la drepturile sale.

Trece granița cu **Zizi Lambrino**, părăsește țara însingerată și unitatea pe care o comanda, și **fuge la Odesa**, unde **se căsătorește, fără forme legale**.

/ **Ferdinand** i-a trimis o **telegramă** (6/ 9 sept.'18)ca să se răzgîndească .

/Readus în țară, **Carol persistă**.Se întrunește **Consiliul de Coroană**.

Averescu și Marghiloman se pronunță **pentru acceptarea abdicării** .

I.C.Brătianu este sigurul care-l **apără pe tînăr**, cu speranța că se va "coace".

Ferdinand îl pedepsește pe Prinț cu **75 zile de arest la Horaița**. Apoi îl iartă.

/ **I.C.Brătianu** se întîlnește cu **Prințul Carol** (31oct/ 15 nov.'18)

și scrie un **Raport** , în care descrie pledoaria sa și încăpățînarea lui Carol.

/ **Pseudo-căsătoria lui Carol cu Zizi Lambrino este anulată de Înalta Curte de Casație** la 8

ian.1919, cu **consimțămîntul Prințului** , care dăduse o **Declarație** în acest sens ,la 11 nov.'18 :<Nu mă opun la anularea actului de căsătorie. >

Carol / 1919

▣ Renunțarea II (f. 9)

/ La 1 august 1919, **Prințul revine** asupra anulării căsătoriei.**El renunță a doua oară asupra drepturilor sale de prinț moștenitor...** renunțare pe care o trimite Regelui și tuturor șefilor de partide.

/ Prințul este **trimis pentru "potolire"** cu unitatea sa , pe **frontul de la Tisa** (1 sept.'19) .

/ La 9 sept,1919, **Carol scrie de la Erlan** (Ungaria) că este **indignat că nu i se ia în considerare abdicarea**.

/ **I.C.Brătianu îi răspunde** (16 sept.'19) că guvernul a sperat ca el să se răzgîndească.

/ În sfîrșit, **Zizi Lambrino este îndepărtată** ; **Ferdinand îl trimite într-o lungă călătorie în străinătate** - Egipt, India, Japonia ...

/ La întoarcere, **se căsătorește cu Principesa Elena** , la **10 martie 1921**

Carol / 1925

▣ Renunțarea III

Veneția-Milano , dec.1925

/O legătură de notorietate cu soția unui căpitan activ, "**doamnaT** "

(fiica lui **Wolf** , **zis Lupescu** , și a soției acestuia, născută **Elisa Falk**)

/ **Regele Ferdinand** îl muștră, vrea să-l sustragă influenței ei, dar nu reușește..

/La 12 dec.'25, **Prințul** trimite următoarea renunțare :

< **Sire, Vă rog [...] să primiți ca să renunț la toate drepturile mele de Principe Moștenitor al României [...]**Carol. >

/ **Ferdinand** trimite la Milano pe **ministrul Casei regale** , ca să-l convingă;

Regina Maria îi scrie și ea , în același sens...

/ În tovărășia d-nei Wolf-Lupescu, Carol rămîne în Italia ...

Carol / 28 dec.'25

▣ Renunțarea IV.

/ **La 28 dec.'25, din Milano**, prin ministrul Casei Regale,

Carol trimite a patra renunțare , formală.

/ **La 31 dec.'25** , în ajun de revelion , se ține **Consiliul de Coroană** ,

cu avizul tuturor șefilor de partid.(vezi documentul)

/Comunicatul renunțării se publică în **Monitorul Oficial din 1 ianuarie 1926**.

/ **La 4 ian.1926**, este anunțat în **Adunarea Constituantă**.

d) Călătoria lui Carol prin lume (1920)

(BCS, fd,St.Georges, pach.XCVII, ds. 9 [N.Filodor)

Filodor * / 1920

▣ Călătoria Prințului Carol prin lume...(f.114)

* **N.Filodor** , în timpul războiului, fusese ministrul României la Atena.

După război, are o carieră diplomatică certă. Era prieten cu Duca .
În 1921, va fi delegatul României la Comisia Internațională a strâmtorilor ;
va deveni secretar general al M.A.S; mari contribuții la crearea Micii Antante ș.ș.

/ N.Filodor îl însoțește, în 1920, pe Prințul Carol în lunga călătorie.

/ În dosar, diverse relatări despre călătorie .

Ex. : La 10 iul. Dineul Meniul pe foaie de mătase; la 23 Iulie. Orașul Kioto . În cinstea prințului, un spectacol feeric

e) Dr.Lupu, demisia din PNȚ, pe motive "dinastice" ,1.febr.1927 .

(Arhiva ISISP, fond XV, dosar 2262, f 1-4)

[Atenție LD !: originalul se afla la Mihai Macovescu , care certifică această copie .

Din original lipsește fila 4 .Deci ... cu toată rezerva!

Scrisoare adresată de dr. Lupu , unui grup de prieteni ,

prin care justifică demisia lui din PNȚ, în 1927.

Documentul ar fi fost dactilografiat în mai multe exemplare și a circulat în cadrul restrâns]

Lupu / '27

"Domnule președinte "

/ Arată că , deoarece dezbaterile din **Comitetul de direcție al PNȚ**

(din 31ian.și 1 febr,'27) , nu s-au stenografiat, cerea **anexarea prezentei la Procesul verbal** , deoarece redă fidel ce s-a întâmplat atunci.

/ **La ordinea de zi** (anunțată de Mihalache , înainte, la Craiova) era **dacă PNȚ își însușește cauza prințului Carol** , în sensul de **a-l sprijini la revenirea pe Tronul României** . "La aceasta eu am răspuns categoric că mă opun.

Nu pentru că aș fi fost un adversar al Prințului Carol, pentru care am reale simpatii ;
dar pentru motive ce depășesc și cadrul afecțiunilor noastre personale și chiar cadrul intereselor noastre de partid.

În ochii mei stă vie **istoria veacurilor trecute** în cursul cărora toată **energia națională** a fostelor principate s-a istovit în **lupte sterile** și neîntrerupte între **partizanii diferiților pretendenți la domnie** , printre care **Drăculeștii și Dănuleștii** au ocupat aproape **un secol !**

Pentru a-i evita **asemenea nenorociri** care ar fi desigur **fatale noului stat român** înconjurat de atât de mulți inamici , eu socotesc că **chestiunea dinastică nu trebuie să fie un obiect de luptă între partidele politice[...]** pentru că înaintea egoismului de partid și a amorului propriu și deasupra tuturor chestiunilor de politică curentă ,
tă marea problemă a **asigurării liniștii țării"**

Lupu / '27

Cu luptele pasionale în problema lui Carol, nu se poate asigura această liniște. Nu văd **care este mobilul imediat care să determine PNȚ să ia o asemenea atitudine rebelă**
Situția de astăzi este **strict "legală și constituțională"** .

La situația aceasta și-a dat **consimțământul** , cel puțin **PT** , când i s-a cerut.

Actul de la 4 ianuarie 1926 , a fost **inițiat de Rege, părinte și Suveran;**

PNȚ ar insulta pe Rege cu asemenea inițiativă; **Prințul și-a părăsit soția și copilul** , o împăcare nu a avut loc. **"Nu este suficientă dorința sa, exprimată domnului Mihai Popovici și altor emisari de a reveni în țară [...]**

Nici nu există un act scris din partea Prințului "

Atunci de ce atîta **grabă ? !**

Printre cei ce **se opun este PNL** ; alături de PNL stă **guvernul** , căruia îi stîrnim pofta sadică de a ne distruge;

Pe ce vă rezemați dvs ? Pe o acțiune revoluționară ? Este ea posibilă ?

În sec.XX, **obiectivul fixat de dvs.** este vrednic de o asemenea acțiune ?

"Hotărît nu" Pe acțiunea armatei ? **Ar fi o crimă** să negîndim la ast.....

f) Presa străină la moartea lui Brătianu, despre Prințul Carol ,nov.'27

Diverse **Rapoarte** ale diplomaților români .

(BCS, fond Brătianu, pch.X, ds.1, doc.1 ,f.2,3,]

/ Presa străină (ex.Olanda) vorbește cu acest prilej de frămîntările din viața politică a României, din viața partidelor, a personalităților, etc etc.

...Printre acestea, se pune din nou problema chemării lui Carol, care n-ar mai avea obstacole ...

/ Se vorbește că Carol vrea f. serios să-și recapete Coroana, dar nu vrea să riște...Partizanii lui Carol nu au turburat zilele de doliu (Iorga nu era în București !)

/ S-a confiscat un avion și pilotul a spus că s-a rătăcit, dar poliția crede că ofițerul aviator voia să-l aducă pe Carol în România...

/ Chiar dacă PNTJ ar fi vrut să redeschidă problema "succesiuni", IGDuca (ministrul de Interne) a făcut totul pentru a nu fi pusă pe tapet;

▣ **Raport . Consulatul României la Copenhaga , 26 nov.'27**

Carol nu va pleca în România. Decizia a luat-o într-un "Consiliu de război"

pe care l-a ținut într-un castel normand . S-a căzut de acord ca el să-și mențină pretențiile la Tron, dar acum... **momentul a fost pierdut.**

Așa se explică **politica prudentă a lui Carol** care a telefonat gral Condiescu ("ofițerul lui") cerându-i să prezinte condoleanțe fam.Brătianu.

Carol a hotărât să amâne , pînă la normalizare, pînă la schimbarea guvernului.

Maniu și Iorga au același p.d.v.

▣ **Comentarii de presă .**

/ **Decesul lui Brătianu a venit "bine" pentru carliști.** Brătianu fusese f. dur cu ei.

Manoilescu fusese arestat și acuzat de înaltă trădare , pentru că se pronunțase pentru aducerea lui Carol. Acreditarea lui a fost un semn evident al "dictatorului" Brătianu...

care a explicat în Parlament cauza arestării, și renunțarea la Tron a lui Carol..

/ **"Paris Midi"** (25 nov.'27) : în Franța s-a ținut o "reuniune" a familiei regale , pentru împăcarea lui Carol cu soția; (27 nov.'27) zvonurile că Carol a părăsit Parisul spre București, au fost nefundamentate.

(Domiciliul lui Carol la Paris : boulevard Bineau , nr. 126. Un ziarist îl vizitează dar valetul îi spune că este în vigiliatură)

Vintilă Brătianu a spus opoziției, fără echivoc, că se va opune reînțarcerii prințului.

/ **"Westminster Gazette"** (26 iun.'27) : un art. a lui Virgil Madgearu în care acesta spunea că PNTJ "lucrează" pentru readucerea prințului Carol..

/ "Intrasigeanț" (29 nov.'27), "Rappel", "Paris matinal" "L'Humanite". Ziare germane, spaniole, cehești, etc.: Opoziția îl cheamă pe Carol în țară

g) Manifestul -Apel , Carol II , 1928

(BCS, Fond St.Georges, pach. LXXXI, ds.6, [donatie H.Fischer -Galați, 1941], p. 52)

[LD: **fișat de mână . Atenție ! Eu care am citit atâtea texte de Carol, am mare îndoială privind autenticitatea acestui document. Mai degrabă este un doc. de inspirație PNTJ, ba chiar a unui pnț-ist destul de ... mediocru .**]

Poporului României Mari,

Trăind aproape 3 ani în străinătate , **gîndul meu a fost veșnic la Țara Mea,**

și **durerea mea** cea mare a fost că **n-am putut** în acest răstimp **s-o slujesc** mai de aproape și că **nu mi-a îngăduit să viu la înmormîntarea tatălui meu ;**

În declarațiile ce le-am făcut acum un an , am zis că nu voi lăsa ca moștenirea a doi glorioși suverani să fie pîngărită .Eu am dreptul de a veghia ca moștenirea fiului meu să fie o țară puternică și înfloritoare , respectată de toată lumea și ca orice român să fie mîndru .Azi a sosit clipa să-mi spun cuvîntul fără înconjur , cu toată dragostea ce oam față de țara mea și cu toată convingerea că un viitor strălucit este hărăzit României .Cu durere în suflet văd că situația în loc să se îmbunătățească se înrăutățește atît înlăuntru cît și afară.[...][...][...]

Generația lui Carol I a așezat temeliiile României neatîrnate , generația lui Ferdinand a înfăptuit unitatea ei etnică Nu trebuie ca generația de azi să lase aceste lucruri moștenite , morale și materiale, să fie pierdute prin nepriceperea celor de la ocîrmuire.[...][...][...]

Regimul de neadevăr, de intrigă și de tiranie trebuie să dispară ,azi a sosit vremea să se reazeze Țara pe temelii serioase și sigure , temelii de adevăr și cinste.[...]

România trebuie să se descătușeze de lanțurile în care este ținută în ultimii ani .[PNL !]

[...] În ardana mea dragoste de neam, și ca fiu al marelui Rge Ferdinand, [...] ca unul care a fost gonit de vitregia soartei și al oamenilor , fac apel la toți să vie împrejurul meu ca, cu ajutorul oamenilor binepregătiți , să ducem laîndeplinire măsurile care să scape România de situația grea în care se găsește :

/ Poporul să aibă puțința de a-și exprima voința prin alegeri libere.

/ Posturile administrative, oamenilor cinstiți;

/ Asigurări pentru bătrîni, văduve, orfani.

/ Suprimarea tuturor monopolurilor.

/ Opoziție parlamentară liberă, guvernare democratică, dreaptă, nepătimașă;

/ Armata, ferită de de politică, înzestrată , demnă...

/ Monedă stabilizată
 / Capitalul străin încurajat de a veni să participe la dezvoltarea bogățiilor naturale ...
 / Reorganizarea BNR;
 / libertatea efectivă a credinței ;
 / Complectarea reformei agrare ;
 / Colaborarea economică și culturală cu minoritățile ;

[...][...][...]

"Declar că nu de bunăvoie am plecat din țară, ci silit de împrejurări dureroase."

"Nu doamna Lupescu este cauza plecării mele și nu ea va fi aceea care să mă împiedice a-mi face datoria către Țară" "Am fost silit [...]detrisele neînțelegeri casnice[...]credeam că regele va mai tri mult [...]Azi, când regele a murit [...] Vreau să mă reîntorc în viața voastră spre a duce România acolo unde este locul ei în lume și a continua opera celor doi mari regi ai noștri [...]Vreau să mă reîntorc la copilul meu [...]"

Români! Nu uitați fiul regelui Ferdinand , Londra, 5 mai 1928 "

Carol / mai '28

73.h) Pamfil Șeicaru , "Curentul" , 3 febr.'28

(Fișe de mână)

▣ " D.General Machiavel "

("Curentul " , 3 febr.'28, p. 1)

/" **Partidul liberal** cuprins de o teribilă febră monarhică , este **cu totul străin de doctrina monarhică. Originile lui revoluționare, fetișismul ideilor revoluției franceze, evoluția partidului, totul definește monarhismul liberal ca o simplă oportunitate a unei tendințe neted republicane.Liberalii** nu sunt nici măcar niște republicani convertiți la monarhism, ci republicani **cari socotesc monarhia constituțională ca o fază necesară** în evoluția firească a **democrației sociale** ce nu poate avea altă concluzie decât **republica.Originile revoluționare și francmasonice ale partidului liberal** nu sunt renegate.Deci dacă s-ar pune în discuție serioasă -nu ca un expedient polemic pentru a justifica anumite operații ce se încearcă pentru reeditarea sinistrei glume de la 1 aprilie 1926- **monarhismul partidelor noastre,s-ar constata că toate sunt de acord asupra oportunismului formei monarhice în drum spre desăvârșirea republicană.**

Este așa de mare **confuzia** încât se concepe chiar **o monarhie plebiscitară** , adică **un fel de președinte de republică purtând în loc de pălărie o coroană regală pe cap.Imaginați-vă** alegerea de către popor a unui Rege."